

Arion banki

Ársreikningur samstæðu
fyrir árið 2012

Arion banki hf.
Borgartúni 19
105 Reykjavík
Ísland

Kennitala: 581008 - 0150

EFNISYFIRLIT

	Bls.		bls.
Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra	3-5	Yfirlit um breytingar á eigin fé	9
Áritun óháðs endurskoðanda	6	Yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar	10
Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar	7	Skýringar við samstæðureikninginn	11-80
Efnahagsreikningur samstæðunnar	8		

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2012 samanstendur af ársreikningi Arion banka hf. („bankans“) og dótturfélaga hans, en saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“.

Arion banki er samstæða félag sem veitir fyrirtækjum, stofnunum og einstaklingum alhliða fjármálaþjónustu. Þjónustan felst meðal annars í fyrirtækjaþjónustu, viðskiptabankaþjónustu, fjárfestingabankaþjónustu og eignastýringu. Innan samstæðunnar eru dótturfélög í fasteignarekstri, kreditkorta- og tryggingaþjónustu.

Kaupskil ehf., sem er félag í eigu Kaupþings hf. (áður Kaupþing banki hf.), fer með 87% hlut í Arion banka hf. Eigandi að 13% hlut í bankanum er íslenska ríkið og fer Bankasýsla ríkisins með eignarhlutinn fyrir hönd þess.

Starfsmenn samstæðunnar voru í 1.190 stöðugildum í lok árs samanborið við 1.158 í lok árs 2011. Þar af voru 949 stöðugildi hjá móðurfélaginu Arion banka hf., en þau voru 858 í árslok 2011. Fjölgun starfsmanna hjá móðurfélaginu er einkum tilkomin vegna sameiningar við dótturfélagin Verdis hf. og Sparisjóð Ólafsfjarðar.

Starfsemi samstæðunnar á árinu 2012

Hagnaður ársins 2012 nam 17.056 milljónum króna. Stjórn bankans leggur til að hagnaður ársins verði lagður við eigið fé og að ekki verði greiddur arður á árinu 2013 vegna ársins 2012. Eigið fé samstæðunnar nam 130.878 milljónum króna í lok árs að meðtöldu hlutafé að fjárhæð 2.000 milljónir króna. Eiginfjárlutfall samstæðunnar reiknað samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki var 24,3%. Samkvæmt lögum skal þetta hlutfall ekki vera lægra en 8,0%, en Fjármálaeftirlitið gerir frekari kröfur sem bankinn stenst vel. Lausafjárstaða bankans var sterk og var lausafjárlutfallið 33% og reiðufjárlutfallið 31% í lok ársins, samanborið við lögbundin lágmark sem eru 20% og 5%.

Rekstur Arion banka hf. gekk vel á árinu og er viðunandi afkoma af kjarnastarfsemi bankans. Sama má segja um dótturfélög hans hvort sem þau eru í fjármálastarfsemi eða annarri starfsemi. Til framtíðar litið leggur samstæðan áherslu á að auka hlut þóknatekna í heildartekjum. Leiðir að því marki eru að auka þjónustu við viðskiptavinum bankans sem skapa aukinn stöðugleika í þóknatekjum, en einnig að veita viðskiptavinum þjónustu tengda fjármögnun hvort sem er með lánveitingum eða á markaði. Við núverandi aðstæður er ljóst að gæta þarf aðhalds í rekstri fyrirtækja í fjármálaþjónustu og mun bankinn leggja áherslu á hagkvæmni í rekstri. Á undanföllum árum hefur mikil vinna og tilheyrandi kostnaður tengst ýmsum úrlausnarmálum og athugunum opinberra aðila á starfsemi bankans. Eftir því sem þau mál leysast kann að skapast svigrúm til lækkunar á kostnaði en jafnframt til aukinnar sóknar á fjármálamarkaði.

Innlán í bönkum hér á landi hafa farið minnkandi og má búast við að sú þróun haldi áfram í náninni framtíð, einkum vegna vaxandi hlutabréfamarkaðar og þar með aukinnar fjölbreytni í tækifærum til fjárfestingar einstaklinga, fyrirtækja og fagfjárfesta. Arion banki hf. tekur mið af þessari væntu þróun og er unnið markvisst að því að styrkja fjölbreytni í fjármögnun bankans til skemmri og lengri tíma. Í þeim tilgangi gaf bankinn út í febrúar fyrsta áfanga í sértryggðri skuldabréfaútgáfu sem getur numið allt að 1 milljarði evra. Útgáfan nam 2,5 milljörðum íslenskra króna í verðtryggðum bréfum með lokagjald daga 2034 og var hún seld til íslenskra stofnanafjárfesta. Arion banki hf. var fyrstur íslenskra banka til að gefa út óverðtryggð fastvaxta skuldabréf, en í maí og júní gaf bankinn út samtals 2,5 milljarða íslenskra króna í sértryggðum skuldabréfum með 6,5% vöxtum sem eru með gjalddaga 2015.

Lögd hefur verið áhersla á að selja þau félög bankans, sem hann leysti til sín í tengslum við skuldauppgjör. Eignarhlutur samstæðunnar í Högum hf. var seldur á árinu og á bankinn nú eingöngu hlut í félaginu í veltubók. Að fengnu samþykki samkeppnisyfivalda var á tímabilinu maí til ágúst gengið endanlega frá sölu á eignarhlut bankans í þremur félögum, B.M. Vallá ehf., N1 ehf. og Pennanum á Íslandi ehf. Á árinu var einnig seldur 20% hlutur bankans í Ölgerðinni Agli Skallagrímssyni ehf. og stærstur hluti Fram foods samstæðunnar.

Nokkuð hefur áunnist í einföldun samstæðunnar með því að sameina dótturfélög bankanum og slitum á nokkrum félögum sem höfðu lokið hlutverki sínu. Stærstu félögin sem sameinuð voru bankanum voru Verdis ehf. og Sparisjóður Ólafsfjarðar sem bæði voru að fullu í eigu bankans. Unnið er að því að AFL sparisjóður, sem að langmestu leyti er í eigu bankans verði einnig sameinaður bankanum á næstu mánuðum.

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Eignasafn samstæðunnar hefur batnað umtalsvert á árinu. Sala á fullnustueignum í formi fasteigna og lögaðila hefur þar nokkur áhrif en einkum hefur mikið áunnist í vinnu við útlánasafn samstæðunnar. Fjárhagslegri endurskipulagningu stórra viðskiptavina samstæðunnar er að mestu lokið og er hún vel á veg komin hjá smærri fyrirtækjum og einstaklingum. Í febrúar féll dómur í Hæstarétti sem skapaði óvissu um vaxtakjör gengistryggðra lána sem áður höfðu verið dæmd ólögleg og þar með um virði þeirra í bókum bankans. Dómurinn var talinn of atvikiþvinnur til að vera fordæmisgefandi um allar þær gerðir lána og skilmála sem hann getur haft áhrif á og því var talið nauðsynlegt að fleiri mál færu fyrir dómstóla. Dómar sem féllu síðar á árinu hafa dregið mjög úr óvissunni og hefur samstæðan endurreiknað tiltekna flokka gengistryggðra lána með vísan til dóms sem féll í október. Samstæðan hefur vegna þessara dóma fært til gjalda á árunum 2011 og 2012 um 19,6 milljarða króna til að mæta áhrifum endurútreikningsins sem framundan er. Nánari umfjöllun um lögmæti erlendra lána er að finna í skýringu 96.

Í nóvember birti Fjármálaeftirlitið niðurstöður skoðunar sinnar á mati bankans á útlánasafni sínu. Til skoðunar voru um 43% af útlánnum bankans til stærri fyrirtækja og meginniðurstöður skoðunarinnar voru þær, að engar vísbendingar væru um að útlánasafn bankans væri ofmetið.

Áhættustýring

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast viðskiptum hennar sem fjármálastofnun og stafa af daglegum rekstri. Áhættustýring er því grundvallarþáttur í starfi samstæðunnar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í að greina verulega áhættu, að gefa áhættuskuldbindingum töluleg gildi, að grípa til aðgerða til þess að takmarka áhættu og að vakta stöðugt áhættu. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til þess að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til þess að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka. Áhættustýringu samstæðunnar, uppbyggingu hennar, stefnu og helstu áhættuþáttum er lýst í skýringum með ársreikningnum og hefst umfjöllunin í skýringu 101.

Framtíðarhorfur

Arion banki hf. er vel undir vöxt búinn með sterkan efnahag sem gerir honum kleift að fylgja eftir auknum umsvifum í efnahagslífi landsins. Starfsemin einkennist sífellt meir af eiginlegri bankastarfsemi eftir því sem úrvinnslumálum fækkar. Með því skapast tækifæri til hagræðingar en einnig aukningar í umsvifum tengdum viðskiptavinum og þar með tekjuöflun. Stefna bankans, að vera öflugur tengslabanki, nýtist vel í þeim tilgangi að þekkja þarfir viðskiptavinnanna og mæta þeim með lausnum sem henta.

Nokkurs vaxtar er farið að gæta í útlánnum og má búast við frekari þróun í þá átt á næstu árum. Einnig hefur fasteignamarkaðurinn tekið við sér með tilheyrandi fjármögnunarpörf. Ekki er þó gert ráð fyrir að verulegur vöxtur verði í útlánnum á árinu 2013 en að á árinu 2014 megi búast við auknum umsvifum.

Í janúar 2013 lauk Arion banki hf. sölu á þriðju útgáfunni af óverðtryggðum sértryggðum fastvaxta skuldabréfum og nam útgáfan 1,8 milljarði króna. Eftir vel heppnuð skuldabréfaútboð á innlendum markaði var bankinn í febrúar 2013 fyrstur íslenskra banka síðan 2007 til að selja skuldabréf til erlendra fjárfesta. Útgáfan sem er óveðtryggð nam 500 milljónum norskra króna og verður hún skráð í kauphöllina í Osló. Með þessu útboði eru stigin fyrstu skrefin í átt að erlendra fjármögnun bankans frá stofnun hans og framhaldi af þessu er áformað að óska eftir lánshæfismati á bankanum frá erlendu matsfyrirtæki.

Stjórnarhættir

Stjórn Arion banka hf. hefur tileinkað sér góða stjórnarhætti og hefur einsett sér að stuðla að og styðja við ábyrga hegðun og fyrirtækjamenningu innan bankans til hagsbóta fyrir alla hagsmunaaðila hans. Frekari upplýsingar um stjórnarhætti má finna í stjórnarháttayfirlýsingu Arion banka hf. 2013 sem birt er í ársskýrslu samstæðunnar.

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Áritun stjórnar og bankastjóra

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2012 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu.

Það er álit okkar að samstæðureikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar og sjóðstreymi á árinu 2012 og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2012.

Ennfremur er það álit okkar að samstæðureikningurinn ásamt skýrslu og áritun stjórnar og bankastjóra gefi glögga mynd af þróun í rekstri og stöðu samstæðunnar og lýsi þeim megin áhættu- og óvissuþáttum sem samstæðan stendur frammi fyrir.

Stjórn og bankastjóri Arion banka hf. hafa í dag fjallað um samstæðureikning bankans fyrir árið 2012 og staðfesta hann hér með undirritun sinni. Stjórn og bankastjóri leggja til að samstæðureikningurinn verði samþykktur á aðalfundi Arion banka hf.

Reykjavík, 28. febrúar 2013

Stjórn

Monica Caneman
Stjórnarformaður

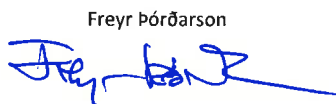
Agnar Kofrad-Hansen

Guðrún Johnsen

Máns Höglund

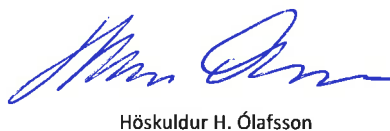

Freyr Þórðarson

Jón G. Briem

Bankastjóri

Höskuldur H. Ólafsson

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og hluthafa Arion banka hf.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Arion banka hf. og dótturfélaga fyrir árið 2012. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit yfir heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáist um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits félagsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningsskilaaðferðir og matsaðferðir sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögg mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2012, efnahag hennar 31. desember 2012 og breytingu á handbæru fé á árinu 2012, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 5. tl. 1. mgr. 106. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 28. febrúar 2013

Ernst & Young ehf.

Margrét Pétursdóttir
endurskoðandi

YFIRLIT UM HEILDARAFKOMU SAMSTÆÐUNNAR Á ÁRINU 2012

	Skýring	2012	2011
Vaxtatekjur		59.094	46.433
Vaxtagjöld		(31.952)	(23.045)
Hreinar vaxtatekjur	42	27.142	23.388
Virðisaukning lána og krafna	43	12.824	38.368
Virðisrýrnun lána og krafna	44	(17.514)	(27.424)
Breytingar á uppgjörssamningi við Kaupþing hf.	45	-	(19.593)
Hreinar vaxtatekjur að frádregnum virðisbreytingum lána og krafna		22.452	14.739
Þóknatekjur		16.166	16.862
Þóknagjöld		(5.418)	(6.177)
Hreinar þóknatekjur	46	10.748	10.685
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	47-50	583	511
Hreinn gengishagnaður (tap)	51	1.434	1.836
Hlutdeild í hagnaði (tapi) hlutdeildarféлага	73	2.405	8
Aðrar rekstrartekjur	52	7.190	5.497
Rekstrartekjur		44.812	33.276
Laun og launatengd gjöld	55	(12.459)	(11.254)
Stjórnunarkostnaður		(9.142)	(7.810)
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	90	(899)	(1.200)
Afskriftir og niðurfærslur	75	(1.436)	(956)
Annar rekstrarkostnaður	58	(732)	(796)
Hagnaður fyrir skatta		20.144	11.260
Tekjuskattur	60	(3.633)	(1.912)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	61	(1.062)	(1.046)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri		15.449	8.302
Afkoma af aflagðri starfsemi eftir skatta	62	1.607	2.792
Hagnaður		17.056	11.094
Hagnaður tilheyrir:			
Hluthöfum Arion banka hf.		16.622	10.493
Hlutdeild minnihluta		434	601
Hagnaður		17.056	11.094
Önnur heildarafkoma:			
Þýðingarmunur vegna reikningsskila dótturféлага í erlendri mynt	88	2	112
Heildarafkoma		17.058	11.206
Hagnaður á hlut			
Hagnaður og þynntur hagnaður á hlut sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf.	63	8,31	5,25

Skýringar á blaðsíðum 11 til 80 eru óaðskiljanlegur hluti samstæðureikningsins

EFNAHAGSREIKNINGUR SAMSTÆÐUNNAR

31. DESEMBER 2012

Eignir	Skýring	2012	2011
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	64	29.746	29.200
Lán og kröfur til lánastofnana	65-66	101.011	69.103
Lán og kröfur til viðskiptavina	67-68	566.610	561.550
Skuldabréf og skuldagerningar	69-70	117.730	140.568
Hlutabréf og eiginfjárgæringar	69	16.844	14.045
Afleiðusamningar	69,86	788	674
Verðbréf vegna áhættuvarna	69	2.438	2.372
Fjárfestingareignir	72	28.919	27.100
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	73	7.050	2.987
Varanlegir rekstrarfjármunir	74-75	6.311	6.271
Ófnislegar eignir	76	4.941	4.765
Skatteignir	77-80	463	724
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	81	11.923	23.886
Aðrar eignir	82	5.901	8.876
Eignir samtals		900.675	892.121
Skuldir			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	69	32.990	16.160
Innlán frá viðskiptavinum	69	448.683	489.995
Fjárskuldir á gangvirði	69	13.465	4.907
Skattskuldir	77-80	3.237	3.421
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	81	1.769	4.950
Aðrar skuldir	83	40.348	38.822
Lántaka	69,84	195.085	187.203
Víkjandi skuldir	69,85	34.220	32.105
Skuldir samtals		769.797	777.563
Eigið fé			
Hlutfé	87	2.000	2.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár	87	73.861	73.861
Varasjóðir	88	1.639	1.637
Óráðstafað eigið fé		49.572	32.950
Eigið fé hluthafa Arion banka		127.072	110.448
Hlutdeild minnihluta		3.806	4.110
Eigið fé samtals		130.878	114.558
Skuldir og eigið fé samtals		900.675	892.121

Skýringar á blaðsíðum 11 til 80 eru óaðskiljanlegur hluti samstæðureikningsins

YFIRLIT UM BREYTINGAR Á EIGIN FÉ Á ÁRINU 2012

	Hlutfé og yfirverð hlutafjár	Vara- sjóðir	Óráðstafað eigið fé	Eigið fé hluthafa Arion banka	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samts
2012						
Eigið fé 1. janúar 2012	75.861	1.637	32.950	110.448	4.110	114.558
Heildarafkoma ársins		2	16.622	16.624	434	17.058
Keyptur minnihluti í dótturfélögum					(738)	(738)
Eigið fé 31. desember 2012	75.861	1.639	49.572	127.072	3.806	130.878
2011						
Eigið fé 1. janúar 2011	75.861	1.525	28.531	105.917	3.619	109.536
Greiddur arður			(6.074)	(6.074)		(6.074)
Heildarafkoma ársins		112	10.493	10.605	601	11.206
Lækkun vegna sölu á dótturfélagi					(110)	(110)
Eigið fé 31. desember 2011	75.861	1.637	32.950	110.448	4.110	114.558

Skýringar á blaðsíðum 11 til 80 eru óaðskiljanlegur hluti samstæðureikningsins

YFIRLIT YFIR SJÓÐSTREYMI SAMSTÆÐUNNAR ÁRIÐ 2012

	Skýring	2012	2011
Rekstrarhreyfingar:			
Hagnaður fyrir skatta		20.144	11.260
Rekstrarliðir sem ekki hreyfa handbært fé:			
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé	98	(1.618)	(1.623)
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum	99	(2.432)	(13.443)
Greiddur tekjuskattur		(3.556)	(3.232)
		12.538	(7.038)
		Handbært fé frá (til) rekstri	
Fjárfestingahreyfingar:			
Kaup fjárfestingareigna		(3.728)	(2.160)
Kaup á minnihluta í dótturfélagi		(738)	-
Kaup í hlutdeildarfélögum		(1.658)	(177)
Sala fjárfestingareigna		3.684	5.999
Sala hlutdeildarfélaga		396	-
Kaup óefnislegra eigna		(713)	(518)
Kaup varanlegra rekstrarfjármuna		(961)	(667)
Sala varanlegra rekstrarfjármuna		30	158
Sala eigna sem flokkaðar eru sem aflögð starfsemi		8.569	11.028
		4.881	13.663
		Fjárfestingahreyfingar	
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		17.419	6.625
Handbært fé og ígildi handbærs fjár í ársbyrjun		82.815	72.797
Handbært fé og ígildi handbærs fjár yfirtekið við samruna		-	11
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé og ígildi handbærs fjár		4.939	3.382
Handbært fé og ígildi handbærs fjár í árslok	100	105.173	82.815
Fjárfestinga- og fjármögnunarhreyfingar sem ekki hreyfa við handbæru fé:			
Víkjandi skuldabréf af eiginfjárbætti B gefin út til uppgjors arðgreiðslna		-	(6.074)
Breytingar á óráðstöfuðu eigin fé til uppgjors á arði við Bankasýslu ríkisins		-	6.074
Eignir til sölu fengnar með yfirtöku veða frá viðskiptavinum		2.051	10.549
Uppgjör lána og krafna með yfirtöku veða frá viðskiptavinum		(2.051)	(10.549)

Skýringar á blaðsíðum 11 til 80 eru óaðskiljanlegur hluti samstæðureikningsins

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

EFNISYFIRLIT

	bls.		bls.
Reikningsskilaaðferðir			
Almennar upplýsingar	12	Varanlegir rekstrarfjármunir	48
Helstu reikningsskilaaðferðir	12-25	Óefnislegar eignir	48-49
Samstæðan	26-27	Skatteign og skattskuldir	49-51
Starfsþættir	28-29	Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	51
Ársfjórðungsyfirlit	30	Aðrar eignir	52
Skýringar við yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar		Aðrar skuldir	52
Hreinar vaxtatekjur	31	Lántaka	52
Virðisaukning lána og krafna	31	Víkjandi skuldir	53
Virðisrýrnun lána og krafna	31	Afleiðusamningar	53
Breytingar á uppgjörssamningi við Kaupþing hf.	32	Eigið fé	54
Hreinar þóknatekjur	32	Liðir utan efnahags	
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	33	Skuldbindingar	55
Hreinn gengishagnaður (tap)	33	Veðsettar eignir	55
Aðrar rekstrartekjur	34	Skuldbindingar vegna rekstrarleigusamninga	55-56
Starfsmenn og laun	34-35	Eignir í eignastýringu og vörslu	56
Þóknun til endurskoðenda	36	Lögfræðileg málefni	56-57
Annar kostnaður	36	Óvissa varðandi bókfært virði gjaldeyrislána	58-59
Skattar	37	Skýringar við yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar	60
Afkoma af aflagðri starfsemi eftir skatta	37	Áhættustýring	
Hagnaður á hlut	38	Inngangur	61
Skýringar við efnahagsreikning samstæðunnar		Útlánaáhætta	62-68
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	39	Markaðsáhætta	68-75
Lán og kröfur til lánastofnana	39	Lausafjáraáhætta	76-77
Lán og kröfur til viðskiptamanna	40	Rekstraráhætta	77
Fjáreignir og fjárskuldir	41-46	Eiginfjárstýring	78
Fjárfestingareignir	46	Aðrar upplýsingar	
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	47	Tengdir aðilar	79
Varanlegir rekstrarfjármunir	48	Atburðir eftir lok reikningsskiladags	80

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

Almennar upplýsingar

1. Samstæðan sem reikningsskilin taka til

Arion banki hf., móðurfélagið, var stofnaður 18. október 2008 með heimilisfesti á Íslandi. Skráðar höfuðstöðvar Arion banka hf. eru að Borgartúni 19 í Reykjavík. Samstæðureikningur bankans fyrir árið sem lauk 31. desember 2012 hefur að geyma uppgjör móðurfélagsins og dótturfélaga þess (hér eftir nefnd samstæðan).

Stjórn Arion banka hf. samþykkti ársreikning samstæðunnar og heimilaði til útgáfu þann 28. febrúar 2013.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku og þannig samþykktur af stjórn og áritaður af endurskoðendum bankans þann 28. febrúar 2013. Samstæðureikningurinn er gefinn út bæði á íslensku og ensku og ef misræmi er á milli útgáfa þá gildir enska útgáfan.

a) Yfirlýsing um samræmi

Reikningsskilin eru samstæðureikningsskil og voru gerð í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) sem samþykktir hafa verið af Evrópusambandinu.

b) Grundvöllur mats

Reikningsskilin eru unnin á grundvelli kostnaðarverðs nema í eftirfarandi tilfellum:

- veltufjáreignir og veltufjárskuldir eru metnar á gangvirði og
- fjárfestingareignir eru metnar á gangvirði.

Fastfjármunir til sölu og aflögð starfsemi, eru færð á því verði sem reynist lægra af bókfærðu verði og gangvirði að frádragnum sölukostnaði. Þegar eignirnar eða skuldirnar eru flokkaðar í byrjun og þær standast ekki kröfur IFRS 5 gildir sá reikningsskilastaðall sem eignin eða skuldin fellur undir.

c) Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Reikningsskilin eru gerð í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill móðurfélagsins. Fjárhæðir eru námundaðar að næstu milljón nema annað sé tekið fram.

d) Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð reikningsskilanna krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og dragi ályktanir sem hafa áhrif á fjárhæðir eigna, skulda, óvissra skuldbindinga sem og tekjur og gjöld sem skráð eru í reikningsskilunum. Öll gerð áætlana felur í sér notkun fyrirbyggjandi upplýsinga og mat. Endanlegar niðurstöður í framtíðinni gætu orðið aðrar en áætlanirnar gera ráð fyrir og mismunurinn gæti haft áhrif á reikningsskilin.

Áætlanir og undirliggjandi forsendur eru yfirfarnar með reglubundnum hætti. Leiðréttingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því ári sem matið er yfirfarið og á hverju því tímabili í framtíðinni sem fyrir áhrifum verður.

Um ályktanir stjórnenda sem hafa áhrif á reikningsskilin og áætlanir sem fela í sér áhættu á efnislegum leiðréttingum innan næsta fjárhagsárs er fjallað í skýringum 33, 71, 101, 110 og 121.

Helstu reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðir við gerð þessara reikningsskila eru þær sömu og beitt var við gerð ársreiknings samstæðunnar fyrir árið sem lauk 31. desember 2011.

3. Forsendur áframhaldandi rekstrarhæfis

Stjórnendur samstæðunnar hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi hennar og eru þeirrar skoðunar að samstæðan hafi það sem til þarf til áframhaldandi reksturs. Við það mat hafa stjórnendur horft til þeirrar áhættu sem að samstæðunni snýr en henni er nánar lýst í skýringum um áhættustýringu. Reikningsskilin eru gerð miðað við áframhaldandi rekstrarhæfi.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

4. Grundvöllur samstæðunnar

a) Dótturfélög

Dótturfélög eru aðilar sem lúta yfirráðum samstæðunnar. Yfirráð eru fyrir hendi þegar samstæðan hefur vald til að stjórna fjárhags- og rekstrarstefnu aðila í þeim tilgangi að hafa hag af starfsemi hans. Yfirráð eru yfirleitt fyrir hendi þegar samstæðan ræður yfir meira en 50% af atkvæðamagni viðkomandi aðila. Við mat á yfirráðum er tillit tekið til atkvæðisréttar sem þegar er fyrir hendi eða hægt er að ná fram með breytirétti. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá þeim degi sem yfirráð fást og til þess dags sem yfirráðum lýkur. Reikningsskil dótturfélaganna ná yfir sömu tímabil og móðurfélagsins og reikningsskilaðferðirnar eru þær sömu.

Kaupaðferðinni er beitt við færslu kaupa samstæðunnar á fyrirtækjum og dótturfélögum. Kostnaður við yfirtöku er metinn sem samtala greiðslufjárhæðarinnar sem yfirfærð er, metin á gangvirði yfirtökudagsins, og fjárhæðar hlutdeildar minnihluta í hinum yfirtekna aðila. Í öllum tilvikum þegar um samruna fyrirtækja er að ræða leggur samstæðan mat á hlutdeild minnihluta í yfirtekna aðilanum, annað hvort á gangvirði eða eftir hlutfallslegri hlutdeild þeirra í hreinum eignum yfirtekna aðilans. Kostnaður af kaupunum er gjaldfærður sem stjórnunarkostnaður. Ef samruni á sér stað í áföngum, er gangvirði á kaupdegi þess hluta sem yfirtökuaðilinn átti áður í yfirtekna fyrirtækinu endurmetinn á gangvirði á kaupdegi og færður í yfirlit um heildarafkomu. Eignir, skuldir og óvissar skuldbindingar sem yfirteknar eru við samruna félaga eru í upphafi metnar á gangvirði yfirtökudags, án tillits til hlutdeildar minnihluta í félaginu.

Viðskiptavild er tengist dótturfélögum er það sem greitt er umfram virði aðgreinanlegra eigna og yfirtekinna skulda að teknu tilliti til hlutdeildar minnihluta. Sé þetta endurgjald lægra en gangvirði hreinnar eignar hins yfirtekna dótturfélags þá er mismunurinn færður í yfirlitið um heildarafkomu. Eftir upphaflega eignfærslu er viðskiptavild mæld á kostnaðarverði að frádreginni virðisýrnum.

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar

Viðskiptastöður milli félaga innan samstæðunnar og tekjur og gjöld sem myndast hafa af viðskiptum félaga innan samstæðunnar eru felld út.

Ef fjárfesting í dótturfélagi er flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi er fjárfestingin færð sem slík frá dagsetningu flokkunarinnar.

b) Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er sá hluti af hagnaði eða tapi og eigin fé sem ekki er í eigu samstæðunnar, beint eða óbeint. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í yfirliti um heildarafkomu og teljast til eigin fjár í efnahagsreikningi, aðskilið frá eigin fé sem tilheyrir eigendum samstæðunnar. Neikvæð afkoma dótturfélags tilheyrir hlutdeild minnihluta þó svo það leiði til neikvæðrar stöðu. Breytingar á eignarhluta samstæðunnar í dótturfélagi sem ekki hafa í för með sér missi á yfirráðum, eru færðar sem breyting á eigin fé.

c) Sjóðastýring

Samstæðan stjórnar og hefur umsjón með fjárfestingum fyrir hönd fjárfesta. Reikningsskil þessara aðila eru ekki innifalin í samstæðureikningi þessum nema í þeim tilvikum þegar aðilinn lýtur yfirráðum samstæðunnar.

5. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög sem samstæðan hefur veruleg áhrif á, þ.e. hefur vald til að taka þátt í ákvörðunum um fjármála- og rekstrarstefnu þeirra en hefur ekki yfirráð eða sameiginleg yfirráð yfir slíkri stefnumörkun. Veruleg áhrif eru yfirleitt fyrir hendi þegar samstæðan ræður milli 20% og 50% af atkvæðamagni, þar á meðal mögulegum atkvæðisrétti. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru upphaflega færðar á kostnaðarverði. Bókfært verð fjárfestinga í hlutdeildarfélögum felur í sér ófalislegar eignir og tap vegna virðisýrnnunar.

Samstæðureikningsskilin taka tillit til hluta samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaga frá þeim degi sem veruleg áhrif hefjast og til þess dags sem verulegum áhrifum lýkur. Þegar hlutdeild samstæðunnar í tapi er umfram eignarhlut þess í hlutdeildarfélagi er bókfært verð samstæðunnar fært niður í núll og færslu frekara taps er hætt nema að því marki sem samstæðan hefur stofnað til lagalegra eða ætlaðra skuldbindinga eða innt af hendi greiðslur fyrir hönd hlutdeildarfélagsins. Ef hlutdeildarfélagið skilar hagnaði síðar byrjar samstæðan aftur að færa hlutdeild sína í þeim hagnaði en þó aðeins eftir að hlutdeild þess í hagnaðinum jafngildir hlutdeildinni í tapi sem ekki var færð.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

5. frh.

Ef fjárfesting í hlutdeildarfélagi er flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi er hlutdeildaraðferð ekki lengur beitt og gerð er grein fyrir fjárfestingunni sem slíkri. Í tilvikum þar sem yfirráð yfir dótturfélagi hafa tapast og samstæðan heldur eftir hlutdeild í viðkomandi félagi færast hluti af hagnaði eða tapi við sölu meðal fjárfestingarinnar sem haldið er eftir í fyrrum dótturfélaginu, á gangvirði dagsins sem yfirráð töpuðust. Hagnaður eða tap er fært sem annað hvort aðrar rekstrartekjur (gjöld) eða hagnaður (tap) af fastafjármunum til sölu og aflagðri starfsemi í yfirliti um heildarafkomu.

6. Erlendir gjaldmiðlar

a) Starfrækslugjaldmiðlar

Reikningsskil hvers dótturfélags innan samstæðunnar eru færð í starfrækslugjaldmiðli viðkomandi félags.

b) Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðil viðkomandi félags í samstæðunni á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum á reikningsskiladegi eru umreiknaðar yfir í starfrækslugjaldmiðil á gengi þess dags. Gengismunur sem verður til vegna uppgjörs eða umreiknings á peningalegum liðum er færður í yfirlit um heildarafkomu. Eignir aðrar en peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á kostnaðarverði.

c) Erlend starfsemi

Eignir og skuldir tengdar erlendra starfsemi eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld af erlendra starfsemi eru umreiknuð í íslenskar krónur á meðalgengi þess tímabils sem viðskiptin fóru fram á.

Þýðingarmunur sem hlýst af þessum umreikningi er færður í yfirlit um heildarafkomu. Þegar erlend starfsemi er seld, að hluta eða í heild, er samanlögð fjárhæð þýðingarmunar sem tengist þeirri erlendu starfsemi, sem færð hefur verið í heildarafkomu og safnað í séstakan lið undir eigin fé, færð í yfirlitið um heildarafkomu þegar hagnaðurinn eða tapið af sölu er fært.

7. Tekjur og gjöld

a) Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í yfirlit um heildarafkomu með aðferð virkra vaxta. Virkir vextir eru hlutfallið sem núvirðir áætlað framtíðarsjóðstreymi á væntanlegum gildistíma fjármálagerningsins eða, eftir því sem á við, á styttra tímabili, að hreinu bókfærðu verði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar. Virkir vextir eru ákvarðaðir við upphaflega færslu fjáreignarinnar og fjárskuldarinnar og eru ekki endurskoðaðir síðar.

Við útreikning á virkum vöxtum er tekið tillit til allra greiddra eða innheimtra þóknana og viðskiptakostnaðar, undir- og yfirverðs eða álags sem er óaðskiljanlegur hluti virkra vaxta. Viðskiptakostnaður er kostnaður sem rekja má beint til kaupanna, útgáfu eða ráðstöfun fjáreignar eða fjárskuldar.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld sem færð eru í yfirlit um heildarafkomu eru m.a.

- vextir af fjáreignum og fjárskuldum á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta,
- vextir af veltufjáreignum og veltufjárskuldum með aðferð virkra vaxta og
- vextir af fjáreignum og fjárskuldum færðir á gangvirði gegnum rekstur á rekstrargrunni.

Vaxtatekjur af eignum í vanskilum eru færðar í yfirlit um heildarafkomu með aðferð virkra vaxta. Samstæðan færir tap af virðisrýrnuðum útlánnum á móti skráðum vaxtatekjum, þar sem það á við.

b) Þóknatekjur og þóknagjöld

Samstæðan veitir ýmsa þjónustu til viðskiptavina sinna og fær af henni tekjur, svo sem tekjur af fyrirtækjasviði, viðskiptabankastarfsemi, markaðsviðskiptum, fyrirtækjaráðgjöf, eignastýringu og einkabankþjónustu. Þóknarir sem fengnar eru fyrir þjónustu sem er veitt yfir tiltekinn tíma eru færðar eftir því sem þjónustan er veitt. Þóknarir vegna viðskiptafærslna eru færðar þegar veitingu þjónustunnar hefur verið lokið. Þóknarir sem eru árangurstengdar eru færðar þegar tilsettum árangri hefur verið náð. Þóknatekjur og þóknagjöld sem heyra undir hlutfall virkra vaxta á fjáreign eða fjárskuld teljast með í útreikningi virkra vaxta.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

7. frh.

c) Hreinar fjármunatekjur

Hreinar fjármunatekjur eru arðstekjur, hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði í gegnum rekstur, hreinn gengishagnaður og hagnaður af ráðstöfun fjáreigna og fjárskulda sem ekki eru á gangvirði.

- i) Arðstekjur eru færðar þegar réttur til greiðslu þeirra hefur stofnast. Venjulega er þetta dagurinn eftir ákvörðun um úthlutun arðs.
- ii) Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði í gegnum rekstur samanstendur af hreinum innleystum og óinnleystum gangvirðisbreytingum á veltufjáreignum og veltufjárskuldum og fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði í gegnum rekstur að frátöldum vöxtum (sem færast undir vaxtatekjur og vaxtagjöld) og gengishagnaði og gengistapi (sem færast undir hreinan gengishagnað eins og lýst er hér að neðan).
- iii) Hreinn gengishagnaður felur í sér allan gengismun vegna uppgjors á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum og gengismun peningalegra eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum sem myndast vegna frávika frá upphaflega skráðu gengi á tímabilinu eða í fyrri reikningsskilum.

Hreinn gengishagnaður felur einnig í sér gengismun vegna umreiknings eigna og skulda sem ekki eru fjáreignir og fjárskuldir og færðar eru á gangvirði í erlendum gjaldmiðlum, en hagnaður og tap af þeim færast einnig í yfirlit um heildarafkomu.
- iv) Hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum sem ekki eru á gangvirði í gegnum rekstur tengjast afskráningu tiltekinna fjáreigna og fjárskulda og samanstendur af innleystum hagnaði eða tapi á fjárskuldum á afskrifuðu kostnaðarverði og öðrum innleystum söluhagnaði eða tapi. Hann felur hvorki í sér óinnleystan gengishagnað og tap, né vaxtatekjur og vaxtagjöld sem talin eru með í öðrum liðum.

d) Tekjuskattur

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur vegna rekstrarársins hefur verið reiknaður og færður í samstæðureikninginn.

Tekjuskattur til greiðslu er metinn út frá áætluðum tekjuskatti vegna afkomu ársins. Við útreikning á tekjuskatti til greiðslu er stuðst við skatthlutfall gildandi laga um tekjuskatt á reikningsskiladegi.

Frestuð tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding hefur verið reiknuð og færð í samstæðureikninginn. Útreikningurinn byggir á mismun efnahagsliða samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar. Munurinn stafar af því að álagning tekjuskatts er miðuð við aðrar forsendur en reikningsskil félagsins, einkum vegna þess að tekjur í reikningsskilum og skattalegu uppgjöri færast ekki á sama tíma. Frestaðri tekjuskattseign er aðeins jafnað á móti tekjuskattsskuldbindingu í þeim tilvikum þegar báðar hafa myndast vegna skattalegs uppgjors hjá sömu skattyfirvöldum.

Reiknuð skatteign er aðeins færð svo framarlega sem líklegt sé talið að framtíðarhagnaður verði nýttur á móti eigninni eða skattalegu tapi félagsins. Reiknuð skatteign er lækkuð að því marki sem ekki er talið líklegt að hún nýtist. Tekjuskattseign eða tekjuskattsskuldbinding er reiknuð miðað við þau skatthlutföll sem ætla má að gildi á því ári sem eignin er nýtt eða skuldbinding greidd og á grundvelli gildandi laga um tekjuskatt á reikningsskiladegi.

8. Virðisrýrnun fjáreigna

Á hverjum reikningsskiladegi metur samstæðan hvort upplýsingar liggja fyrir um að virði fjáreigna sem ekki eru færðar á gangvirði hafi rýrnað. Fjáreign telst hafa rýrnað og virðisrýrnun hefur myndast ef fyrir liggja upplýsingar um að tapsatburður hafi átt sér stað eftir upphaflega færslu eignarinnar og sá tapsatburður hafi áhrif á framtíðar sjóðstreymi fjáreignarinnar sem hægt er að áætla með áreiðanlegum hætti.

Virðisrýrnun er færð hvenær sem bókfært virði fjáreignar reynist hærra en endurheimtanlegt virði hennar. Virðisrýrnun er færð eins og lýst er hér á eftir.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

8. frh.

a) *Virðisrýrnun lána og krafna*

Samstæðan færir tap vegna virðisrýrnunar lána og krafna ef fyrir liggja upplýsingar um að virðisrýrnun á láni eða lánasafni hafi átt sér stað. Þetta er gert á samræmdum grunni í samræmi við vinnureglur samstæðunnar.

Tvær megin aðferðir eru notaðar við að reikna virðisrýrnun. Annars vegar þar sem virðisrýrnun reiknast af einstökum lánum og kröfum og hins vegar þar sem virðisrýrnun er metin á safn lána og krafna. Áætlað tap vegna framtíðaratburða er ekki fært, sama hversu líklegt það virðist.

Upplýsingar um virðisrýrnun eru meðal annars sannreynanleg gögn um eftirfarandi tapsatburð:

- i) verulegir fjárhagserfiðleikar lántakanda,
- ii) samningsrof, svo sem vanskil á afborgunum eða á vöxtum eða á greiðslum af höfuðstól,
- iii) samstæðan veitir lántakanda, af viðskiptalegum eða lagalegum ástæðum sem varða fjárhagslega erfiðleika lántaka, ívilnun í formi endurfjármögnunar sem lánveitandi myndi annars ekki heimila,
- iv) líkur eru á því að lántakandi verði gjaldþrota eða standi frammi fyrir annarri fjárhagslegri endurskipulagningu,
- v) rýrnun verður á hlutfalli veðs á móti láni eða
- vi) sannreynanleg gögn sem benda til mælanlegrar lækkunar á áætluðu framtíðar sjóðstreymi frá lánasafni frá upphaflegri færslu þeirra eigna, jafnvel þótt enn sé ekki hægt að greina lækkunina í einstökum fjáreignum í safninu, þ.m.t:
 - óhagstæðar breytingar á greiðslustöðu lántakenda í safninu, eða
 - almennar innlendar eða staðbundnar efnahagsaðstæður sem tengjast eignum í samstæðunni.

Mat á lánum og kröfum

Við mat á virðisrýrnun lána og krafna er stuðst við eigið flokkunarkerfi á lánþegum. Viðskiptavinir eru flokkaðir eftir fjárhagsstöðu og tryggingastöðu. Flokkunarkerfið hefur fjóra flokka; grænan, gulan, appelsínugulan og rauðan. Ef viðskiptavinur flokkast sem grænn eða gulur eru lán hans og kröfur ekki skoðuð frekar. Lán viðskiptavina sem flokkaðir eru sem appelsínugulir eða rauðir eru metin með tilliti til virðisrýrnunar en lán eru flokkuð rauð ef um virðisrýrnun er að ræða þrátt fyrir að þau hafi verið flokkuð sem appelsínugul í byrjun. Virðisrýrnun á lánum og kröfum viðskiptamanna sem flokkaðir eru appelsínugulir og rauðir er byggð á einstaklingsbundnu mati á lánum. Samstæðan metur á hverjum reikningsskiladegi hvort einhverjar vísbendingar séu um að lán hafi rýrnað í virði. Við ákvörðun slíkrar virðisrýrnunar á lánum og kröfum, eru eftirfarandi þættir hafðir í huga:

- samanlagðar áhættuskuldbindingar samstæðunnar gagnvart viðskiptavininum,
- fjárhæð og tímasetning væntanlegra innborgana og endurheimta,
- líkleg fjárhæð sem fæst greidd úr búi við slit eða gjaldþrot,
- hversu flókið það er að ákvarða heildarfjárhæð og forgangsröðun á öllum kröfum kröfuhafa og hversu mikil lagaleg og tryggingarleg óvissa er fyrir hendi,
- söluvirði veðsettra eigna (eða annarra áhættumildunarþátta) og líkur á árangursríku fjárnámi og
- líklegur frádráttur vegna kostnaðar af innheimtu útistandandi fjárhæða.

Virðisrýrnunartap er reiknað með því að bera saman núvirði af væntu framtíðarsjóðstreymi, núvirt miðað við upphaflega virka vexti lánsins, við bókfært virði þess og fjárhæð rýrnunarinnar er færð í yfirlit um heildarafkomu. Bókfærð fjárhæð virðisrýrnaðra lána og krafna er lækkuð með framlögum í afskriftareikning. Sé um að ræða lán með breytilegum vöxtum þá eru þeir gildandi virku vextir, sem ákveðnir voru í samningnum, sú ávöxtunarkrafa sem notuð er til að meta virðisrýrnunina.

Lán og kröfur í flokkunum þremur, grænum, gulum og appelsínugulum, eru flokkuð saman á grundvelli svipaðra útlánaáhættueinkenna til að reikna út sameiginlegt virðisrýrnunartap. Þetta tap nær yfir lán sem eru virðisrýnuð á uppgjörstigi, en verða ekki auðkennd sem slík fyrr en síðar. Áætluð samtala þessa taps er færð með framlögum til afskriftarreiknings, sem almennt framlag.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

8. frh.

Almennt virðisrýrnunarframlag er ákvarðað þegar tekið hefur verið mið af eftirfarandi:

- framtíðarsjóðstreymi lánasafns, metið með tilliti til virðisrýrnunar, er áætlað á grundvelli samningsbundins sjóðstreymis eignanna,
- sögulegri reynslu af tapi af söfnum með svipuð áhættueinkenni (t.d. eftir atvinnugrein, lánsþæfismati eða tegund láns),
- áætluðum tíma frá því virðisrýrnun varð þar til hún er greind og færð með sérstöku framlagi í afskriftarreikning,
- framtíðarsjóðstreymi lánasafns, metið með tilliti til virðisrýrnunar, er áætlað á grundvelli samningsbundins reiðufjár og
- mats stjórnenda, byggt á reynslu, um hvort núverandi efnahags- og lánsaðstæður séu þannig að raunveruleg tapshætta sé meiri eða minni en tapsreynsla fyrri ára gefur tilefni til að ætla.

Áætlaður tími milli þess sem tap verður og það er greint er ákvarðaður fyrir sérhvert lánasafn.

Áætlaðar breytingar á framtíðarsjóðstreymi í eignasöfnum eiga að vera í samræmi við breytingar á undirliggjandi gögnum á hverjum tíma, til dæmis breytingar á eignaverði, greiðslustöðu eða öðrum þáttum sem benda til breyttra líkinda á tapi á söfnum og fjárhæð taps. Aðferðafræðin og forsendur sem notaðar eru til að áætla framtíðarsjóðstreymi eru yfirfarnar reglulega af samstæðunni til að lágmarka mun milli áætlaðs taps og raunverulegs taps.

Afskriftir lána

Lán eru færð sem endanlega töpuð, ýmist að hluta eða fullu, þegar engar líkur eru á endurheimtu þeirra og í tilviki veðlána þegar andvirði af sölu veðs hefur borist samstæðunni.

Bakfærsla virðisrýrnunar

Ef virðisrýrnun minnkar síðar og hægt er að rekja lækkunina til atviks sem átti sér stað eftir að virðisrýrnunin var bókfærð eða yfirtekin, þá er hún bakfærð. Bakfærslur eru færðar í yfirlit um heildarafkomu.

Í sumum tilvikum eru fjáreignir yfirteknar á miklum aflslætti sem tekur mið af útlánatapi sem þegar hefur átt sér stað. Samstæðan færir slíkt útlánatap með áætluðu sjóðstreymi þegar virkir vextir eru reiknaðir. Ef samstæðan endurskoðar mat sitt á greiðslum eða tekjum þá leiðréttir hún bókfært verð fjáreignarinnar til að endurspegla raunverulegt og endurskoðað áætlað sjóðstreymi. Samstæðan endurreiknar bókfært virði með því að reikna núvirði áætlaðs framtíðar sjóðstreymis miðað við upphaflega virka vexti fjármálagerningsins. Leiðréttingin er færð sem hækkun á virði lána og krafna í rekstri þegar endurreikningur hefur í för með sér hækkun á bókfærðu virði en virðisrýrnun þegar um er að ræða lækkun á bókfærðu virði.

Eignir yfirteknar vegna uppgjörs lána og krafna

Eignir yfirteknar vegna uppgjörs lána og krafna eru skráðar sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi í efnahagsreikningi ef sala þeirra er talin mjög líkleg, stjórnendur hafa skuldbundið sig til að fylgja áætlun um að selja eignina og virk áætlun hefur verið sett af stað til að finna kaupanda og ljúka sölu. Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi er skráð við dagsetningu uppgjörsins á gangvirði að frádregnum kostnaði eða bókfærðri fjárhæð lánsins að frádreginni virðisrýrnun, hvort sem lægra er. Ekki eru reiknaðar afskriftir vegna eigna sem haldið er til sölu. Allar síðari niðurfærslur á yfirtekinni eign niður í gangvirði að frádregnum sölukostnaði eru skráðar sem virðisrýrnunartap og færðar í yfirlit um heildarafkomu. Allar síðari hækkningar á gangvirði að frádregnum sölukostnaði, að því marki sem þær eru ekki umfram uppsafnað virðisrýrnunartap, eru færðar í yfirlit um heildarafkomu.

b) Útreikningur á endurheimtanlegu virði

Endurheimtanlegt virði fjárfestinga samstæðunnar í fjáreignum, sem bókfærðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði, er reiknað sem núvirði vænts framtíðar sjóðstreymis, núvirt miðað við upphaflega virka vexti, þ.e. virka vexti reiknaða við upphaflega færslu fjáreignanna.

c) Virðisrýrnun fjárfestinga í hlutdeildarfélögum

Eftir að hlutdeildaraðferð við færslu fjárfestingar í hlutdeildarfélögum hefur verið beitt ákvarðar samstæðan hvort nauðsynlegt sé að færa virðisrýrnun vegna fjárfestingarinnar. Samstæðan metur fyrst hvort upplýsingar séu fyrir hendi um virðisrýrnun fjárfestingar í hlutdeildarfélögu. Ef slíkar upplýsingar liggja fyrir metur samstæðan virðisrýrnun fjárfestingarinnar með því að bera endurheimtanlegt virði hennar, sem er nýtingarvirði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem hærra er, við bókfært virði hennar. Endurheimtanlegt virði fjárfestinga í hlutdeildarfélögum er metið fyrir hvert hlutdeildarfélag fyrir sig nema viðkomandi félag myndi ekki sjóðstreymi af áframhaldandi rekstri sem er að mestu óháð sjóðstreymi frá öðrum eignum samstæðunnar. Munurinn milli bókfærðs virðis og endurheimtanlegs virðis er færður sem virðisrýrnunartap í yfirliti um heildarafkomu. Virðisrýrnunartap er bakfært í yfirliti um heildarafkomu ef forsendur virðisrýrnunarinnar eru ekki lengur fyrir hendi.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

9. Virðisrýrnun eigna annarra en fjáreigna

Bókfært virði eigna samstæðunnar sem ekki eru fjáreignir, annarra en fastafjármuna til sölu, fjárfestingareigna og frestaðra tekjuskattseignar, er yfirfarið á hverjum uppgjörsdegi til að meta hvort einhver merki séu um virðisrýrnun. Ef slík merki finnast þá er endurheimtanlegt virði eignarinnar áætlað. Endurheimtanlegt virði óefnislegra eigna er metið árlega.

Virðisrýrnun er færð ef bókfært virði eignar reynist hærra en endurheimtanlegt virði hennar. Virðisrýrnun er færð í yfirlit um heildarafkomu.

Endurheimtanlegt virði eignar er söluverð að frádregnum kostnaði við sölu eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Við mat á nýtingarvirði er framtíðar sjóðstreymi núvirt miðað við ávöxtunarkröfu að teknu tilliti til skatta sem endurspeglar gildandi mat markaðarins á tímavirði peninga og áhættu sem tengist viðkomandi eign.

Virðisrýrnun annarra eigna, þar sem virðisrýrnun hefur verið skráð á fyrri tímabilum, er metin á hverjum uppgjörsdegi í leit að vísbendingum um að rýrnun hafi minnkað eða sé ekki lengur fyrir hendi. Virðisrýrnun er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á því mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegu virði. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki að bókfært virði eignarinnar sé ekki hærra en bókfært virði sem hefði verið ákvarðað, að frádregnum afskriftum eða niðurfærslu ef engin virðisrýrnun hefði verið færð.

10. Afleiðusamningar

Afleiðusamningur er fjármálagerningur eða annar samningur þar sem verðmæti breytist til samræmis við breytingar á undirliggjandi breytum, svo sem hlutabréfum, hrávöru eða skuldabréfum, vísitölu, gengi eða vöxtum og sem annað hvort kallar á enga upphaflega fjárfestingu eða fjárfestingu sem er minni en þörf væri á við aðrar tegundir samninga, sem búist mætti við að hefðu svipaða svörun við breytingum á markaðsþáttum, og gerður er upp síðar.

Afleiðusamningar eru færðir á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru færðar í yfirlit um heildarafkomu. Breytingar á gangvirði afleiðusamninga skiptast í vaxtatekjur, gengismun og hreinar fjármunatekjur. Vaxtatekjur eru færðar á rekstrargrunni. Afleiðusamningar með jákvæða gangvirðisstöðu eru færðir sem afleiðusamningar og afleiðusamningar með neikvæða stöðu eru færðir sem fjárskuldir á gangvirði í efnahagsreikningi.

Gangvirði afleiðusamninga er ákvarðað í samræmi við reikningsskilaaðferð sem er útskýrð í skýringu 13.

11. Handbært fé

Til handbærs fjár í yfirlitinu yfir sjóðstreymi telst sjóður, óbundnar innstæður í Seðlabanka Íslands og óbundnar innstæður hjá lánastofnunum. Handbært fé og ígildi þess samanstendur af innstæðum með gjalddaga innan þriggja mánaða frá móttöku.

12. Lán og kröfur

Lán og kröfur eru fjármálagerningar með föstum eða skilgreinanlegum greiðslum sem ekki eru skráðir á virkum markaði og sem samstæðan hefur ekki í hyggju að selja þegar í stað eða í náinni framtíð. Lán eru m.a. lán sem samstæðan veitir lánastofnunum og viðskiptavinum sínum, þátttaka í sambankalánum og yfirtekin lán.

Þegar samstæðan kaupir fjáreign og gerir jafnframt samning um að endurselja eignina (eða sambærilega eign) á föstu verði í framtíðinni með endurhverfum viðskiptum eða verðbréfalántökum, er samningurinn færður sem lán og undirliggjandi eign er ekki færð í reikningsskil samstæðunnar.

Lán og kröfur eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum stigvaxandi beinum viðskiptakostnaði og síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir eru meðtaldir í bókfærðu verði lána og krafna.

13. Fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstur

a) Veltufjáreignir

Veltufjáreignir eru fjármálagerningar, sem aðallega eru keyptir í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðsveiflum eða á miðlunarálagi, sem og afleiðusamningar.

Verðbréf notuð til áhættuvarna eru veltuverðbréf keypt eingöngu í því skyni að verjast markaðsáhættu sem leiðir af eignaskiptaafleiðusamningum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

13. frh.

b) *Fjáreignir færðar á gangvirði gegnum rekstur*

Samstæðan flokkar ákveðnar fjáreignir við upphaflega skráningu sem fjáreignir á gangvirði en gangvirðisbreytingar eru færðar í yfirlit um heildarafkomu sem hreinar fjármunatekjur þegar slíkt er talið gefa réttari mynd vegna þess að:

- i) eignunum er stýrt, þær metnar og settar fram á gangvirði,
- ii) færslan eyðir eða dregur verulega úr misræmi í bókhaldi sem annars gæti komið upp eða
- iii) eignirnar fela í sér innbyggða afleiðu sem breytir verulega sjóðstreymi sem ella væri krafist samkvæmt samningum.

Eignir sem flokkaðar eru samkvæmt ofangreindum skilyrðum samanstanda af skulda- og eiginfjárgerningum sem samstæðan hefur keypt með það fyrir augum að hagnast á heildarávöxtun þeirra og er stýrt og þeir metnir á gangvirði.

Vaxta- og arðstekjur sem tilheyra þessum eignum eru færðar meðal vaxtatekna og hreinna fjármunatekna, eftir því sem við á.

14. Ákvörðun gangvirðis

Ákvörðun gangvirðis fjáreigna og fjárskulda sem eru skráðar á virkum markaði er byggð á skráðu tilboðsverði. Markaður telst virkur ef tilboðsverð eru aðgengileg og tiltæk með reglubundnum hætti og ef þau endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli óháðra aðila. Fyrir alla aðra fjármálagerninga er gangvirði ákvarðað með verðmatsaðferð. Matsaðferðir eru m.a. núvirðisgreining, sjóðstreymisaðferð, samburður við sambærilega gerninga þar sem markaðsverð liggur fyrir og virðislíkön. Samstæðan notar almennt viðurkennd virðislíkön til að ákvarða gangvirði algengari og einfaldari fjármálagerninga á borð við valréttarsamninga og vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamninga. Upplýsingar sem settar eru inn í líkön varðandi þessa fjármálagerninga eru fyrirliggjandi markaðsupplýsingar.

Virði sem fæst með líkani eða öðrum verðmatsaðferðum er leiðrétt með hliðsjón af ýmsum þáttum, eftir því sem við á, þar sem verðmatsaðferðir geta ekki með fullnægjandi hætti endurspeglad alla þá þætti sem þátttakendur á markaði byggja á þegar þeir stofna til viðskipta. Leiðréttingar á mati eru skráðar með þeim hætti að þær geri ráð fyrir líkansáhættu, mun á kaup- og sölutilboðum, lausafjánhættu sem og öðrum þáttum. Stjórnendur telja að þessi leiðrétting á mati sé nauðsynleg og viðeigandi til þess að fjármálagerningar séu rétt fram settir á gangvirði í efnahagsreikningi.

15. Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna er skráð á þeim degi sem viðskiptin fara fram, þ.e. skráning fer fram á þeim degi sem bankinn skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, að undanskildum lánum sem eru skráð þann dag sem reiðufé er greitt út til lántakenda.

Fjáreignir eru afskráðar þegar réttur til sjóðstreymis af fjáreigninni er ekki lengur fyrir hendi, eða þegar samstæðan hefur framselt nánast alla áhættu og ávinning af eignarhaldinu.

Fjárskuldir eru skráðar þegar samstæðan gerist aðili að samningsákvæðum skuldagerningsins. Fjárskuldir eru afskráðar þegar samningsbundnar skuldbindingar samstæðunnar eru uppfylltar, þær felldar niður eða þeim lýkur.

16. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð sýnd í efnahagsreikningi þegar fyrir hendi er lagalegur réttur til jöfnunar fjárhæða og ætlunin er að gera upp með jöfnun eða innleysa eignina og gera skuldina upp samhliða.

Tekjum og gjöldum er eingöngu jafnað saman þegar reikningsskilastaðlar heimila, eða vegna hagnaðar eða taps sem myndast hefur vegna safns sambærilegra viðskipta, t.d. í veltuviðskiptum samstæðunnar.

17. Útreikningur á afskrifuðu kostnaðarverði fjáreigna og fjárskulda

Afskrifaður kostnaður fjáreignar eða fjárskuldar er fjárhæð viðkomandi fjármálagernings, mæld við upphaflega færslu, að frádragnum höfuðstólsgreiðslum og að teknu tilliti til uppsafnaðra afskrifta, sem færðar eru miðað við virka vexti. Yfirverð og afföll eru mismunur á upphaflegri skráningu viðkomandi fjármálagernings annars vegar og nafnverðsfjárhæðar hans hins vegar.

Verðtryggðar eignir og verðtryggðar skuldir eru uppreiknaðar miðað við vísitölu neysluverðs í árslok 2012.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

18. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir, sem aflað er sérstaklega, eru metnar við upphaflega skráningu á kostnaðarverði. Kostnaður við óefnislegar eignir sem aflað er við sameiningu fyrirtækja er gangvirðið m.v. kaupdag. Eftir upphaflega skráningu eru óefnislegar eignir bókfærðar á kostnaðarverði, að frádregnum uppsöfnuðum niðurfærslum og uppsöfnuðu virðisrýrnunartapi. Óefnislegar eignir sem myndast hafa innan samstæðunnar eru ekki færðar til eignar og kostnaður endurspeglast í yfirliti um heildarafkomu á því tímabili sem til útgjaldanna er stofnað.

Virði óefnislegra eigna með ótiltekinn nýtingartíma er ekki afskrifað en eignirnar eru metnar með tilliti til virðisrýrnunar að minnsta kosti einu sinni á ári.

a) *Kostnaður sem fellur til síðar*

Kostnaður sem fellur til síðar af eignfærðum óefnislegum eignum er einungis eignfærður þegar hann eykur efnahagslegan framtíðarávinning sem falinn er í þeirri tilteknu eign sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður þegar til hans er stofnað.

b) *Niðurfærsla*

Niðurfærsla er gjaldfærð í yfirliti um heildarafkomu línulega yfir áætlaðan nýtingartíma viðkomandi óefnislegra eigna. Óefnislegar eignir eru niðurfærðar frá þeim degi sem þær eru tiltækar til notkunar. Áætlaður nýtingartími er sem hér segir:

Hugbúnaður 5 ár

19. Fjárfestingareignir

Fjárfestingareign er eign sem ætluð er til öflunar leigutekna, til ávöxtunar eða hvort tveggja. Fjárfestingareignir eru færðar á gangvirði. Samstæðan hefur ekki fengið óháða matsmenn til að meta virði fjárfestingareigna í árslok þar sem stjórnendur telja að þær matsaðferðir sem lýst er hér að neðan gefi áreiðanlegra mat á gangvirði.

Við mat á gangvirði einstakra fjárfestingareigna styðst félagið við núvirt 30 ára framtíðar sjóðstreymi. Sjóðstreymið ákvarðast af almennum viðkenndum matsaðferðum svo sem alþjóðlegum matsstöðlum, IVS no. 1 Market Value Basis of Valuation. Virðislíkanið sem samstæðan notar er byggt á áætluðu frjálsum sjóðsstreymi til eigenda og notar forsendur sem endurspeglar markaðsaðstæður á reikningsskiladegi. Sjóðstreymi fasteigna er áætlað út frá tekjuflæði leigutekna að frádregnum áætluðum kostnaði.

Leigutekjur eru áætlaðar út frá gildandi leigusamningum. Í virðislíkaninu er tekið tillit til áætlaðrar markaðsleigu að loknum leigutíma gildandi leigusamninga. Við mat á framtíðar leigutekjum eru lagðar til grundvallar forsendur um áætlað nýtingarhlutfall eignanna í framtíðinni, áætlaða afslætti og tapaðar kröfur.

Allur viðeigandi kostnaður s.s. viðhaldskostnaður, fasteignagjöld, tryggingar og annar rekstrar- og fjármagnskostnaður er dreginn frá áætluðum leigutekjum. Fasteignagjöld og tryggingar eru metin út frá sögulegum gögnum og væntum breytingum á þessum kostnaðarliðum. Fjármagnskostnaður er metinn út frá markaðsvöxtum og væntu vaxtaálagi.

Núvirt frjálst sjóðstreymi til eigenda, fyrir hverja fasteign, er reiknað með því að núvirða sjóðstreymið með stuðli sem endurspeglar núverandi markaðsþóttu hvað varðar fjárhæð og tímasetningu sjóðsteymisins, þ.á.m. vænta verðbólgu. CAPM módelið er notað og er ávöxtunarkrafan byggt á áhættulausum raunvöxtum (vöxtum af húsbrefum) á reikningsskiladegi, áhættuálagi fyrir fasteignamarkaðinn og sérstöku áhættuálagi á hvern leigutaka.

Við mat á gangvirði fjárfestingareignar eru tiltekna eignir, svo sem innréttingar, ekki sérstaklega metnar. Við mat á gangvirði eru slíkar eignir taldar vera hluti af verðmæti fjárfestingareignarinnar. Auk þess endurspeglar gangvirði fjárfestingareignar ekki mögulegan ávinning af framtíðar viðbótarfjárfestingu í eigninni sem gæti aukið virði eignarinnar.

Í miklum meirihluta fjárfestingareigna er stuðst við ofangreindar matsaðferðir en í einhverjum tilvikum eru ekki forsendur til að beita ofangreindum aðferðum við mat á fjárfestingareignum og í þeim tilvikum er stuðst við mat stjórnenda.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

20. Varanlegir rekstrarfjármunir

a) Færsla og mat

Rekstrarfjármunir eru metnir á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Þegar hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi nýtingartíma eru þeir færðir hver í sínu lagi eins og um aðgreinda rekstrarfjármuni væri að ræða.

b) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til vegna endurnýjunar rekstrarfjármuna er eignfærður á bókfærðu virði viðkomandi eignar ef líklegt þykir að efnahagslegur ávinningur af eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn með áreiðanlegum hætti. Allur annar kostnaður er færður í yfirlit um heildarafkomu eftir því sem til hans stofnast.

c) Afskriftir

Fyrningargrunnur varanlegra rekstrarfjármuna er ákveðinn eftir að niðurlagsverð þeirra er dregið frá. Afskriftir eru gjaldfærðar í yfirlit um heildarafkomu línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma hvers einstaks rekstrarfjármunar. Áætlaður nýtingartími er sem hér segir:

Fasteignir	33-50 ár
Tæki og búnaður	3-7 ár

Fyrningargrunnur, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin árlega.

21. Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

Samstæðan flokkar eignir sem fastafjármuni til sölu eða aflagða starfsemi ef bókfært virði þeirra verður endurheimt aðallega með sölu fremur en með áframhaldandi nýtingu. Til að þetta eigi við þarf eignin eða aflagða starfsemin að vera tiltæk til sölu þegar í stað í núverandi ástandi með fyrirvara einungis um hefðbundin viðskiptakjör sem gilda um slíkar eignir eða eignasamstæður og salan þarf að vera talin mjög líkleg.

Áður en eign er flokkuð til sölu þá er mat á viðkomandi eign, svo og öllum eignum og skuldum í aflagðri starfsemi, uppfært í samræmi við viðeigandi alþjóðlegan reikningsskilastaðal. Því næst eru fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi færð á kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist. Virðisrýrnun sem er til staðar við upphaflega flokkun fastafjármuna til sölu eða aflagða starfsemi er færð í yfirlit um heildarafkomu, jafnvel þó um virðisbreytingu sé að ræða. Sama á við um hagnað eða tap við síðari virðisbreytingu. Virðisbreyting með bakfærslu virðisrýrnunar á síðari tímabilum er takmörkuð þannig að bókfært verð fastafjármuna til sölu eða aflagðrar starfsemi fari ekki yfir það bókfærða virði sem hefði verið ákvarðað ef engin virðisrýrnun hefði verið færð á fyrri árum.

22. Innlán frá viðskiptavinum

Innlán frá viðskiptavinum eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum viðskiptakostnaði, og síðan mæld á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

23. Lántaka

Hluti af lántöku samstæðunnar er flokkaður sem aðrar fjárskuldbindingar og er færður á gangvirði við upphaflega skráningu að frádregnum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega færslu eru lántökur metnar á afskrifuðu kostnaðarverði og á lántökutímabilinu er mismunurinn milli kostnaðar og innlausnarvirðis færður í yfirlit um heildarafkomu á grundvelli virkra vaxta. Áfallnir vextir eru meðtaldir í bókfærðu virði lántöku.

24. Víkjandi skuldir

Víkjandi skuldir eru fjárskuldbindingar bankans í formi víkjandi fjármagns sem, ef til slita samstæðunnar kæmi, hvort heldur er að eign frumkvæði eða ekki, verða ekki endurgreiddar fyrr en eftir að kröfur almennra kröfuhafa hafa verið greiddar. Við útreikning á eiginfjárhlutfalli eru víkjandi skuldir færðar undir eiginfjárbátt B, sbr. skýringu 125. Víkjandi skuldir eru án gjalddaga og samstæðan getur aðeins greitt þær upp með leyfi Fjármálaeftirlitsins.

Víkjandi skuldir eru upphaflega skráð á gangvirði að frádregnum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru víkjandi skuldbindingar færðar á nafnvirði höfuðstólsfjárhæðar auk áfallinna vaxta, sem færðir eru í yfirlit um heildarafkomu samkvæmt samningsbundnum lánaskilmálum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

25. Fjárhagslegar skuldbindingar á gangvirði

Veltufjárskuldir eru metnar á gangvirði. Hagnaður og tap er bókfært við ráðstöfun eða innlausn og óinnleystur hagnaður og tap af breytingum á gangvirði veltufjárskulda er fært sem hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum. Vaxtagjöld veltufjárskulda eru færð meðal vaxtagjalda.

Skortstöður

Veltufjárskuldir samanstanda aðallega af skortstöðum. Skortstöður eru skuldbindingar samstæðunnar um að láta af hendi fjáreignir sem hún hefur fengið að láni og selt þriðja aðila. Þessar skuldbindingar eru upphaflega skráðar á gangvirði í efnahagsreikning og viðskiptakostnaður skráður í yfirlit um heildarafkomu. Eftir það eru þær skráðar á gangvirði og allar breytingar á gangvirði skráðar í samstæðureikninginn undir liðnum hreinar fjármunatekjur (gjöld).

Afleiðusamningar

Afleiðusamningar samanstanda aðallega af afleiðusamningum með neikvætt gangvirði. Áhættuvarnarafleiður á borð við þær sem notaðar eru til innri áhættustýringar, en falla ekki undir áhættuvarnarreikningsskil samkvæmt IAS 39, eru einnig færðar undir þessum lið.

26. Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni virðisrýrnun.

27. Eigið fé

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur eru færðar á eigið fé á því tímabili sem þær eru samþykktar af hluthöfum Arion banka hf.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 skal leggja að minnsta kosti 10% af hagnaði samstæðunnar, sem er ekki varið til að mæta tapi frá fyrri árum og fer ekki í aðra lögbundna sjóði, í lögbundinn varasjóð uns hann nemur 10% af hlutafé. Þegar því marki hefur verið náð skal framlag í sjóðinn nema að lágmarki 5% af hagnaði þar til lögbundinn varasjóður nemur 25% af hlutafé bankans.

Þýðingarmunur

Undir þýðingarmun er færður allur gengismunur sem verður til við umreikning reikningsskila dótturfélaga sem eru með reikningsskil sín í erlendum gjaldmiðlum.

28. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila hreinum hagnaði sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. með vegnu meðaltali almennra útistandandi hluta á árinu.

29. Ábyrgðir

Í venjubundnum viðskiptum sínum veitir samstæðan fjárhagslegar ábyrgðir, sem samanstanda af veittum ábyrgðum og greiðslutryggingum. Fjárhagslegar ábyrgðir eru upphaflega færðar í reikningsskilin á gangvirði, sem er það álag sem rennur til samstæðunnar. Eftir upphaflega færslu er skuldbinding samstæðunnar samkvæmt hverri ábyrgð um sig metin, hvort sem hærra er, fjárhæðin sem upphaflega var færð að frádreginni innlausn þóknunar ef við á eða bestu áætlun á þeim kostnaði sem fellur á samstæðuna við að gera upp skuldbindingu vegna ábyrgðarinnar. Hækkun skuldbindingar vegna ábyrgða er færð í yfirlit um heildarafkomu. Álagsþóknunin er færð línulega yfir líftíma ábyrgðarinnar í yfirlit um heildarafkomu sem hreinar þóknunatekjur.

30. Fjárvarsla

Samstæðan veitir viðskiptavinum sínum þjónustu á sviði fjárvörslu, eignastýringar, fjárfestingarráðgjafar og almenna ráðgjafarþjónustu. Til að veita slíka þjónustu þarf samstæðan að taka ákvarðanir um meðferð, kaup eða ráðstöfun fjármálagerninga. Eignir í fjárvörslu eru ekki færðar í efnahagsreikning.

31. Starfskjör

Öll fyrirtæki samstæðunnar eru með iðgjaldatengt lífeyriskerfi þar sem þau greiða skyldu- og samningsbundin iðgjöld með framlagi í séreigna- eða almenna lífeyrissjóði. Samstæðan hefur engar frekari greiðsluskyldur umfram þessi framlög. Iðgjöldin eru færð til gjalda í yfirliti um heildarafkomu þegar þau falla til. Samstæðan rekur engan réttindatengdan lífeyrissjóð.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

32. Nýir staðlar og breytingar á stöðlum

a) Nýir staðlar og breytingar á stöðlum sem giltu á árinu 2012

Reikningsskilaaðferðir eru þær sömu og á fyrra reikningsári fyrir utan eftirfarandi alþjóðlegan reikningsskilastaðal (IFRS) sem tók breytingum sem tóku gildi 1. janúar 2012:

IFRS 7 Fjármálagerningar: Skýringar - Auknar kröfur um skýringar vegna afskráningar. Breytingin gerir kröfu um viðbótar skýringar um fjáreignir sem hafa verið endurflokkaðar en ekki afskráðar til að gera lesanda reikningsskila samstæðunnar kleift að skilja samhengi þeirra eigna sem ekki hafa verið endurflokkaðar og skulda þeim tengdum. Að auki breytast kröfur um skýringar um áframhaldandi hagsmuni í afskráðum eignum til að gera notendum reikningsskila samstæðunnar kleift að meta eðli og áhættur vegna áframhaldandi hagsmuna samstæðu í afskráðu eignunum. Breytingin öðlast gildi fyrir tímabil sem hefjast frá og með 1. júlí 2011. Breytingin hefur einungis áhrif á skýringar og hefur engin áhrif á fjárhagsstöðu eða afkomu samstæðunnar.

b) Nýir staðlar og breytingar á stöðlum sem hafa ekki enn verið innleiddir

Fjöldi nýrra staðla, breytinga og túlkana hafa ekki enn tekið gildi að því er varðar árið 2012, og hefur ekki verið beitt við gerð þessara reikningsskila. Eftirfarandi hefur þýðingu fyrir reikningsskil samstæðunnar:

IFRS 7 Skýringar: Skuldajöfnun fjáreigna og fjárskulda - breyting á IFRS 7. Með breytingunni er krafist frekari skýringa um réttinn til að skuldajafna og tengdar ráðstafanir (t.d. veðsamningar). Skýringarnar eiga að veita gagnlegar upplýsingar til að meta áhrif skuldajöfnunarheimilda á fjárhagsstöðu samstæðunnar. Þessara nýju skýringa er krafist fyrir alla skráða fjármálagerninga sem er jafnað saman í samræmi við IAS 32 Fjármálagerningar: Framsetning. Þessi skýring á einnig við skráða fjármálagerninga sem eru háðir skuldajöfnunarsamningi eða svipuðu samkomulagi, án tillits til þess hvort þeim er jafnað saman í samræmi við IAS 32. Breytingarnar munu ekki hafa áhrif á fjárhagsstöðu samstæðunnar né afkomu og munu taka gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2013.

IFRS 9 Fjármálagerningar: Flokkun og mat. Í nóvember 2009 gaf Alþjóðareikningsskilaráðið (IASB) út IFRS 9 Fjármálagerningar, sem hefur að geyma nýja flokkun og matsviðmiðanir fyrir fjáreignir. Með útgáfu IFRS 9 er lokið fyrri hluta margþætts verkefnis sem ætlað er að leysa af hólmi IAS 39, Fjármálagerningar: Skráning og mat. Samkvæmt hinum endurskoðuðu leiðbeiningum skal aðeins meta fjáreign á afskrifuðu kostnaðarverði ef eignarhaldið er innan viðskiptalíkans þar sem markmiðið er að eiga eignina í því skyni að innheimta samningsbundnið sjóðstreymi og samningskilmálar fjáreignarinnar leiða til fjárstreymis á tilteknum dagsetningum sem eru einungis greiðslur af höfuðstól og vöxtum af útistandandi höfuðstól. Óskráða eiginfjárgerninga má færa á gangvirði og færa óinnleystan og innleystan hagnað vegna breytinga á gangvirði í yfirlit um aðra heildarafkomu, en ekki er lengur heimilt að færa uppreikning sem hagnað eða tap í yfirlit um heildarafkomu. Allar aðrar fjáreignir eru metnar á gangvirði í gegnum rekstur. Samstæðan er um þessar mundir að meta áhrifin af þessum nýja staðli á reikningsskilin. Staðallinn hefur ekki verið samþykktur af Evrópusambandinu, en ef það gerist þá mun hann taka gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2015 eða síðar.

IFRS 10 Samstæðureikningsskil. IFRS 10 leysir af hólmi þann hluta af IAS 27, Samstæðureikningsskil og aðgreind reikningsskil, sem fjallar um stæðureikningsskil. Þar er einnig fjallað um atriði í SIC-12 samstæðureikningsskil – rekstrarfélög um sérverkefni. Með IFRS 10 er sett fram ein regla varðandi yferráð sem á við um öll félög, þ.m.t. rekstrarfélög um sérverkefni. Breytingarnar sem koma fram í IFRS 10 munu krefjast þess að stjórnendur leggi mat á hvaða félögum samstæðan fer með yferráð yfir og ættu þau félög þar með að vera í samstæðureikningi. Samstæðan er um þessar mundir að meta áhrifin af þessum nýja staðli á reikningsskilin. Staðallinn hefur verið samþykktur af Evrópusambandinu og mun hann taka gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2014 eða síðar.

IFRS 11 Sameiginleg verkefni. IFRS 11 sameiginleg verkefni kemur í stað IAS 31 hlutdeild í samrekstri. Samstæðan tekur ekki þátt í neinum sameiginlegum verkefnum á þessum tímamarki.

IFRS 12 Skýringar um hagsmuni í öðrum rekstrareiningum. IFRS 12 fjallar um allar skýringar varðandi samstæðureikningsskil sem áður var fjallað um í IAS 27, svo og allar skýringar sem áður var fjallað um í IAS 31 og IAS 28. Skýringar þessar varða hagsmuni í dótturfélögum, samrekstri, hlutdeildarfélögum og sérhæfðum rekstrarfélögum. Einnig er krafist fjölda nýrra skýringa. Staðallinn mun ekki hafa nein áhrif á fjárhagsstöðu félagsins né afkomu. Staðallinn hefur verið samþykktur af Evrópusambandinu og mun hann taka gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2014 eða síðar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

32. frh.

IFRS 13 Mat á gangvirði. Með IFRS 13 eru gefnar leiðbeiningar á einum stað fyrir allt mat til gagnvirðis innan IFRS. Með IFRS 13 er ekki sagt til um hvenær aðili skuli styðjast við gangvirði, heldur eru veittar leiðbeiningar um hvernig meta skuli gangvirði samkvæmt IFRS þegar þess er krafist eða það heimilt. Það eru líka kröfur um viðbótar skýringar. Ekki er gert ráð fyrir að innleiðing á þessum staðli muni hafa veruleg áhrif á fjárhagslega stöðu samstæðunnar né afkomu. Þessi staðall mun taka gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2013 eða síðar.

IAS 1 Framsetning liða í yfirliti um aðra heildarafkomu - breytingar. Breytingarnar á IAS 1 breyta flokkun liða sem settir eru fram í yfirliti um aðra heildarafkomu. Breytingin hefur einungis áhrif á framsetningu og hefur engin áhrif á fjárhagsstöðu eða afkomu samstæðunnar. Breytingin tekur gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. júlí 2012 eða síðar.

IAS 19 Starfskjör - Breytingar. Með breytingum á IAS 19 er tekið fyrir þann valkost að fresta innlausn hagnaðar eða taps útreiknað af tryggingastærðfræðingi. Allar breytingar á virði eigna lífeyrissjóða verða færðar í yfirlit um heildarafkomu. Ekki er gert ráð fyrir að upptaka staðalsins hafi veruleg áhrif á fjárhagsstöðu eða afkomu samstæðunnar. Staðallinn öðlast gildi 1. janúar 2013.

IAS 32 Skuldajöfnun fjáreigna og fjárskulda - Breytingar á IAS 32. Þessar breytingar skerpa á hvað er átt við með "að hafa laglegan rétt til að skuldajafna". Það verður nauðsynlegt að meta áhrifin á samstæðuna með því að yfirfara ferla við uppgjör og lögformlega samninga til að tryggja jöfnun sé ennþá heimil í þeim tilfellum þar sem jöfnun hefur verið beitt hingað til. Í ákveðnum tilfellum verður skuldajöfnun ekki lengur heimiluð. Í öðrum tilfellum gæti þurft að taka upp samninga og endursema. Krafan um að allir aðilar að samning hafi rétt á skuldajöfnun getur reynst erfið í þeim tilfellum þar sem einungis einn samningsaðili á rétt á að skuldajafna við greiðslufall. Ekki er gert ráð fyrir að breytingarnar hafi veruleg áhrif á fjárhagsstöðu eða afkomu samstæðunnar. Breytingarnar gilda fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2014 eða síðar.

Árlegar endurbætur samþykktar í maí 2012 og varða samstæðuna

IAS 1 Framsetning á ársreikningi. Þessar endurbætur skýra muninn á milli valkvæðra samanburðaupplýsinga og lágmarkskrafna um samanburðarupplýsingar. Lágmark samanburðarupplýsinga sem krafist er, er fyrir fyrri tímabil. Þessar breytingar taka gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2013, en munu ekki hafa áhrif á fjárhagsstöðu eða afkomu samstæðunnar.

33. Mikilvægar reikningshaldslegar ákvarðanir og mat við beitingu reikningsskilaaðferða

Samstæðan beitir mati og dregur ályktanir sem hafa áhrif á bókfærðar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Ákvarðanir og mat eru í stöðugri endurskoðun og byggja á sögulegri reynslu og öðrum þáttum, þ.m.t. væntingum um framtíðaratburði sem teljast raunhæfir við ríkjandi aðstæður.

Þessi upplýsingagjöf kemur til viðbótar upplýsingum um áhættustýringu sem fjallað er um annars staðar í þessum reikningsskilum.

Helstu óvissuþættir við mat

i) Virðisrýrnunartap vegna lána og krafna

Samstæðan endurskoðar útlánasafn sitt að minnsta kosti ársfjórðungslega með tilliti til virðisrýrnunar. Þegar tekin er ákvörðun um hvort virðisrýrnunartap skuli fært í yfirlit um heildarafkomu leggja stjórnendur mat á hvort fyrir hendi séu upplýsingar sem gefa til kynna mælanlega lækkun á væntu framtíðar sjóðstreymi safnsins áður en unnt er að tengja rýrnunina við einstakt lán innan safnsins. Meðal slíkra vísbendinga geta verið sýnileg gögn sem benda til þess að orðið hafi neikvæð breyting á greiðslustöðu hóps lántakenda, eða staðbundnar efnahagsaðstæður sem eiga sér samsvörun í vanskilum vegna eigna innan hópsins. Stjórnendur styðjast við mat sem byggist á sögulegri reynslu af eignum með svipuð áhættueinkenni og upplýsingum um sams konar virðisrýrnun í eignasafninu við mat á framtíðar sjóðstreymi. Aðferðafræðin og forsendurnar sem notaðar eru við að meta bæði fjárhæðir og tímasetningar á væntu framtíðar sjóðstreymi eru endurskoðaðar reglulega til að minnka muninn milli áætlaðs taps og raunverulegs taps.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

33. frh.

ii) Gengistryggð lán

Samstæðan mat á árinu 2011 áhrif dóms Hæstaréttar frá 15. febrúar 2012 á safn gengistryggðra lána. Á árinu 2012 hefur samstæðan metið áhrif dóma Hæstaréttar frá 15. júní, 18. október og 1. nóvember 2012, sem fjalla um erlend eða gengistryggð lán.

Eins og fram kemur í skýringu 96 í samstæðureikningi þessum, færði samstæðan í árslok virðisrýrnun á hinu gengistryggða útlánasafni sem áætlað tap vegna framangreindra dóma. Ennþá ríkir óvissa um gengistryggðu lánin og hver áhrif þeirra verða á samstæðuna. Í fyrsta lagi er óvissa um hvernig túlka beri niðurstöðu dómanna frá 15. febrúar og 18. október 2012 og í öðru lagi um niðurstöðu lagalegra ákvarðana í framtíðinni og nýrrar eða breyttrar löggjafar stjórnvalda.

Stjórnendur samstæðunnar þurfa að styðjast við mat þegar ákveðið er hvaða flokkar lána skuli endurreiknaðir og er áætlað tap byggt á forsendum sem kunna að verða endurskoðaðar í ljósi frekari dóma Hæstaréttar. Að auki ríkir lagaleg óvissa um niðurstöður frekari réttarlega ákvarðana eða lagabreytinga sem kynnu að kalla á endurreikning annarra flokka erlendra lána, sem samstæðan hefur ekki áður talið í hættu. Þetta mun ráðast af síðari dómsniðurstöðum og aðgerðum stjórnvalda sem ekki er á þessari stundu hægt að segja fyrir um.

iii) Gangvirði fjármálagerninga

Gangvirði fjármálagerninga sem ekki eru skráðir á virkum mörkuðum er ákvarðað á grundvelli matsaðferða. Þegar matsaðferðum (t.d. líkönnum) er beitt til að ákvarða gangvirði eru þær staðfestar og endurskoðaðar reglulega af hæfu starfsfólki sem er óháð sviðinu þar sem matsaðferðirnar voru unnar. Öll líkön eru yfirfarin áður en þau eru tekin í notkun og líkön eru kvörðuð til að tryggja að niðurstöðurnar endurspegli raunhæf gögn og samanburðarhæf markaðsverð. Að því marki sem raunhæft má telja nota líkönin eingöngu greinanleg gögn þótt þættir á borð við útlánaáhættu (bæði eigin og mótaðila), óstöðugleiki og fylgni krefjist aðkomu stjórnenda við mat á forsendum. Breytingar á forsendum varðandi þessa þætti kynnu að hafa áhrif á gangvirði fjármálagerninga.

iv) Eignir sem flokkaðar eru til sölu

Samstæðan flokkar eignir til sölu ef þær eru tiltækar til sölu þegar í stað í núverandi ástandi með fyrirvara einungis um skilmála sem teljast eðlilegir og venjulegir um sölu slíkra eigna og ef salan telst mjög líklegt. Til að sala geti talist mjög líkleg þurfa stjórnendur að hafa einsett sér að selja viðkomandi eignir og leita með virkum hætti að kaupanda, eignirnar þurfa að vera markaðssettar með virkum hætti á verði sem telst sanngjarnt miðað við gangvirði þeirra og líklegt þarf að teljast að sölu verði lokið innan eins árs. Þótt framlengja þurfi sölutímabil útilokar það ekki að unnt sé að flokka eign sem fastafjármuni til sölu og aflagða starfsemi ef töfin stafar af atvikum eða aðstæðum sem ekki eru á valdi samstæðunnar og nægar vísbendingar eru um að samstæðan sé áfram bundin af þeim ásetningi sínum að selja eignina eða aflögðu starfsemina.

Þegar eignir eru flokkaðar sem fastafjármunir til sölu eða aflögð starfsemi hefur samstæðan komist að þeirri niðurstöðu að kröfur IFRS 5 hafi verið uppfylltar.

Eins og fram kemur í reikningsskilunum eru lögaðilar sem samstæðan ætlar til sölu flokkaðir meðal aflagðrar starfsemi og eru metnir á kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði hvort sem lægra reynist. Að jafnaði var gangvirði á flokkunardegi þessara lögaðila reiknað með því að nota matslíkön byggð á núvirtu framtíðar sjóðstreymi þar sem tekið var mið af mikilvægum gögnum og forsendum sem ekki var unnt að ákvarða á grundvelli fyrirbyggjandi markaðsupplýsinga. Notkun annarra raunhæfra gagna eða forsendna í stað þessara líkana, einkum breytingar á þeirri ávöxtunarkröfu sem notuð var (sem samsvarar ávöxtunarkröfu á eigið fé), kynni að hafa áhrif á gangvirði þessara eigna.

v) Gangvirði fjárfestingareigna

Þar sem fasteignamarkaðurinn á Íslandi er tiltölulega óvirkur og eignir oft ólíkar er erfitt að fá fram áreiðanlegt mat á gangvirði fjárfestingareigna. Alþjóðlega fjármálakreppan og fjármálakreppan á Íslandi höfðu veruleg áhrif á fasteignamarkaðinn á Íslandi. Áhrif þessa leiddu til fremur óvirks markaðar og þegar eignir á markaði eru ólíkar getur verið flókið að nota verð frá nýlegum viðskiptum til þess að ákvarða verðgildi sambærilegra eigna. Í ljósi þessa ríkir óvissa um raunverulegt gangvirði eignanna.

vi) Óefnislegar eignir

Verðgildi óefnislegra eigna með ótiltekinn nýtingartíma er ekki afskrifað en eignirnar eru metnar með tilliti til virðisrýrnunar að minnsta kosti einu sinni á ári.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Samstæðan

34. Hlutdeild í dótturfélögum þar sem Arion banki hefur bein áhrif í árslok sundurliðast sem hér segir:

Félag:	Land	Mynt	Eignarhlutur %	
			2012	2011
AB-fjárfestingar ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Ísland	ISK	-	100,0
AFL - Sparisjóður, Aðalgötu 34, Siglufirði	Ísland	ISK	99,3	94,5
ALT ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Ísland	ISK	100,0	-
Arion Bank Mortgages Institutional Investor Fund, Borgartúni 19, Reykjavík	Ísland	ISK	100,0	100,0
EAB 1 ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Ísland	ISK	100,0	100,0
Eignabjarg ehf., Álíheimum 74, Reykjavík	Ísland	ISK	100,0	100,0
Eignarhaldsfélagið Landey ehf., Hátúni 2b, Reykjavík	Ísland	ISK	100,0	100,0
Einkalúbburinn ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Ísland	ISK	100,0	-
Ekort ehf., Garðatorgi 5, Garðabæ	Ísland	ISK	-	100,0
ENK 1 ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Ísland	ISK	-	100,0
Gen hf., Borgartúni 19, Reykjavík	Ísland	EUR	100,0	100,0
GIR Fund Management Ltd., Walker House Mary Street, George Town.	Caymaneyjar	ISK	100,0	100,0
Kaupthing Management Company S.A., 35a, avenue J.F. Kennedy	Lúxemborg	ISK	100,0	100,0
Landfestar ehf., Álíheimum 74, Reykjavík	Ísland	ISK	100,0	100,0
NS1 ehf., Digranesgötu 2, Borgarnesi	Ísland	ISK	100,0	100,0
Okkar líftryggingar hf., Sóltúni 26, Reykjavík	Ísland	ISK	100,0	100,0
Sparisjóður Ólafsfjarðar, Aðalgötu 14, Ólafsfirði	Ísland	ISK	-	100,0
Stefnir hf., Borgartúni 19, Reykjavík	Ísland	ISK	100,0	100,0
Tekjuvernd ehf., Hlíðarsmára 17, Kópavogi (áður KB Ráðgjöf ehf.)	Ísland	ISK	100,0	100,0
Valitor Holding hf., Laugavegi 77, Reykjavík	Ísland	ISK	60,8	53,6
Verdis hf., Ármúla 13, Reykjavík	Ísland	ISK	-	100,0
Vesturland hf., Borgartúni 19, Reykjavík	Ísland	ISK	-	100,0

Að auki á bankinn dótturfélög sem flokkuð eru sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi, sjá nánar í skýringu nr. 81.

35. Sameiningar félaga

Á árinu 2012 samþykktu stjórnir Arion banka hf. og Verdis hf., sem var dótturfélag í fullri eigu bankans, samruna þessara félaga. Þann 29. júní 2012 samþykkti Fjármálaeftirlitið samrunann. Samruninn öðlaðist gildi frá og með 1. janúar 2012.

Á árinu 2012 samþykktu stjórnir Arion banka hf. og Sparisjóðs Ólafsfjarðar, sem var dótturfélag í fullri eigu bankans, samruna þessara félaga. Þann 14. september 2012 samþykkti Fjármálaeftirlitið samrunann. Samruninn öðlaðist gildi frá og með 1. janúar 2012.

Dótturfélag bankans, Ekort ehf., var sameinað Arion banka 1. janúar 2012. Fyrir samrunann var hluti af starfsemi Ekorta ehf. fluttur í Einkalúbbinn ehf. sem er nýstofnað dótturfélag bankans.

36. Eignarhlutir í dótturfélögum

Í apríl 2012 keypti samstæðan 7,2% viðbótar eignarhlut í Valitor Holding hf. Eftir kaupin er eignarhlutur samstæðunnar í Valitor Holding hf. 60,8%.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

37. Sala og slit dótturfélaga

Í október 2011 undirritaði Eignabjarg ehf. samkomulag um sölu á 100% eignarhlut í B.M. Vallá ehf., sem samþykkt var af Samkeppniseftirlitinu í apríl 2012. B.M. Vallá ehf. var flokkað sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi í árslok 2011. Salan á félaginu hefur óveruleg áhrif á yfirlit um heildarafkomu.

Í júní 2012 undirritaði Eignabjarg ehf. samkomulag um sölu á 100% eignarhlut í Pennanum á Íslandi ehf., sem samþykkt var af Samkeppniseftirlitinu í apríl 2012. Penninn á Íslandi ehf. var flokkaður sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi í árslok 2011. Salan á félaginu hefur óveruleg áhrif á yfirlit um heildarafkomu.

Í júlí 2012 seldi Fram Foods ehf. dótturfélag sitt Boyfood Oy í Finnlandi og í október 2012 seldi það dótturfélag sitt Fram Foods AB í Svíþjóð. Fram Foods ehf. er dótturfélag í fullri eigu Eignabjargs ehf. Fram Foods ehf. var flokkað sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi í árslok 2011. Salan á þessum félögum hefur óveruleg áhrif á yfirlit um heildarafkomu.

Dótturfélögum AB-fjárfestingum ehf., ENK 1 ehf. og Vesturlandi ehf. var öllum slitið á fyrsta ársfjórðungi 2012.

38. Kaup á veðlánasafni árið 2011

Í árslok 2011 náðu Arion banki hf. og Kaupþing hf. samkomulagi um kaup Arion banka hf. á veðlánasafni, sem stýrt hefur verið í sérstökum sjóði í eigu Kaupþings hf. Í samningnum er einnig kveðið á um að kaupin séu fjármöggnuð með yfirtöku Arion banka hf. á sértryggðum skuldabréfum.

Samkvæmt samningnum kemur Arion banki hf. í stað Kaupþings hf. sem útgefandi hinna sértryggðu skuldabréfa. Unnið er að skráningu sértryggðu skuldabréfanna á íslenskan verðbréfamarkað.

Vegna þessa samruna hækkuðu heildareignir bankans um 94,4 milljarða króna og heildarskuldir um 96,7 milljarða króna á árinu 2011. Yfirtakan á veðlánasafninu hafði í för með sér virðisrýrnunartap upp á 2,3 milljarða króna að teknu tilliti til skatta.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

STARFSÞÆTTIR

39. Starfsþáttayfirlit samstæðunnar byggja á upplýsingum frá stjórnendum og innri reikningsskilum. Afkoma rekstrarþátta er metin á grundvelli hagnaðar fyrir skatta.

Verðlagning á viðskiptum milli starfsþátta ákvarðast eins og um viðskipti milli ótengdra aðila væri að ræða. Starfsþættir greiða vexti til fjárstýringar og fá greidda vexti þaðan líkt og um ótengda aðila væri að ræða til að endurspeglar ráðstöfun fjármagns- og fjármögnunarkostnaðar.

Starfsþættir

Samstæðan samanstendur af sex megin starfsþáttum:

Fyrirtækjasvið þjónar stærri fyrirtækjum sem eru í viðskiptum við bankann. Hlutverk fyrirtækjasviðs er að veita alhliða fjármálaþjónustu sem og þjónustu sem er sérsníðin að þörfum hvers fyrirtækis. Fyrirtækjasvið veitir fjölbreytta þjónustu og úrval lausna í tengslum við lánveitingar og aðra þjónustu sem fyrirtæki þurfa á að halda. Þá annast sviðið fjárhagslega endurskipulagningu fyrirtækja sem þurfa á því að halda.

Viðskiptabankasvið, fagfjárfestingarsjóður Arion banka hf. (Arion Bank Mortgages Institutional Investor Fund) og AFL-sparisjóður veita margvíslega þjónustu, þ.m.t. ráðgjöf um innlán og lántökur, sparnað, greiðslukort og lífeyrissparnað, tryggingar, verðbréf og sjóði. Til að ná fram hámarksskilvirkni er útibúum samstæðunnar skipt í sjö klasa og njóta smærri útibúin þar með hags af styrk stærri eininga innan hvers klasa. Viðskiptavinir viðskiptabankasviðs, sem rekur 25 útibú víðs vegar um landið, eru yfir 100.000.

Eignastýringarsvið Arion banka hf. skiptist í eignastýringu fagfjárfesta, einkabankþjónustu og fjárfestingarþjónustu. Eignastýring Arion banka hf. selur m.a. sjóði Stefnis hf., sem er sjálfstætt starfandi fjármálafyrirtæki í eigu Arion banka hf. Stefnir hf. annast stýringu á fjölbreyttu úrvali verðbréfa-, fjárfestinga-, og fagfjárfestastjóða. Hjá eignastýringu Arion banka hf. þjóðast viðskiptavinum fjárfestingarmöguleikar sem henta hverjum og einum, hvort sem horft er til lífeyrissparnaðar, annars reglulegs sparnaðar, fjárfestinga eða stýringu eigna. Að auki býður eignastýring Arion banka hf. sjóði frá alþjóðasjóðafyrirtækjum.

Fjárfestingarbankasvið skiptist í fyrirtækjaráðgjöf, markaðsviðskipti og greiningardeild. Fyrirtækjaráðgjöf veitir viðskiptamönnum sínum ráðgjöf við þátttöku í útboðum verðbréfa og töku verðbréfa til viðskipta á skipulegum verðbréfamarkaði auk ráðgjafar og þjónustu varðandi samruna fyrirtækja og kaup á þeim. Markaðsviðskipti annast verðbréfamiðlun og gjaldeyrisviðskipti fyrir viðskiptavinum bankans. Greiningardeild gefur reglulega út greiningar á skráðum verðbréfum, helstu atvinnuvegum og mörkuðum og innlendum þjóðarbúskap, auk þess sem hún spáir fyrir um þróun ýmissa hagstærða. Viðskiptavinir fjárfestingarbankasviðs eru einstaklingar, fyrirtæki og stofnanir.

Fjárstýring annast lausafjárstýringu bankans, auk gjaldeyris- og vaxtastýringar. Önnur meginhlutverk fjármálasviðs eru innri verðlagning vaxta og gjaldmiðla og tengsl við aðrar fjármálastofnanir.

Önnur svið og dótturfélög eru m.a. eigin viðskipti bankans og viðskiptavakt á innlendum verðbréfum og gjaldeyri. Dótturfélögin eru Eignabjarg ehf., Eignarhaldsfélagið Landey ehf., Landfestar ehf., Okkar líftryggingar hf., Valitor holding hf., svo og önnur smærri félög.

Höfuðstöðvar: Yfirstjórn, Áhættustýring, Fjármálasvið, Lögræðisvið, Rekstrarsvið og Þróunar- og markaðssvið.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

40. Yfirlit um starfsþætti samstæðunnar

2012	Fyrirtækja- svið	Viðskipta- bankasvið	Eigna- stýring og Stefnir	Fjár- festingar- bankasvið	Fjár- stýring	Önnur svið og dóttur- félög	Höfuð- stöðvar og jöfnun	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	10.300	11.437	1.814	(6)	4.857	(1.218)	(42)	27.142
Aðrar tekjur	864	(2.679)	2.365	5.611	(32)	10.723	818	17.670
Rekstrartekjur	11.164	8.758	4.179	5.605	4.825	9.505	776	44.812
Rekstrargjöld	(605)	(5.448)	(1.651)	(599)	(191)	(4.755)	(11.419)	(24.668)
Hagnaður fyrir skatta	10.559	3.310	2.528	5.006	4.634	4.750	(10.643)	20.144
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	20.330	18.037	498	5.338	(11.313)	11.211	711	44.812
Tekjur frá innri viðskiptavinum	(9.166)	(9.279)	3.681	267	16.138	(1.706)	65	-
Rekstrartekjur	11.164	8.758	4.179	5.605	4.825	9.505	776	44.812
Afskriftir og niðurfærsla	-	170	-	-	-	198	1.068	1.436
Eignir samtals	251.384	318.700	4.597	26.000	212.315	87.679	-	900.675
Skuldir samtals	211.444	291.701	1.497	22.784	185.326	57.045	-	769.797
Úthlutað eigið fé	39.940	26.999	3.100	3.216	26.989	30.634	-	130.878
2011								
Hreinar vaxtatekjur	10.433	12.759	1.409	322	901	(2.530)	94	23.388
Aðrar tekjur	12.859	(14.310)	2.322	765	(2.872)	10.935	189	9.888
Rekstrartekjur	23.292	(1.551)	3.731	1.087	(1.971)	8.405	283	33.276
Rekstrargjöld	(540)	(5.601)	(1.057)	(679)	(170)	(5.023)	(8.947)	(22.016)
Hagnaður fyrir skatta	22.752	(7.152)	2.674	408	(2.141)	3.382	(8.664)	11.260
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	28.044	(5.958)	427	1.085	(2.818)	11.724	772	33.276
Tekjur frá innri viðskiptavinum	(4.752)	4.407	3.304	2	847	(3.319)	(489)	-
Rekstrartekjur	23.292	(1.551)	3.731	1.087	(1.971)	8.405	283	33.276
Afskriftir og niðurfærsla	-	222	-	1	-	213	520	956
Eignir samtals	271.207	299.208	3.621	16.477	207.099	94.509	-	892.121
Skuldir samtals	227.910	266.628	948	15.208	189.037	77.832	-	777.563
Úthlutað eigið fé	43.297	32.580	2.673	1.269	18.062	16.677	-	114.558

Stærstur hluti tekna frá ytri viðskiptavinum kemur frá viðskiptavinum á Íslandi.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

ÁRSFJÓRÐUNGSYFIRLIT

41. Rekstur eftir ársfjórðungum

2012	Fjórði árs- fjórðungur	Þriðji árs- fjórðungur	Annar árs- fjórðungur	Fyrsti árs- fjórðungur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	7.008	6.254	7.666	6.214	27.142
Virðisaukning lána og krafna	4.751	905	7.049	119	12.824
Virðisrýrnun lána og krafna	(9.920)	(2.958)	(4.441)	(195)	(17.514)
Hreinar þóknatekjur	2.695	2.715	3.002	2.336	10.748
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	92	161	(16)	346	583
Hreinn gengishagnaður (tap)	875	708	(1.232)	1.083	1.434
Aðrar tekjur	4.952	1.637	2.054	952	9.595
Rekstrartekjur	10.453	9.422	14.082	10.855	44.812
Laun og launatengd gjöld	(3.646)	(2.644)	(3.124)	(3.045)	(12.459)
Annar kostnaður	(4.148)	(2.586)	(2.718)	(2.757)	(12.209)
Hagnaður fyrir skatta	2.659	4.192	8.240	5.053	20.144
Tekjuskattur	(258)	(462)	(1.852)	(1.061)	(3.633)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(291)	(261)	(242)	(268)	(1.062)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	2.110	3.469	6.146	3.724	15.449
Afkoma af aflagðri starfsemi eftir skatta	409	(181)	652	727	1.607
Hagnaður	2.519	3.288	6.798	4.451	17.056
2011					
Hreinar vaxtatekjur	6.552	5.676	5.274	5.886	23.388
Virðisaukning lána og krafna	8.573	457	27.281	2.057	38.368
Virðisrýrnun lána og krafna	(20.981)	(642)	(6.241)	440	(27.424)
Breytingar á uppgjörssamningi við Kaupþing hf.	-	-	(16.683)	(2.910)	(19.593)
Hreinar þóknatekjur	3.111	2.475	2.607	2.492	10.685
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	163	386	(767)	729	511
Hreinn gengishagnaður	(143)	2	2.289	(312)	1.836
Aðrar tekjur	2.028	1.127	1.251	1.099	5.505
Rekstrartekjur	(697)	9.481	15.011	9.481	33.276
Laun og launatengd gjöld	(3.033)	(2.705)	(2.858)	(2.658)	(11.254)
Annar kostnaður	(3.208)	(2.301)	(2.790)	(2.463)	(10.762)
Hagnaður fyrir skatta	(6.938)	4.475	9.363	4.360	11.260
Tekjuskattur	1.167	(562)	(1.472)	(1.045)	(1.912)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(362)	(238)	(379)	(67)	(1.046)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	(6.133)	3.675	7.512	3.248	8.302
Afkoma af aflagðri starfsemi eftir skatta	3.579	(219)	(286)	(282)	2.792
Hagnaður	(2.554)	3.456	7.226	2.966	11.094

Afkoma fyrstu sex mánaða ársins var könnuð af endurskoðendum bankans. Ársfjórðungsuppgjör og skipting milli fjórðunga voru hvorki endurskoðuðu né könnuð af endurskoðendum bankans.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

SKÝRINGAR VIÐ YFIRLIT UM HEILDARAFKOMU SAMSTÆÐUNNAR

Hreinar vaxtatekjur

42. Vaxtatekjur og vaxtagjöld sundurliðast sem hér segir:

	2012	2011
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	650	486
Lán og kröfur	49.112	37.410
Verðbréf	8.790	7.690
Uppgjörssamningur við Kaupþing hf.	-	322
Annað	542	525
Vaxtatekjur	59.094	46.433
Innlán	(17.769)	(18.338)
Lántaka	(12.572)	(2.597)
Víkjandi skuldir	(1.520)	(1.830)
Annað	(91)	(280)
Vaxtagjöld	(31.952)	(23.045)
Hreinar vaxtatekjur	27.142	23.388
Hreinar vaxtatekjur af eignum og skuldum á gangvirði	8.790	7.690
Vaxtatekjur af eignum sem ekki eru færðar á gangvirði	50.304	38.743
Vaxtagjöld af skuldum sem ekki eru færðar á gangvirði	(31.952)	(23.045)
Hreinar vaxtatekjur	27.142	23.388

Virðisaukning lána og krafna

43. Virðisaukning lána og krafna ákvarðast í samræmi við reikningsskilaaðferð sem lýst er í skýringu 8 a). Virðisaukning lána og krafna er tilkomin vegna breytinga á raunverulegu og áætluðu sjóðstreymi.

Virðisrýrnun lána og krafna

	2012	2011
Virðisrýrnun lána og krafna til lánastofnana	70	199
Virðisrýrnun lána og krafna til viðskiptavina	17.444	27.225
Virðisrýrnun lána og krafna	17.514	27.424

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Breytingar á uppgjörssamningi við Kaupþing hf.

45. Uppgjörssamningurinn við Kaupþing hf. er tilkominn vegna mismunar á gangvirði eigna, skulda og óvissra skuldbindinga sem fluttust frá Kaupþingi hf. til Arion banka hf. haustið 2008. Þann 30. júní 2011 var undirritaður samningur fyrir hönd Arion banka hf. og Kaupþings hf., nefndur samningur um uppgjör og lausn undan kröfum, þar sem gengið var frá uppgjörssamningnum og gerðar upp ýmsar aðrar kröfur sem lýst hafði verið á hendur Kaupþingi hf. af Arion banka hf. Með undirritun samningsins var uppgjörssamningnum slitið og á hvorugur aðili kröfur á hendur hinum samkvæmt samningum.

Breytingar á uppgjörssamningi sundurliðast sem hér segir:	2011
Staða í ársbyrjun 2011	24.188
Breytingar vegna virðisbreytinga á undirliggjandi eignum í:	
Áframhaldandi starfsemi	(19.593)
Aflagðri starfsemi	1.578
Reiknaðir vextir	322
Hreinn gengishagnaður	325
Eignir og skuldir afhentar við uppgjör	(6.820)
Staða í árslok 2011	-

Hreinar þóknatekjur

46. Þóknatekjur og þóknagjöld sundurliðast sem hér segir:

	2012	2011
Þóknatekjur		
Eignastýring	2.715	2.716
Greiðslukort	8.951	10.031
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	1.036	1.164
Afleiðusamningar	169	179
Greiðslumiðlun milli banka	706	682
Lán og ábyrgðir	932	667
Verðbréfavíðskipti	162	250
Aðrar þóknatekjur	1.495	1.173
Þóknatekjur	16.166	16.862
Þóknagjöld		
Eignastýring	(192)	(105)
Greiðslukort	(3.956)	(4.892)
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	(17)	(32)
Greiðslumiðlun milli banka	(723)	(708)
Verðbréfavíðskipti	(40)	(44)
Önnur þóknagjöld	(490)	(396)
Þóknagjöld	(5.418)	(6.177)
Hreinar þóknatekjur	10.748	10.685

Þóknarir vegna eignastýringar renna til samstæðunnar vegna stýringar og vörslu eigna þar sem samstæðan varðveitir eða fjárfestir fyrir hönd viðskiptavina.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Hreinar fjármunatekjur (gjöld)

47. Hreinar fjármunatekjur (gjöld) sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Arðstekjur	25	7
Hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	(298)	(959)
Hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur	856	1.463
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	583	511
48. Arðstekjur sundurliðast sem hér segir:		
Arðstekjur af veltufjáreignum	15	4
Arðstekjur af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstur	10	3
Arðstekjur	25	7
49. Hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum sundurliðast sem hér segir:		
Hagnaður (tap) af eiginfjárgerningum og tengdum afleiðusamningum	456	250
Hagnaður (tap) af vaxtagerningum og tengdum afleiðusamningum	(502)	(668)
Hagnaður (tap) af öðrum afleiðusamningum	(252)	(541)
Hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	(298)	(959)
50. Hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur sundurliðast sem hér segir:		
Hagnaður (tap) af vaxtagerningum á gangvirði	80	930
Hagnaður (tap) af eiginfjárgerningum á gangvirði	776	533
Hagnaður (tap) af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur	856	1.463

Hreinn gengishagnaður (tap)

51. Hreinn gengishagnaður (tap) sundurliðast sem hér segir:		
Af lánum og kröfum	6.193	9.118
Af handbæru fé og ígildi handbærs fjár	4.939	3.382
Af innlánum og lántöku	(6.585)	(8.751)
Af víkjandi skuldum	(2.134)	(955)
Af skuldabréfum, hlutabréfum og afleiðusamningum	(1.017)	(1.284)
Af uppgjörssamningi við Kaupþing hf.	-	325
Af öðrum eignum og skuldum	38	1
Hreinn gengishagnaður (tap)	1.434	1.836

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Aðrar rekstrartekjur

52. Aðrar rekstrartekjur sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Leigutekjur af fjárfestingareignum	2.184	2.146
Breytingar á gangvirði fjárfestingareigna	1.584	916
Innlestur hagnaður af fjárfestingareignum	1.356	485
Eigin iðgjöld	918	864
Hreinn hagnaður (tap) af sölu eigna, annarra en fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	396	293
Aðrar tekjur	752	793
Aðrar rekstrartekjur	7.190	5.497
53. Eigin iðgjöld sundurliðast sem hér segir:		
Bókfærð iðgjöld	1.075	987
Hluti endurtryggjenda	(99)	(93)
Breyting á iðgjaldaskuld	(58)	(30)
Eigin iðgjöld	918	864

Starfsmenn og laun

54. Heildarfjöldi starfsmanna samstæðunnar var sem hér segir:		
Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	1.166	1.217
Stöðugildi í árslok	1.190	1.158
Heildarfjöldi starfsmanna móðurfélagsins var sem hér segir:		
Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	927	928
Stöðugildi í árslok	949	858
Fyrrum starfsmenn Verdis hf. og Sparisjóðs Ólafsfjarðar eru taldir með í starfsmannatölum móðurfélagsins fyrir árið 2012.		
55. Laun og launatengd gjöld sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Laun	9.562	9.065
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.288	1.241
Önnur launatengd gjöld	1.609	948
Laun og launatengd gjöld	12.459	11.254
Laun og launatengd gjöld móðurfélagsins sundurliðast sem hér segir:		
Laun	7.127	6.546
Mótframlag í lífeyrissjóð	960	884
Önnur launatengd gjöld	1.592	975
Laun og launatengd gjöld	9.679	8.405

Laun og launatengd gjöld Verdis hf. og Sparisjóðs Ólafsfjarðar eru talin með í launatölum móðurfélagsins fyrir árið 2012.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

56. Laun til stjórnenda:

	Föst laun ¹	Önnur laun ²	Samtals 2012	Föst laun ¹	Önnur laun ²	Samtals 2011
Monica Caneman, stjórnarformaður	16,8	1,8	18,6	14,7	1,4	16,1
Guðrún Johnsen, varaformaður stjórnar	6,3	3,6	9,9	6,3	2,7	9,0
Agnar Kofoed-Hansen, stjórnarmaður	4,2	3,2	7,4	3,3	1,4	4,7
Freyr Þórðarson, stjórnarmaður	3,5	1,5	5,0	-	-	-
Jón G. Briem, stjórnarmaður	4,2	4,1	8,3	3,9	4,0	7,9
Måns Höglund, stjórnarmaður	8,4	3,6	12,0	6,3	2,7	9,0
Guðrún Björnsdóttir, varastjórnarmaður	-	-	-	1,6	-	1,6
Kristján Jóhannsson, stjórnarmaður	-	-	-	1,0	-	1,0
Theodór S. Sigurbergsson, stjórnarmaður	-	-	-	3,2	1,8	5,0
Aðrir varamenn í stjórn	4,6	0,5	5,1	1,3	-	1,3
Heildargreiðslur	48,0	18,3	66,3	41,6	14,0	55,6
					2012	2011
Höskuldur H. Ólafsson, bankastjóri					44,5	37,1
Níu framkvæmdastjórnar bankans sem eiga sæti í framkvæmdastjórn bankans					227,6	210,2

Stjórnarmenn fá greitt fyrir setu í nefndum stjórnarinnar. Til viðbótar við 14 stjórnarfundi (2011: 17) voru á árinu haldnir 20 fundir í lánanefnd (2011: 15), 10 fundir í endurskoðunar- og áhættunefnd (2011: 8) og 6 fundir í starfskjaranefnd (2011: 8).

Á aðalfundi bankans árið 2012, sem haldinn var 13. mars 2012 voru mánaðarlaun formanns, varaformanns og annarra stjórnarmanna ákveðin kr. 700.000, kr. 525.000 og kr. 350.000 (2011: 700.000; 525.000; 350.000). Einnig var samþykkt að laun varamanna í stjórn skyldu vera kr. 175.000 (2011: 175.000) fyrir hvern fund, allt að 350.000 (2011: 350.000) fyrir hvern mánuð. Fyrir stjórnarmenn sem búsettir eru erlendis eru framangreindar fjárhæðir tvöfaldaðar. Ennfremur var samþykkt að greiða stjórnarmönnum sem sitja í nefndum stjórnar bankans allt að kr. 150.000 á mánuði (2011: 150.000) fyrir hverja nefnd sem þeir sitja í.

1. Föst laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu á stjórnarfundum.
2. Önnur laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu í nefndum á vegum stjórnar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Þóknun til endurskoðenda

57. Þóknun til endurskoðenda sundurliðast sem hér segir:

2012	Ernst & Young	KPMG	Samtals
Endurskoðun og könnun ársreikninga og árshlutareikninga	137	16	153
Önnur endurskoðunartengd þjónusta	33	9	42
Önnur þjónusta	-	2	2
Þóknun til endurskoðenda	170	27	197
2011			
Endurskoðun og könnun ársreikninga og árshlutareikninga	151	28	179
Önnur endurskoðunartengd þjónusta	28	11	39
Önnur þjónusta	-	20	20
Þóknun til endurskoðenda	179	59	238

Annar rekstrarkostnaður

58. Annar rekstrarkostnaður sundurliðast sem hér segir:

	2012	2011
Beinn rekstrarkostnaður vegna fjárfestingareigna í útleigu	499	497
Eigin tjón	233	298
Annar kostnaður	-	1
Annar rekstrarkostnaður	732	796

59. Eigin tjón

Bókfærð tjón	324	346
Breyting á tjóna- og bótaskuld	(38)	21
Hluti endurtryggjenda í tjónum	(63)	(60)
Breytingar á hluta endurtryggjenda í bóta- og tjónaskuld	10	(9)
Eigin tjón	233	298

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Skattar

60. Gjaldfærður tekjuskattur samkvæmt yfirliti um heildarafkomu sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
<i>Tekjuskattur til greiðslu</i>		
Tekjuskattur ársins	3.160	1.683
<i>Tekjuskattsskuldbinding</i>		
Breyting á tímabundnum mismunum	473	229
Gjaldfærður tekjuskattur	3.633	1.912

Tekjuskattur lögaðila á Íslandi er 20%. Virkur tekjuskattur bankans er 18% og sundurliðast munurinn sem hér segir:

	2012		2011	
Hagnaður fyrir skatta		20.144		11.260
Tekjuskattur reiknaður m.v. skatthlutfall fyrirtækja á Íslandi	20,0%	4.030	20,0%	2.252
Sérstakur fjársýsluskattur	3,1%	621	0,0%	-
Áhrif skatthlutfalla í öðrum löndum	0,0%	-	(0,9%)	(103)
Ófrádráttarbær kostnaður	0,1%	25	(0,1%)	(13)
Óskattskyldar tekjur	(6,5%)	(1.318)	0,0%	-
Áhrif áður ófærðrar tekjuskattseignar	(2,9%)	(578)	(0,7%)	(73)
Ófrádráttarbærir skattar	0,0%	-	(1,9%)	(214)
Aðrar breytingar	4,2%	853	0,6%	63
Virkur tekjuskattur	18,0%	3.633	17,0%	1.912

Fjármálafyrirtæki greiða 6% sérstakan fjársýsluskatt ofan á skattskyldan hagnað umfram 1 milljarð króna. Gert er ráð fyrir sama tekjuskattshlutfalli á árinu 2013 og var á árinu 2012.

61. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki

Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki reiknast samkvæmt lögum. Skatturinn er 0,041% af heildarskuldum að frádregnum skattskuldum í árslok. Dótturfélög, sem ekki eru fjármálafyrirtæki, eru undanþegin skattinum. Til viðbótar er tímabundinn skattur upp á 0,0875% lagður á, á árunum 2012 og 2013, til að fjármagna sérstaka vaxtaniðurgreiðslu til einstaklinga.

Afkoma af aflagðri starfsemi eftir skatta

62. Afkoma af aflagðri starfsemi eftir skatta sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Hagnaður (tap) vegna dótturfélaga	836	3.867
Hagnaður (tap) vegna hlutdeildarfélaga	1.376	-
Tap vegna endurmats og sölu á fasteignum	(577)	(207)
Aðrar eignir	(28)	(103)
Virðisrýrnun vegna endurmats á gangvirði eignarhluta í félögum	-	(2.027)
Áhrif uppgjörssamnings við Kaupþing hf.	-	1.262
Afkoma af aflagðri starfsemi eftir skatta	1.607	2.792

Á árinu 2012 seldi samstæðan 15,7% hlut sinn í Högum hf. Hagnaðurinn af sölnunni var 875 m.kr. og er færður í yfirlit um heildarafkomu.

Á árinu 2012 seldi félagið hluti sinn í N1 hf. Hagnaðurinn af sölnunni var 1.376 m.kr. og er færður í yfirlit um heildarafkomu.

Hagnaður vegna dótturfélaga á árinu 2011 felur fyrst og fremst í sér hagnað að fjárhæð 3.635 m.kr. vegna sölu á 75,4% hlut í dótturfélaginu Högum hf., sem flokkað var sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi. Í fjárhæðinni felst hagnaður að fjárhæð 1.256 m.kr. vegna færslu til gangvirðis á þeirri hlutdeild í Högum hf., sem haldið var eftir þegar félagið varð hlutdeildarfélag í samstæðunni í desember 2011.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Hagnaður á hlut

63. Hagnaður á hlut sundurliðast sem hér segir:	Aflögð starfsemi			
	Ekki með		Með	
	2012	2011	2012	2011
Hlutdeild hluthafa Arion banka hf. í hagnaði	15.015	7.701	16.622	10.493
Vegið meðaltal hlutafjár:				
Vegið meðaltal útistandandi hluta á árinu, í milljónum	2.000	2.000	2.000	2.000
Hagnaður á hlut	7,51	3,85	8,31	5,25
Þynntur hagnaður á hlut	7,51	3,85	8,31	5,25
Fjöldi útistandandi hluta í árslok, í milljónum	2.000	2.000	2.000	2.000
Fjöldi útistandandi hluta í árslok, í milljónum, þynntur	2.000	2.000	2.000	2.000

Engir gerningar voru í gildi í árslok sem kynnu að hafa þynningaráhrif á hagnað á hlut.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

SKÝRINGAR VIÐ EFNAHAGSREIKNING SAMSTÆÐUNNAR

Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands

64. Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Reiðufé	3.495	2.954
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	17.514	17.686
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	8.737	8.560
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	29.746	29.200

Bindiskylda við Seðlabanka Íslands er lögbundin og ekki tiltæk bankanum í daglegum rekstri hans.

Lán og kröfur til lánastofnana

65. Lán og kröfur til lánastofnana sundurliðast eftir tegund sem hér segir:		
Bankareikningar	84.164	62.175
Peningamarkaðslán	13.763	4.720
Yfirdrættir	-	19
Önnur lán	3.888	2.963
Framlag vegna virðisrýrnunar	(804)	(774)
Lán og kröfur til lánastofnana	101.011	69.103

66. Breytingar á framlagi vegna virðisrýrnunar á lánnum og kröfum til lánastofnana sundurliðast sem hér segir:		
Staða í ársbyrjun	774	1.359
Virðisrýrnun ársins	70	199
Afskriftir ársins	(40)	(784)
Framlag vegna virðisrýrnunar á lánnum og kröfum til lánastofnana	804	774

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Lán og kröfur til viðskiptavina

67. Lán og kröfur til viðskiptavina sundurliðast eftir tegund sem hér segir:

2012	Einstaklingar	Fyrirtæki	Samtals
Yfirdrættir	17.236	18.470	35.706
Greiðslukort	10.302	769	11.071
Húsnæðislán	190.897	4.376	195.273
Víkjandi lán	-	573	573
Önnur lán og kröfur	43.560	340.208	383.768
Framlag vegna virðisrýrnunar	(19.222)	(40.559)	(59.781)
Lán og kröfur til viðskiptavina	242.773	323.837	566.610
2011			
Yfirdrættir	16.353	11.375	27.728
Greiðslukort	14.679	771	15.450
Húsnæðislán	192.869	3.603	196.472
Víkjandi lán	-	550	550
Önnur lán og kröfur	28.208	349.431	377.639
Varúðarniðurfærsla lána og krafna	(12.821)	(43.468)	(56.289)
Lán og kröfur til viðskiptavina	239.288	322.262	561.550

Bókfært virði lána sem veðsett eru á móti lántöku var í árslok 167 ma.kr. (2011: 171 ma.kr.). Veðsett lán í árslok voru lán til einstaklinga, sveitarfélaga og ríkisstofnana sem voru sett að veði fyrir lántöku.

Nánari upplýsingar um lán og kröfur má finna í kaflanum um áhættustýringu.

68. Breytingar á framlagi vegna virðisrýrnunar á lánum og kröfum til viðskiptavina sundurliðast sem hér segir:

2012	Vegna gengis-		Samtals	
	Sértæk	lánadóma		Almenn
Staða í ársbyrjun	32.953	13.823	9.513	56.289
Virðisrýrnun ársins	11.818	5.744	(118)	17.444
Afskriftir ársins	(3.830)	-	(6.054)	(9.884)
Endurflokkað sem skuldir	-	(4.625)	-	(4.625)
Endurheimt áður afskrifuð lán og kröfur	557	-	-	557
Staða í árslok	41.498	14.942	3.341	59.781
2011				
Staða í ársbyrjun	39.083	-	2.760	41.843
Virðisrýrnun ársins	6.649	13.823	6.753	27.225
Afskriftir ársins	(13.230)	-	-	(13.230)
Endurheimt áður afskrifuð lán og kröfur	451	-	-	451
Staða í árslok	32.953	13.823	9.513	56.289

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Fjáreignir og fjárskuldir

69. Fjáreignir og fjárskuldir sundurliðast sem hér segir:

2012	Afskrifað kostnaðar- verð	Veltufjár- eignir og skuldir	Á gangvirði gegnum rekstur	Samtals
<i>Lán og kröfur</i>				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	29.746	-	-	29.746
Lán og kröfur til lánastofnana	101.011	-	-	101.011
Lán og kröfur til viðskiptavina	566.610	-	-	566.610
Lán og kröfur	697.367	-	-	697.367
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>				
Skráð	-	2.132	42.441	44.573
Óskráð	-	3.515	69.642	73.157
Skuldabréf og skuldagerningar	-	5.647	112.083	117.730
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>				
Skráð	-	374	2.446	2.820
Óskráð	-	1.037	8.682	9.719
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum	-	2.623	1.682	4.305
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	-	4.034	12.810	16.844
<i>Afleiðusamningar</i>				
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	788	-	788
Afleiðusamningar	-	788	-	788
<i>Verðbréf vegna áhættuvarna</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar	-	1.460	-	1.460
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	-	978	-	978
Verðbréf vegna áhættuvarna	-	2.438	-	2.438
Aðrar fjáreignir	5.030	-	-	5.030
Fjáreignir	702.397	12.907	124.893	840.197
<i>Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði</i>				
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	32.990	-	-	32.990
Innlán frá viðskiptavinum	448.683	-	-	448.683
Lántaka	195.085	-	-	195.085
Víkjandi skuldir	34.220	-	-	34.220
Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði	710.978	-	-	710.978
<i>Fjárskuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í skuldabréfum	-	12.490	-	12.490
Afleiðusamningar	-	975	-	975
Fjárskuldir á gangvirði	-	13.465	-	13.465
Aðrar fjárskuldir	35.141	-	-	35.141
Fjárskuldir	746.119	13.465	-	759.584

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

69. frh.

2011	Afskrifað kostnaðar- verð	Veltufjár- eignir og skuldir	Á gangvirði gegnum rekstur	Samtals
<i>Lán og kröfur</i>				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	29.200	-	-	29.200
Lán og kröfur til lánastofnana	69.103	-	-	69.103
Lán og kröfur til viðskiptavina	561.550	-	-	561.550
Lán og kröfur	659.853	-	-	659.853
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>				
Skráð	-	2.919	52.688	55.607
Óskráð	-	44	84.917	84.961
Skuldabréf og skuldagerningar	-	2.963	137.605	140.568
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>				
Skráð	-	153	1.163	1.316
Óskráð	-	657	8.382	9.039
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum	-	1.774	1.916	3.690
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	-	2.584	11.461	14.045
<i>Afleiðusamningar</i>				
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	674	-	674
Afleiðusamningar	-	674	-	674
<i>Verðbréf vegna áhættuvarna</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar	-	1.922	-	1.922
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	-	450	-	450
Verðbréf vegna áhættuvarna	-	2.372	-	2.372
Aðrar fjáreignir	8.004	-	-	8.004
Fjáreignir	667.857	8.593	149.066	825.516
<i>Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði</i>				
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	16.160	-	-	16.160
Innlán frá viðskiptavinum	489.995	-	-	489.995
Lántaka	187.203	-	-	187.203
Víkjandi skuldir	32.105	-	-	32.105
Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði	725.463	-	-	725.463
<i>Fjárskuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í skuldabréfum	-	3.711	-	3.711
Afleiðusamningar	-	1.196	-	1.196
Fjárskuldir á gangvirði	-	4.907	-	4.907
Aðrar fjárskuldir	33.764	-	-	33.764
Fjárskuldir	759.227	4.907	-	764.134

Meðal óskráðra skuldabréfa og skuldagerninga sem færðir eru á gangvirði gegnum rekstur er skuldabréf á Dróma hf., sem samstæðan eignaðist í tengslum við yfirtöku á innlánnum frá SPRON hf. í mars 2009.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

70. Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði gegnum rekstur, sundurliðast eftir útgefendum sem hér segir:	2012	2011
Fjármála- og váttryggingastarfsemi	70.142	70.674
Opinberir aðilar	40.679	59.368
Fyrirtæki	1.262	7.563
Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði gegnum rekstur	112.083	137.605

Heildarfjárhæð veðsettra skuldabréfa í árslok var 35,7 ma.kr. (2011: núll). Veðsett skuldabréf í árslok voru skuldabréf gefin út af íslenska ríkinu sem voru veðsett á móti lántöku sem er hluti af skuldum við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands í efnahagsreikningi og á móti skortstöðum, sem falla undir fjárskuldir á gangvirði.

71. Þrepaskipting gangvirðis

Samstæðan notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði fjármálagerna samkvæmt virðismatsaðferð:

1. þrep: skráð (óleiðrétt) verð sambærilegra eigna eða skulda á virkum markaði,
2. þrep: virðismatsaðferð þar sem allar mikilvægar breytur byggja á sannreynanlegum markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint og
3. þrep: virðismatsaðferð sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á sannreynanlegum markaðsupplýsingum.

Í eftirfarandi töflu kemur fram greining á fjármálagernum sem færðir eru á gangvirði eftir stöðu í þrepaskiptri flokkun gangvirðis:

2012	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Fjáreignir færðar á gangvirði gegnum rekstur	3.702	119.277	1.914	124.893
Veltufjáreignir	4.226	8.660	21	12.907
	<u>7.928</u>	<u>127.937</u>	<u>1.935</u>	<u>137.800</u>
Veltufjárskuldir	12.490	975	-	13.465
 2011				
Fjáreignir færðar á gangvirði gegnum rekstur	6.222	140.844	2.000	149.066
Veltufjáreignir	5.391	3.181	21	8.593
	<u>11.613</u>	<u>144.025</u>	<u>2.021</u>	<u>157.659</u>
Veltufjárskuldir	3.710	1.197	-	4.907

Flokkun eigna í fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur og veltufjáreignir árið 2012 er í samræmi við flokkunina sem notuð var árið 2011.

Í eftirfarandi töflu eru sýndir flutningar frá 1. þrepi í 2. þrep í þrepaskiptri flokkun fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði:

	2012	2011
Fjáreignir færðar á gangvirði gegnum rekstur	-	886

Flokkun fjáreigna milli fjáreigna á gangvirði gegnum rekstur og veltufjáreigna er eins og flokkunin sem notuð var 2011.

Fjáreignir fluttust úr 1. þrepi í 2. þrep á árinu 2011 þar sem virk viðskipti með þær voru ekki fyrir hendi á árinu og gangvirði var því fengið með matsaðferðum sem byggja á markaðsupplýsingum.

Engir flutningar urðu frá 2. þrepi yfir á 1. þrep á árunum 2012 og 2011.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

71. frh.

Gangvirði fjármálagernings er sú fjárhæð sem hægt væri að skipta á fyrir eign eða gera upp skuld í frjálsum viðskiptum milli aðila, þ.e. ekki með nauðungarsölu eða slitum. Birt tilboð á virkum markaði eru besta vísbendingin um gangvirði og þegar þau liggja fyrir eru þau notuð af samstæðunni til að meta fjáreignir og fjárskuldir. Ef birt tilboð í fjármálagerning endurspeglar ekki raunveruleg og reglubundin viðskipti á virkum markaði, eða ef birt verð eru ekki aðgengileg yfir höfuð, er gangvirði ákvarðað með því að nota viðeigandi matsaðferð.

Aðferðir til þess að ákvarða gangvirði

1. þrep: Gangvirði ákvarðað út frá markaðstilboðum

Besta vísbending um gangvirði fjármálagernings við eignfærslu er viðskiptaverðið, nema gangvirðið megi ákvarða með samanburði við önnur markaðsviðskipti eða grundvalla á matsaðferð þar sem notaðar eru breytur sem byggja á markaðsupplýsingum.

Í sumum tilvikum er bókfært virði fjármálagerninga í skýringu 69 notað sem námundun á gangvirði gerningsins. Þetta er einfalt þegar um er að ræða handbært fé og ígildi þess en er einnig notað varðandi skammtímafjárfestingar og lán til mjög láns hæfra gagnaðila, svo sem lánastofnana, með samningum þar sem vextir eru svipaðir eða jafngildir markaðsvöxtum og áhætta samstæðunnar er lítil eða engin.

Í tilviki skráðra og auðseljanlegra hlutabréfa og skuldabréfa, tiltekinna afleiðusamninga og annarra markaðsverðbréfa, svo sem hrávöru, er gangvirði reiknað beint út frá markaðsverði. Þessir gerningar eru færðir undir skuldabréf, hlutabréf, afleiðusamninga og fjárskuldir á gangvirði í efnahagsreikningi.

2. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum á grundvelli markaðsupplýsinga

Í tilviki fjármálagerninga þar sem ekki er fyrir hendi virkur markaður beitir samstæðan tilteknum verklagsreglum og verðmatsaðferðum til þess að fá fram gangvirði á grundvelli eins mikilla markaðsupplýsinga og tiltækar eru. Meðal verðmatsaðferða er notkun nýlegra markaðsviðskipta milli óskyldra, upplýstra og viljugra aðila, ef þau eru tiltæk, vísun í gildandi gangverð sams konar gernings, núvirðigreiningu sjóðstreymis, verðmatslíkón valréttarsamninga eða aðrar viðteknar verðmatsaðferðir sem markaðsaðilar beita við verðlagningu fjármálagerninga.

Varðandi fjármálagerninga þar sem ekki eru fyrir hendi tilboðsverð á virkum markaði er gangvirði ákvarðað með ýmsum verðmatsaðferðum. Þetta á einkum við um afleiður á tilboðsmarkaði, svo sem valréttarsamninga, skiptasamninga, framtíðarsamninga og óskráð hlutabréf ásamt öðrum eignum og skuldum.

Í flestum tilvikum er verðmatið byggt á fræðilegum fjármálagningum á borð við Black Scholes líkanið eða afbrigðum þess. Í þeim verðmatsaðferðum felst einnig framvirk verðlagning og skiptalíkön þar sem beitt er núvirtu greiðslufærði.

Gangvirði innlána með föstum binditíma er reiknað með því að núvirða áætlað greiðslufærði á grundvelli gildandi markaðsvaxta sambærilegs binditíma. Að því er varðar innlán sem laus eru til úttekta án fyrirvara er gangvirðið fjárhæðin sem til greiðslu kemur við úttekt og svarar það til bókfærðs verðs í efnahagsreikning.

3. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum á grundvelli mikilvægra en ekki sýnilegra markaðsupplýsinga

Í mörgum tilvikum liggja litlar eða engar upplýsingar fyrir til útreiknings á gangvirði. Algengasta verðmatsaðferðin er núvirðing. Slíkir útreikningar byggja á áætluðu framtíðar sjóðstreymi og viðeigandi ávöxtunarkröfu. Ávöxtunarkrafan ætti að taka mið bæði af gildandi markaðsstuðlum og óvissu varðandi vænt framtíðar stjórðstreymi. Í slíkum tilvikum eru notuð innri líkön og aðferðir til þess að reikna gangvirði. Slík líkön kunna að vera tölfraðilegs eðlis, byggja á ytri eða innri sögu fjármálagerninga með svipaða eiginleika og/eða byggja á þekkingu og reynslu samstæðunnar. Til að mynda er vaxtaálag á flest lán til viðskiptavina, sem bætt er við gildandi og eðlilega vexti til þess að ná fram viðeigandi ávöxtunarkröfu, áætlað með því að nota lánshæfismat og vænt tap vegna vanskila, sem fengið er úr líkönnum sem samstæðan notar.

Hlutafjargerningar sem eru ekki með skráð markaðsverð eru metnir með aðferðum og leiðbeiningum sem koma frá alþjóðastofnunum. Í flestum tilvikum er innra virði grundvöllur verðmatsins, en aðrir þættir á borð við sjóðstreymisgreiningu geta einnig haft áhrif á niðurstöður.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

71. frh.

Hreyfingar á fjármálagerningum í 3. þrepi sem mældir eru á gangvirði

Staða í þrepaskiptri flokkun fjármálagerninga er ákvörðuð í upphafi hvers fjárhagsárs. Í eftirfarandi töflu má sjá hreyfingu fjáreigna og fjárskulda sem metnar eru á gangvirði og tilheyra 3. þrepi.

	2012	2011
Staða í ársbyrjun	2.021	1.688
Afkoma færð í yfirlit um heildarafkomu	191	771
Kaup	105	160
Sala	(391)	(598)
Flutt í 3. þrep	9	-
Staða í árslok	1.935	2.021

Í eftirfarandi töflu má sjá færslur í yfirliti um heildarafkomu þar sem færð er afkoma sem tengist gangvirðismælingum í 3. þrepi.

	2012	2011
Hreinar vaxtatekjur	151	176
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	3	520
Hreinn gengishagnaður (tap)	37	75
Hagnaður (tap) fært í yfirlit um heildarafkomu	191	771

Í eftirfarandi töflu er sett fram bókfært virði og gangvirði fjáreigna og fjárskulda, sem ekki eru færðar á gangvirði. Í töfluna er ekki fært gangvirði eigna og skulda sem ekki eru fjáreignir eða fjárskuldir.

2012	Bókfært verð	Gangvirði	Óinnleystur hagnaður (tap)
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	29.746	29.746	-
Lán og kröfur til lánastofnana	101.011	101.011	-
Lán og kröfur til viðskiptavina	566.610	555.468	(11.142)
Aðrar fjáreignir	5.030	5.030	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	702.397	691.255	(11.142)
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	32.990	32.990	-
Innlán frá viðskiptavinum	448.683	449.047	(364)
Lántaka	195.085	195.562	(478)
Víkjandi skuldir	34.220	34.220	-
Aðrar fjárskuldir	35.141	35.141	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	746.119	746.960	(842)
Óinnleystur hagnaður (tap) sem ekki er færður í yfirlit um heildarafkomu			(11.984)

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

71. frh.

2011	Bókfært verð	Gangvirði	Óinnleystur hagnaður (tap)
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	29.200	29.200	-
Lán og kröfur til lánastofnana	69.103	69.103	-
Lán og kröfur til viðskiptavina	561.550	562.940	1.390
Aðrar fjáreignir	8.004	8.004	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	667.857	669.247	1.390
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	16.160	16.160	-
Innlán frá viðskiptavinum	489.995	489.995	-
Lántaka	187.203	187.067	136
Vikjandi skuldir	32.105	32.105	-
Aðrar fjárskuldir	33.764	33.764	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	759.227	759.091	136
Óinnleystur hagnaður (tap) sem ekki er færður í yfirlit um heildarafkomu			1.526

Þar sem fjáreignir og fjárskuldir bera í flestum tilvikum breytilega vexti telst munurinn á bókfærðu virði og gangvirði fjáreigna og fjárskulda óverulegur.

Fjárfestingareignir

72. Fjárfestingareignir sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Staða í ársbyrjun	27.100	27.642
Viðbætur á árinu	3.729	3.527
Sala á árinu	(3.494)	(5.760)
Flutt frá rekstrarfjármunum	-	775
Breytingar á gangvirði	1.584	916
Fjárfestingareignir	28.919	27.100

Fasteignamat fjárfestingareigna nam 19.062 m.kr. í árslok (2011: 18.380 m.kr.). Tryggingarvirði fjárfestingareigna nam 23.130 m.kr. í árslok (2011: 20.130 m.kr.). Forsendur fasteigna- og brunabótamats eignanna eru aðrar en þær sem samstæðan notar við mat á fjárfestingareignum og telur eiga betur við.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum

73. Hlutdeild samstæðunnar í helstu hlutdeildarfélögum sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Auðkenni hf., Borgartún 31, 105 Reykjavík, Ísland	20,0%	20,0%
Bakkavör Group Ltd., West Marsh Road, Spalding, Lincolnshire, Bretland	30,1%	-
Farice ehf., Smáratorg 3, 201 Kópavogur, Ísland	43,5%	43,5%
GO fjárfesting ehf., Undirheimar, 845 Flúðir, Ísland	30,0%	30,0%
Hótel Borgarnes hf., Egilsgrata 16, 310 Borgarnes, Ísland	-	20,6%
Klakki ehf., Ármúli 3, 108 Reykjavík, Ísland	36,3%	44,9%
Kríuvarp ehf., Borgartún 35, 105 Reykjavík, Ísland	-	25,0%
Reiknistofa bankanna hf., Kalkofnsvegur 1, 150 Reykjavík, Ísland	23,3%	23,3%
Reitir fasteignafélag hf., Kringlan 4-12, 103 Reykjavík, Ísland	42,7%	42,7%
Sementsverksmiðjan ehf., Mánabraut 20, 300 Akranes, Ísland	23,6%	23,6%
SMI ehf., Smáratorg 3, 210 Kópavogur, Ísland	39,1%	39,1%
Ölgerðin Egill Skallagrímsson ehf., Grjótháls 7-11, 110 Reykjavík, Ísland	-	20,0%

Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum sundurliðast sem hér segir:

Staða í ársbyrjun	2.987	2.713
Viðbætur á árinu	1.658	2.854
Endurflokkað sem eign til sölu	-	(2.525)
Endurflokkað vegna yfirtöku á hlutdeildarfélagi	-	(9)
Hlutdeild í afkomu og hækkun á virði	2.405	8
Aðrar breytingar	-	(54)
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	7.050	2.987

Í maí 2012 eignaðist bankinn 31,3% hlut í Bakkavör Group ehf. vegna þess að breytanlegu láni bankans var breytt í eigið fé. Á fjórða ársfjórðungi 2012 var hlutum bankans í Bakkavör Group ehf. skipt út fyrir hluti í Bakkavör Group Ltd. og er eignarhlutur samstæðunnar í því félagi 30,1% í árslok.

Í mars seldi bankinn 20,6% hlut sinn í Hótel Borgarnesi hf. Salan hefur óveruleg áhrif á yfirlit um heildarafkomu.

Í júní seldi bankinn 20,0% hlut sinn í Ölgerðinni Egill Skallagrímsson ehf. Tekið er tillit til áhrifa af sölnunni í yfirliti um heildarafkomu.

Kríuvarp ehf. var tekið til gjaldþrotaskipta á árinu 2012.

Hlutur samstæðunnar í Klakka ehf. þynntist úr 44,9% í 36,3% í kjölfar frekari breytinga á kröfum lánadrottna í hlutafé.

Samandregnar fjárhagsupplýsingar um hlutdeildarfélög samstæðunnar eru sem hér segir:	2012	2011
Eignir alls	560.268	209.229
Skuldir alls	(446.287)	(170.788)
Hrein eign	113.981	38.441
Tekjur hlutdeildarféлага	396.201	15.114
Afkoma hlutdeildarféлага	(11.200)	4.491

Ofangreindar fjárhæðir byggja á bókfærðu virði hreinnar eignar í bókum hvers og eins hlutdeildarfélags og endurspeglar ekki mat bankans á virði eignarinnar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir	Tæki og búnaður	Samtals 2012	Samtals 2011
74. Varanlegir rekstrarfjármunir sundurliðast sem hér segir:				
Upphaflegt kostnaðarverð í ársbyrjun	4.826	3.371	8.197	8.572
Yfirtekið við samruna	-	-	-	2
Viðbætur á árinu	280	681	961	667
Selt á árinu	(2)	(39)	(41)	(189)
Fært út við sölu á dótturfélagi	-	-	-	(16)
Flutt í fjárfestingareignir	-	-	-	(839)
Upphaflegt kostnaðarverð í árslok	5.104	4.013	9.117	8.197
Uppsafnaðar afskriftir í ársbyrjun	424	1.502	1.926	1.207
Afskrifað á árinu	230	669	899	832
Selt á árinu	-	(19)	(19)	(49)
Flutt í fjárfestingareignir	-	-	-	(64)
Uppsafnaðar afskriftir í árslok	654	2.152	2.806	1.926
Varanlegir rekstrarfjármunir	4.450	1.861	6.311	6.271

Fasteignamat fasteigna nam 4.954 m.kr. í árslok (2011: 4.561 m.kr.). Tryggingarvirði fasteigna nam 9.633 m.kr. í árslok (2011: 8.518 m.kr.).

75. Afskriftir og niðurfærslur sem færðar eru í yfirliti um heildarafkomu sundurliðast sem hér segir:

	2012	2011
Afskriftir rekstrarfjármuna	899	832
Niðurfærsla óefnislegra eigna	537	124
Afskriftir og niðurfærsla	1.436	956

Óefnislegar eignir

76. Óefnislegar eignir skiptast í þrjú flokka: Innviði, samninga um viðskiptatengsl og tengda samninga og hugbúnað. Innviðir, samningar um viðskiptatengsl og tengdir samningar myndast í formi yfirverðs í tengslum við kaup á starfsemi dótturfélaga en hugbúnaður verður til er samstæðan eignast hugbúnaðarleyfi og við upptöku hugbúnaðarins í rekstri samstæðunnar.

Innviðir, sem eignfærðir eru sem óefnisleg eign, tengjast tveimur starfsþáttum bankans, þ.e. eignastýringu í bankanum sjálfum og dótturfélagi hans Stefni hf. og kreditkortarekstri í dótturfélagi bankans, Valitor holding hf. Í báðum tilvikum byggir reksturinn á áralangri uppbyggingu þekkingar og kerfa þar sem lagður hefur verið verðmætur grunnur að framtíðarvexti. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt árlega og er nánar lýst hér fyrir neðan.

Viðskiptamannatengsl og tengdir samningar tengjast viðskiptatengslum og samningum sem bankinn eignaðist með dótturfélögum sem keypt voru árunum 2008-2009. Eignin byggir á þeim forsendum að viðskiptatengsl og samningar leiði af sér reglulegar greiðslur og hagnað hjá viðkomandi rekstrareiningum. Viðskiptin sem um ræðir tilheyra Okkar líftryggingum hf., Ekortum ehf. og Tekjuvernd ehf. Á hverju ári eru gildandi samningar yfirfarnir og bornir saman við samninga sem giltu á kaupsíðunum. Virðisrýrnun á sér stað ef samningur er lokað. Engin breyting varð á árinu 2012 en 6 m.kr. árið 2011.

Hugbúnaður samanstendur af keyptum hugbúnaðarleyfum og eru þau eignfærð á grundvelli kostnaðarins við að kaupa þau og taka í notkun. Hugbúnaðarleyfi sem eignfærð eru sem óefnislegar eignir eru afskrifuð á nýtingartíma sínum, sem áætlaður er 3-5 ár.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

76. frh.

Óefnislegar eignir sundurliðast sem hér segir:

2012	Viðskipta- tengsl og tengdir		Hug- búnaður	Samtals
	Innviðir	Samningar		
Staða í ársbyrjun	3.886	144	735	4.765
Viðbætur á árinu	28	-	685	713
Niðurfærsla	-	-	(537)	(537)
Óefnislegar eignir	3.914	144	883	4.941
2011				
Staða í ársbyrjun	3.824	149	379	4.352
Viðbætur á árinu	62	-	481	543
Virðisýrnnun	-	(6)	-	(6)
Niðurfærsla	-	-	(124)	(124)
Óefnislegar eignir	3.886	143	736	4.765

Aðferðafræðin við virðisýrnnunarpróf á innviðum byggir á notkun núvirðingarlíkans þar sem tekið er mið af áhrifaþáttum sem leiða af rekstrinum og umhverfi hans.

Líkanið sem notað er til þess að ákvarða endurheimtanlega fjárhæð er viðkvæmast fyrir breytingum á spám um hagnað, sem verður til ráðstöfunar fyrir hluthafa yfir fimm ára tímabili, eiginfjáarkostnað og breytingar á vaxtahraða. Sú greining leiddi ekki til færslu virðisýrnnunar að því er varðar eignastýringu og greiðslukortarekstur á árinu 2012 (2011: núll).

Í neðangreindri töflu eru sýnd ávöxtunarkrafa og vaxtahraði sem notuð voru við prófun á virðisýrnnun:

	2012		2011	
	Ávöxtunar krafa	Vaxtar stig	Ávöxtunar krafa	Vaxtar stig
Starfsemi eignastýringar	12,4%	2,5%	10,8%	2,5%
Starfsemi kreditkorta	13,9%	4,3%	15,5%	4,5%

Skatteign og skattskuldir

77. Skatteign og skattskuldir sundurliðast sem hér segir:

	2012		2011	
	Eignir	Skuldir	Eignir	Skuldir
Skattur ársins	17	1.899	6	2.284
Frestaður skattur	446	1.338	718	1.137
Skatteign og skattskuldir	463	3.237	724	3.421

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

78. Frestuð skatteign og skattskuldbinding sundurliðast sem hér segir:

2012	Eignir	Skuldir	Staða
Staða í ársbyrjun	718	(1.137)	(419)
Tekjuskattur færður yfir rekstur	(272)	(201)	(473)
Frestuð skatteign og skattskuldbinding	446	(1.338)	(892)
2011			
Staða í ársbyrjun	295	(633)	(338)
Yfirtekið við samruna	149	(1)	148
Tekjuskattur færður yfir rekstur	274	(503)	(229)
Frestuð skatteign og skattskuldbinding	718	(1.137)	(419)

Félög í samstæðunni eiga yfirfæranlegt skattalegt tap sem jafngildir skatteign að fjárhæð 1.371 m.kr., sem ekki er færð til eignar í samstæðureikningnum vegna óvissu um mögulega nýtingu yfirfæranlega skattalega tapsins.

79. Breytingar á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu sundurliðast sem hér segir:

2012	Ársbyrjun	Breyting á árinu	Fært yfir rekstur	Árslok
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	(222)	-	(26)	(248)
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(529)	-	(746)	(1.275)
Fjáreignir	611	-	(46)	565
Aðrar eignir og skuldir	(42)	-	53	11
Frestaður myntgengismunur	(897)	-	201	(696)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	660	-	91	751
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	(419)	-	(473)	(892)
2011				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	(249)	-	27	(222)
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(139)	149	(539)	(529)
Fjáreignir	-	-	611	611
Aðrar eignir og skuldir	(37)	-	(5)	(42)
Frestaður myntgengismunur	(538)	(1)	(358)	(897)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	625	-	35	660
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	(338)	148	(229)	(419)

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

80. Frestuð skatteign og skattskuldbinding eru tilkomnar vegna:

	2012		2011	
	Eignir	Skuldir	Eignir	Skuldir
Frestaður skattur vegna gengismunar	-	(694)	-	(897)
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	-	(215)	-	(221)
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	11	(1.343)	5	(534)
Fjáreignir	550	(47)	611	-
Aðrar eignir og skuldir	168	(81)	174	(217)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	759	-	388	272
	1.488	(2.380)	1.178	(1.597)
Innbyrðis jöfnun frestaðra skatteigna við frestaðar skattskuldir sömu skattaðila	(1.042)	1.042	(460)	460
Frestuð skatteign og skattskuldbinding	446	(1.338)	718	(1.137)

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

81. Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Dótturfélög	1.733	8.458
Hlutdeildarfélag	6.384	12.073
Fasteignir	3.275	2.875
Aðrar eignir	531	480
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	11.923	23.886

Dótturfélög eru félög sem voru yfirtekin með það að markmiði að selja aftur og eru þau flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi í samræmi við IFRS 5. Í lok árs var stærsta félagið, Fram Foods ehf. í eigu eignarhaldsfélags samstæðunnar, Eignabjargs ehf.

Þann 15. júní undirritaði Eignabjarg ehf. samkomulag um sölu á 100% eignarhlut sínum í Pennanum á Íslandi ehf. Fyrirvari var gerður um samþykki samkeppnisyrvalda, sem fékkst í ágúst 2012. Áhrifin af sölnni á yfirlit um heildarafkomu eru óveruleg.

Þann 28. september 2011 var undirritað samkomulag um sölu á 38,9% eignarhlut samstæðunnar í N1 hf. Fyrirvari var gerður um samþykki samkeppnisyrvalda, sem fékkst í júní 2012. Hagnaðurinn af sölnni var 1.376 m.kr. og er hann færður í yfirlit um heildarafkomu.

Þann 3. júlí 2012 seldi Fram Foods ehf. dótturfélag sitt Boyfood Oy í Finnlandi og þann 30. október seldi félagið dótturfélag sitt Fram Foods AB í Svíþjóð. Fram Foods ehf. er dótturfélag í fullri eigu Eignabjargs ehf. Áhrifin af sölnni á yfirlit um heildarafkomu eru óveruleg.

Þann 4. október 2011 undirritaði Eignabjarg ehf. samkomulag um sölu á 100% eignarhlut sínum í B.M. Vallá ehf. Fyrirvari var gerður um samþykki samkeppnisyrvalda. Samþykki þeirra fékkst í apríl 2012. Áhrifin af sölnni á yfirlit um heildarafkomu eru óveruleg.

Hlutdeildarfélagið sem er flokkað sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi er HB Grandi hf.

Í árslok 2011 átti samstæðan 20,9% eignarhlut í Högum hf. Á árinu 2012 seldi samstæðan 15,7% hlut sinn í Högum hf. Hagnaðurinn af sölnni var 875 m.kr. og er færður í yfirlit um heildarafkomu.

Fasteignir og aðrar eignir sem flokkast sem fastafjármunir eru yfirlitt til komnar vegna þess að gengið var að veði hjá félögum og einstaklingum.

Skuldir tengdar dótturfélögum til sölu sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Dótturfélög, skuldir samtals	1.769	4.950

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Aðrar eignir

82. Aðrar eignir sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Viðskiptakröfur	4.084	6.511
Fyrirframgreiddur kostnaður	687	678
Áfallnar tekjur	456	455
Óuppgerð verðbréfaviðskipti	125	708
Ýmsar eignir	549	524
Aðrar eignir	5.901	8.876

Óuppgerð verðbréfaviðskipti voru gerð upp innan þriggja daga frá reikningskiladegi.

Aðrar skuldir

83. Aðrar skuldir sundurliðast sem hér segir:		
Viðskiptaskuldir	19.318	18.944
Niðurfærslur vegna uppgerðra gengislána	4.625	-
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	2.919	3.018
Tryggingarkrafa	2.138	2.023
Fjármagnstekjuskattur	1.926	2.186
Óuppgerð verðbréfaviðskipti	842	132
Kaupþing hf. vegna kaupa á ABMIIF	-	3.048
Ýmsar skuldir	8.580	9.471
Aðrar skuldir	40.348	38.822

Óuppgerð verðbréfaviðskipti voru gerð upp innan þriggja daga frá reikningskiladegi.

Lántaka

84. Lántaka sundurliðast sem hér segir:		
Sértryggð skuldabréf	124.992	117.915
Útgefin skuldabréf	8.909	8.881
Önnur lán	61.184	60.407
Lántaka	195.085	187.203

Samstæðan keypti engar eigin skuldir á árinu 2012 (2011: 442 m.kr.).

Í árslok 2011 yfirtók Arion banki hf. útgáfu sértryggðra skuldabréfa, sem upphaflega voru gefin út af Kaupþingi hf. á árunum 2006 til 2008. Skuldabréfin sem um ræðir eru sértryggð skuldabréf að fjárhæð 119,8 ma.kr. að hreinu útistandandi virði, tryggt með veðlánnum og bankainnstæðum í sérstökum sjóði, Arion Bank Mortgages Institutional Investor Fund. Um er að ræða útgáfu í fjórum flokkum, tveimur til 25 ára og tveimur til 40 ára, með gjalddaga 2031, 2033, 2045 og 2048. Bréfin eru bundin vísitölu neysluverðs með föstum 3,75% til 4,00% vöxtum. Endurgreiðslur á höfuðstól nema u.þ.b. 1,5 ma.kr. á ári en heildargreiðslur að meðtöldum höfuðstólsgreiðslum, verðbótum og vöxtum eru 7,4 ma.kr. á ári.

Í febrúar 2012 gaf Arion banki hf. út fyrsta áfanga í sértryggðri skuldabréfaútgáfu sem getur numið allt að 1 milljarði evra. Skuldabréfin eru í íslenskum krónum og nam útgáfan 2,5 milljörðum króna í flokknum ARION CBI 34. Flokkurinn sem er með lokagjalddaga 2034 er verðtryggður og ber fasta 3,60% vexti. Hann var tekinn til viðskipta á NASDAQ OMX Íslandi 22. febrúar 2012.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

84. frh.

Í maí 2012 lauk Arion banki hf. fyrsta útbóði bankans á sértryggðum skuldabréfum sem eru óverðtryggð. Alls voru seld skuldabréf að nafnvirði 1.220 m.kr. í skuldabréfaflokknum Arion CB 15. Í júní lauk Arion banki hf. öðru útbóði bankans í sama flokki, samtals að fjárhæð 1.200 m.kr. Skuldabréfaútgáfan var hluti af 1,0 ma. EUR sértryggðum skuldabréfaflokki og var tekinn til viðskipta á NASDAQ OMX Íslandi 21. maí 2012. Skuldabréfin bera 6,5% óverðtryggða vexti og eru á lokagjaldsdaga árið 2015.

Bókfært virði skráðra skuldabréfa var 8.034 m.kr. í árslok 2012 og markaðsvirði þeirra var 8.512 m.kr.

Vextir af öðrum lánnum eru 3ja mánaða Euribor/Libor +300 bps fram að gjalddaga árið 2016. Lánið er framlengjanlegt til 2022 með sömu skilmálum.

Víkjandi skuldir

85. Víkjandi skuldir sundurliðast sem hér segir:	2012	2011
Eiginfjárbáttur B	34.220	32.105
Víkjandi skuldir	34.220	32.105

Vextir af láninu eru 3ja mánaða Euribor/Libor +400 bps til ársins 2015, en síðan 3ja mánaða Euribor/Libor +500 bps.

Afleiðusamningar

86. Afleiðusamningar á gangvirði sundurliðast sem hér segir:

2012	Gangvirði	
	Eignir	Skuldir
Framvirkir gjaldmiðlasamningar, óskráðir	250	92
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar, óskráðir	71	792
Skiptasamningar með skuldabréf, óskráðir	17	42
Skiptasamningar með hlutabréf, óskráðir	16	49
Valréttarsamningar, óskráðir	434	-
Afleiðusamningar	788	975
2011		
Framvirkir gjaldmiðlasamningar, óskráðir	193	671
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar, óskráðir	463	415
Skiptasamningar með skuldabréf, óskráðir	18	110
Afleiðusamningar	674	1.196

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Eigið fé

87. Hlutfé og yfirverðsreikningur hlutfjár

Samkvæmt samþykktum Arion banka hf. er heildarhlutfé bankans 2.000 m.kr. að nafnvirði þar sem hver hlutur nemur 1 krónu. Handhafar almennra hlutabréfa eiga rétt á arði samkvæmt ákvörðun aðalfundar hverju sinni og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut á hluthafafundum.

	Fjöldi í		Fjöldi í	
	milljónum	2012	milljónum	2011
Útgefið hlutfé	2.000	75.861	2.000	75.861
	<u>2.000</u>	<u>75.861</u>	<u>2.000</u>	<u>75.861</u>

Yfirverðsreikningur hlutfjár samanstendur af greiðslum hluthafa umfram nafnverð fyrir hlutabréf sem gefin eru út af Arion banka hf.

88. Varasjóðir sundurliðast sem hér segir:

	2012	2011
Lögbundinn varasjóður	1.637	1.637
Þýðingarmunur vegna reikningsskila dótturfélaga í erlendri mynt	2	-
Varasjóðir	<u>1.639</u>	<u>1.637</u>

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

LÍÐIR UTAN EFNAHAGS

Skuldbindingar

89. Samstæðan hefur veitt viðskiptavinum sínum ábyrgðir, ónýttar yfirdráttarheimildir og lánsloforð sem sundurliðast sem hér segir:

	2012	2011
Ábyrgðir	9.185	8.662
Ónýttar yfirdráttarheimildir	34.545	34.258
Lánsloforð	36.001	17.687

90. Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta

Samstæðan gjaldfærði 892 m.kr. á árinu 2012 til að standa straum af kröfum samkvæmt lögum um Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta nr. 98/1999 eins og þeim var breytt á árinu 2012.

Á Alþingi hefur verið til umræðu frumvarp um nýjan tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta. Vegna óvissu um lagasetningu í framtíðinni er skuldbindingu vegna fyrri ára ekki breytt og nemur 2.669 m.kr. í árslok. Samstæðan hefur veitt sjóðnum ábyrgð vegna skuldbindinga að fjárhæð 3.210 m.kr.

Veðsettar eignir

91. Samstæðan hefur veðsett eignir til tryggingar skuldum sem hér segir:

	2012	2011
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna lántöku	244.653	210.412
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna bankalána og skortstöðu	35.701	-
Veðsettar eignir vegna lántöku	280.354	210.412

Samstæðan hefur sett eignir, s.s. lán, bankainnstæður og aðrar eignir, að veði vegna lántöku, bæði vegna sértryggðrar skuldabréfaútgáfu og annarrar skuldabréfaútgáfu auk lánasamninga. Samanlagt virði veðsettra eigna var 244 ma.kr. í lok árs (2011: 210 ma.kr.). Stærstur hluti þessara eigna var safn verðtryggðra lán til einstaklinga, lán til sveitarfélaga og lán til fasteignafélaga. Bókfært virði lántökunnar var 185 ma.kr. í lok ársins (2011: 176 ma.kr.)

Eignir eru fyrst og fremst veðsettar á móti lánnum sem tekin voru í tengslum við kaup á viðkomandi eignum. Þar skera tveir atburðir sig úr. Lánasafn var keypt af Seðlabanka Íslands í tengslum við endurfjármögnun Arion banka hf. 8. janúar 2010 og íbúðalánasafn var keypt af Kaupþingi hf. og veðsett á móti sértryggðum skuldabréfum sem skuldskeytt voru frá Kaupþingi hf. til Arion banka hf. í árslok 2011.

Samstæðan hefur veðsett skuldabréf vegna skammtímalána frá Seðlabanka Íslands og vegna skortstöðu tengdri skiptasamningum, til að verjast markaðsáhættu vegna viðkomandi eigna.

Skuldbindingar vegna rekstrarleigusamninga

92. Samstæðan sem leigutaki

Samstæðan hefur gert leigusamninga um nokkrar fasteignir sem hún notar í rekstri sínum. Leigusamningar þessir eru til allt að 23ja ára. Í flestum samningum eru framlengingarákvæði. Væntanlegar lágmarksleigugreiðslur samkvæmt óuppseggjanlegum leigusamningum sundurliðast sem hér segir:

	2012	2011
Innan 1 árs	339	243
Eftir 1 til 5 ár	1.173	787
Eftir meira en 5 ár	1.115	714
Lágmarksleigugreiðslur samkvæmt óuppseggjanlegum leigusamningum	2.627	1.744

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

93. Samstæðan sem leigusali

Samstæðan hefur gert leigusamninga um fjárfestingareignir sínar og fasteignir. Leigusamningarnir eru til allt að 18 ára og eru flestir óuppsegjanlegir. Væntanlegar lágmarksleigugreiðslur samkvæmt óuppsegjanlegum leigusamningum eru sem hér segir:

	2012	2011
Innan 1 árs	2.084	2.100
Eftir 1 til 5 ár	5.898	5.713
Eftir meira en 5 ár	1.968	2.605
Lágmarksleigugreiðslur samkvæmt óuppsegjanlegum leigusamningum	9.950	10.418

Eignir í eignastýringu og vörslu

94. Eignir í eignastýringu og eignir í vörslu sundurliðast sem hér segir:	31.12.2012	31.12.2011
Eignir í eignastýringu	819.684	659.024
Eignir í vörslu	1.378.454	1.716.230

Lögfræðileg málefni

95. Vegna ástandsins á fjármálamarkaði hér á landi hafa málaferli gegn samstæðunni verið óvenjulega tíð. Samstæðan hefur markað sér stefnu og komið upp ferlum til þess að halda utan um slík ágreiningsmál. Þegar faglegrar ráðgjafar hefur verið leitað og fjárhæð hugsanlegs taps hefur verið áætluð með raunhæfum hætti gerir samstæðan ráðstafanir til þess að taka mið af hugsanlegum neikvæðum áhrifum ágreiningsmálunum á fjárhagsstöðu hennar. Í árslok voru nokkur ágreiningsmál á sem samstæðan á aðild að óleyst.

i) Óvissar skuldbindingar

Rannsókn Samkeppniseftirlitsins

Samkeppniseftirlitið (SE) hefur hafið formlega rannsókn á meintri misnotkun á markaðsráðandi stöðu og samráðs milli allra greiðslukorttautgefanda á Íslandi, þar á meðal samstæðunnar, í kjölfar kvörtunar frá Kortþjónustunni hf., greiðslukortþjónustufyrirtæki, frá árinu 2009. SE hefur einnig hafið formlega rannsókn á meintri misnotkun á meintri sameiginlegri markaðsráðandi stöðu þriggja stærstu bankanna, þar með talið Arion banka hf. Rannsóknin hófst vegna aðskildra kvartana árið 2010 frá BYR hf. og MP banka hf. SE fékk svipaða kvörtun frá Tryggingamiðstöðinni hf. árið 2010. Kvartanirnar frá BYR hf. og MP banka hf. varða skilmála íbúðalána bankans, sem samkvæmt kvörtuninum, hindra einstaklinga í því að færa viðskipti sín til annarra banka og hamla þannig samkeppni. Kvörtunin frá Tryggingamiðstöðinni hf. er vegna meintrar samtunnunar bankans á þjónustu og tryggingum. Samstæðan hefur mótmælt öllum framangreindum kvörtunum. Umfang rannsókna og útkoma mála eru enn óviss, sem og hver áhrifin á samstæðuna yrðu. Komi til þess að niðurstaða SE verði á þann veg að samstæðan hafi brotið samkeppnislög gæti það haft í för með sér sekt eða takmarkanir.

Málaferli vegna lána í erlendum myntum

Bankanum hefur borist bréf frá félagi, sem kveðst hafa orðið fyrir verulegu tjóni, bæði beinu og óbeinu, vegna fullnustuaðgerða bankans sem leiddu til nauðungarsölu á eignum félagsins. Þær fullnustuaðgerðir fóru fram vegna vanskila á gengistrygðum lánnum. Í bréfinu er óskað eftir afstöðu bankans til skaðabótaskyldu sinnar vegna framangreindra atvika. Bankinn er nú að fara yfir málið en fyrstu áætlanir benda til að þó samstæðan verði talin ábyrg fyrir tjóni þá muni það ekki hafa teljandi fjárhagsleg áhrif á samstæðuna.

Kröfur vegna einkabankaþjónustu og eignastýringar

Lögaðili hefur stefnt Arion banka hf. og Stefni hf., dótturfélagi bankans, og krafist skaðabóta vegna meintrar ólögmætrar meðferðar Kaupþings banka hf. á fjármunum sem Kaupþingi banka hf. var falið stýra fyrir lögaðilann. Arion banki hf. og Stefni hf. hafa tekið til varna í þessu máli og hafna kröfum lögaðilans. Hugsanlegt tjón mun ekki hafa veruleg fjárhagsleg áhrif á bankann.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

95. frh.

ii) Önnur lögfræðileg álitafni

Málaferli vegna Dróma hf.

Meðal mikilvægra dómsmála er mál milli Dróma hf. og Arion banka hf. Í kjölfar ákvörðunar Fjármálaeftirlitsins (FME) frá 21. mars 2009 yfirtók bankinn innstæður SPRON hf. Í ákvörðuninni er kveðið á um að skilanevnd SPRON hf. skyldi stofna sérstakt hlutafélag í eigu SPRON hf., síðar Drómi hf., sem taka átti við öllum eignum sparisjóðsins og jafnframt öllum tryggingaréttindum, þ.m.t. öllum veðréttindum, ábyrgðum og öðrum sambærilegum réttindum sem tengdust kröfum SPRON hf. Þá skyldi dótturfélagið yfirtaka skuldbindingu SPRON hf. gagnvart bankanum vegna yfirtöku á innlánskuldbindingum SPRON hf. og skyldi gefa út skuldabréf til bankans sem endurgjald fyrir hinar yfirteknu innlánskuldbindingar. Skuldbinding Dróma hf. gagnvart bankanum var skjalfest með samningi um endurgreiðslu skuldarinnar. Í samningnum er kveðið á um að vextir af höfuðstól skuldarinnar, eins og hún er á hverjum tíma, skuli vera þeir vextir sem FME ákveður á hverjum tíma. Var það ákvörðun FME að skuldin skyldi bera tiltekna ársvexti ásamt vaxtaálagi frá þeim tíma þar til skuldin hefur verið að fullu greidd upp. Var jafnframt tekið fram að FME væri heimilt að taka ákvörðunina til endurskoðunar að ósk hlutaðeigandi aðila á sex mánaða fresti. Með bréfi frá 2. desember 2009 fór Drómi hf. fram á það við FME að ákvörðun eftirlitsins um vaxtakjör yrði endurskoðuð. Þann 4. febrúar 2011 tók FME ákvörðun um að skuldin skyldi bera ársvexti sem næmu upphaflega ákvörðuðum vöxtum með upphaflegu vaxtaálagi frá yfirtökudegi til og með 30. júní 2010, en án vaxtaálags frá þeim tíma þar til skuldin hefur verið að fullu greidd upp. Bankinn höfðaði mál á hendur FME og Dróma hf. til ógildingar á ákvörðun FME frá 4. febrúar 2011. Þann 4. maí 2011 höfðaði Drómi hf. mál á hendur FME og bankanum. Drómi hf. krefst aðallega ógildingar á öllum ákvörðunum FME um vexti og til vara að aðrir vextir verði ákvarðaðir en í upphafi. Með tveimur dómum, uppkveðnum þann 7. nóvember 2012, sýknaði héraðsdómur Dróma hf. og FME af kröfum bankans og þá voru bankinn og FME sýknuð af kröfum Dróma hf. Bankinn hefur áfrýjað fyrrnefnda dómnum til Hæstaréttar.

Málaferli gagnvart Stefni hf.

Slitastjórn Landsbanka Íslands hf. hefur stefnt félaginu fyrir Héraðsdóm Reykjavíkur. Stefnan byggir á kröfu slitastjórnar um riftun á útgreiðslum Landsbanka Íslands hf. á peningamarkaðsinnlánum sem voru á gjalddaga snemma í október 2008 til tveggja sjóða í stýringu Stefni hf. Um er að ræða fjárhæð sem nemur samtals 450 millj. kr. auk vaxta. Stefni hf. hefur tekið til varna. Kröfunum hefur áður verið lýst sem tilhæfulegum. Í ljósi þess að í sambærilegum málum fyrir sama dómstóli hafa dómur ekki fallið á einn veg þykir nú rétt að færa varúðarniðurfærslu vegna málanna. Aðalmeðferð er fyrirhuguð á fyrsta ársfjórðungi 2013.

Rannsókn Eftirlitsstofnunar EFTA

Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hóf tvær formlegar rannsóknir árið 2010 á málum sem tengjast samstæðunni, en báðum er nú lokið án fjárhagslegs skaða fyrir samstæðuna. Fyrri rannsóknin sneri að því hvort kaup nýju bankanna, þ.e. Arion banka hf., Íslandsbanka hf. og Landsbankans hf., á eignum peningamarkaðssjóða haustið 2008 gæti talist ólögæt ríkissaðstoð í skilningi EES samningsins. Seinni rannsóknin tengdist ríkissaðstoð sem veitt var við endurreisn ákveðinnar starfsemi Kaupþings hf. og stofnun og fjármögnun samstæðunnar. Svipaðar rannsóknir voru settar af stað í tengslum við endurreisn og fjármögnun Íslandsbanka hf. og Landabankans hf.

Málaferli vegna lána í erlendum myntum

Með stefnu sem birt var bankanum þann 14. nóvember 2012 krafðist Hagar hf., skráð félag, 1.152 m.kr. auk vaxta frá 19. október 2009 til greiðsludags, að frádeginni innborgun að fjárhæð 515 m.kr. sem greidd var 19. desember 2011. Stefnan kom í kjölfar tilkynningar Haga hf. til Kauphallar Íslands frá 21. mars 2012 þar sem Hagar hf. tilkynntu að félagið hefði ákveðið að höfða dómsmál gegn bankanum vegna gengistryggðra lána félagsins sem það hafði endurgreitt bankanum að fullu í október 2009. Gengistryggðu lán Haga hf. hafa verið endurútreiknuð af bankanum í samræmi við tilkynningu bankans frá 15. júní 2011. Niðurstaða endurútreikningsins sýndi að bankinn skuldaði Högum hf. 515 m.kr., sem hann greiddi Högum hf. í kjölfarið. Eftir dóm Hæstaréttar frá 15. febrúar 2012 (mál nr. 600/2011), tilkynntu Hagar hf. bankanum að Hagar hf. teldu að félagið ætti frekari kröfu á bankann vegna fyrrgreindra gengistryggðra lána. Bankinn hefur hafnað kröfum Haga hf. og mun taka til varna fyrir dómstólum.

Verðtrygging neytendalána

Að undanfögnu hefur verið umræða í fjölmiðlum þar sem haldið er fram að tenging höfuðstóls húsnæðislána til neytenda við vísitölu neysluverðs sé mögulega óheimil og því skuli vísitöluhækkun höfuðstóls lánanna að verða leiðrétt. Staðfest er að tvö dómsmál vegna umræddrar tengingar eru nýlega komin inn í dómskerfið en samstæðan er ekki aðili að þeim málum. Ef dómur falla sækjendum í vil er mögulegt að lántakendur eigi rétt á endurgreiðslu á hluta eða allri vísitöluhækkuninni. Samstæðan telur þá niðurstöðu ólíklega og hefur hvorki fært varúðar færslu vegna þessa í bækur sínar né tekið tillit til þess í eiginfjárfélagningum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Óvissa varðandi bókfært virði gjaldeyrislána

96. Í tveimur mjög sambærilegum dómum, sem kveðnir voru upp 16. júní 2010, taldi Hæstiréttur að tvö bílalan væru í raun lán í íslenskum krónum bundin gengi erlendra myntar (fremur en lán í erlendum myntum) og að skv. lögum nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu væri slík gengistrygging ólögleg. Dómarnir byggðu að mestu leyti á orðalagi viðkomandi lánaskjala. Í dómi, sem kveðinn var upp 16. september 2010, taldi Hæstiréttur að lánasamningur, sem talinn var vera gengistryggt lán í íslenskum krónum, skyldi bera lægstu óverðtryggðu vexti útlána í íslenskum krónum samkvæmt ákvörðun Seðlabanka Íslands.

Hinn 18. desember 2010 voru á Alþingi samþykkt lög (nr. 151/2010) þar sem lagalegri óvissu um endurreikning vaxta á lánnum í íslenskum krónum sem bundin voru gengi erlendra myntar var eytt. Samkvæmt lögnum skal höfuðstóll slíkra lána endurreiknaður frá upphafsdegi með óverðtryggðum vöxtum útlána í íslenskum krónum samkvæmt ákvörðun Seðlabanka Íslands. Ennfremur er þess krafist í lögnum að bankar endurreikni veðlán í erlendum gjaldmiðlum vegna húsnæðiskaupa einstaklinga fyrir 28. mars 2011. Eftir því sem við á skal leiðrétta höfuðstól lána miðað við endurútreikninginn eða endurgreiða skuldara ofgreitt fé. Í samræmi við löginn endurreiknaði samstæðan öll veðlán til húsnæðiskaupa til einstaklinga í erlendum myntum.

Í tveimur sambærilegum dómum, sem kveðnir voru upp 14. febrúar 2011 taldi Hæstiréttur að tvö lán í erlendum myntum til lítilla fyrirtækja væru í raun lán í íslenskum krónum og bundin gengi erlendra myntar. Af þeim sökum færu lánin gegn ákvæðum laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Hæstiréttur kvað upp tvo sambærilega dóma til viðbótar 8. mars 2011 þar sem fjallað var um lán í erlendum myntum. Með dómi, sem kveðinn var upp 9. júní 2011 með fjórum atkvæðum gegn þremur, taldi Hæstiréttur að lán í erlendri mynt til fyrirtækis væri í raun lán í íslenskum krónum og bundið gengi erlendra myntar.

Samstæðan tilkynnti hinn 15. júní 2011 að með nýlegum niðurstöðum Hæstaréttar hefði verið sett fordæmi sem samstæðan yrði að fylgja og að lánin sem falla undir skilyrði Hæstaréttar í niðurstöðum sínum yrðu endurreiknuð. Samstæðan hefur endurreiknað um 2.000 lán, bæði til einstaklinga og fyrirtækja. Endurútreikningurinn kemur til viðbótar endurreikningi gengistryggðra húsnæðislána árið 2010. Þannig er ljóst að bróðurpartur gengistryggðra lána samstæðunnar til einstaklinga hefur verið endurreiknaður í íslenskar krónur.

Hinn 15. febrúar 2012 kvað Hæstiréttur upp dóm í máli Frjálsa fjárfestingarbankans (Frjálsi). Í dómnum var tekið fram að lán sem eru dæmd ólöglegt gengistryggð lán megi endurreikna með óverðtryggðum vöxtum samkvæmt ákvörðun Seðlabanka Íslands en hins vegar sé Frjálsa ekki heimilt að krefja lántakanda um hærri vaxtagreiðslur af láninu en þá vexti sem lántakandi hefur í raun greitt, hafi hann greitt samkvæmt greiðsluseðlum Frjálsa. Þar sem dómurinn fjallaði um ágreining sem reis vegna sérstakra aðstæðna taldi samstæðan, á sínum tíma, að fordæmisgildi hans væri ekki alveg ljóst. Mat samstæðunnar á tapi af erlendu lánasafni bankans vegna dómsins var 13,8 ma.kr. Við útreikning þessarar áætlunar valdi samstæðan að fylgja þeirri aðferðafræði sem mælt var fyrir um í mati á áhrifum unnið af FME. Af þeim fjórum möguleikum sem mælt er fyrir í greiningu FME hefur samstæðan valið þá mynd sem talin er endurspeglar líklegustu túlkun dómsins.

Þann 18. október 2012 kvað Hæstiréttur upp dóm í máli Borgarbyggðar gegn Arion banka hf. Í málinu reyndi á nokkrar spurningar sem upp komu í kjölfar dóms Hæstaréttar frá 15. febrúar 2012, m.a. hvort meginreglan ætti við um lögaðila. Hæstiréttur beitti sömu meginreglu í þessu máli og í málinu frá dómnum í febrúar, þ.e. að fjármálafyrirtæki gæti ekki krafist hærri vaxta af lántakanda en lántakinn greiddi í raun samkvæmt greiðsluseðlum. Þetta átti við óháð því hvort um væri að ræða lögaðila eða ekki. Það er því hægt að segja að verulega hefur dregið úr óvissunni varðandi lögaðila sem upp kom í dómnum frá 15. febrúar.

Samstæðan tilkynnti hinn 2. nóvember 2012 að hún hefði ákveðið að endurreikna gengistryggð lán sem svipuðu til lána sem fjallað var um í dómnum frá 18. október 2012. Hin umræddu lán voru lán til einstaklinga og minni fyrirtækja þar sem vextir og höfuðstóll höfðu verið greiddir samkvæmt greiðsluseðli í samræmi við upphaflega skilmála lánsins.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

96. frh.

Fyrsti dómur Hæstaréttar sem fjallaði um lögmæti láns í eigu Arion banka hf. var kveðinn upp 15. júní 2012, í máli bankans gegn Hætti ehf. Málið varðaði lögmæti lánasamnings félagsins þar sem lánsfjárhæð var tilgreind „að jafnvirði“ ákveðinni upphæð í íslenskum krónum. Lánsfjárhæðin var greidd til lántaka í erlendri mynt og meirihluti lánsins var endurgreiddur í erlendri mynt. Meirihluti Hæstaréttar komst að þeirri niðurstöðu að það væri lögmætt erlent lán, sérstaklega með hliðsjón af heiti lánasamningsins, tilgreiningu lánsfjárhæðar og vaxta og hvernig lánið var greitt út og hvernig endurgreiðslu var háttáð, þar sem talið var að báðir aðilar hefðu uppfyllt skyldur sínar þar sem fjárhæðir í erlendri mynt höfðu farið milli aðila. Hæstiréttur komst að sömu niðurstöðu í dómi sínum frá 1. nóvember 2012, í máli Arion banka hf. gegn P. Árnason fasteignum ehf. Í því máli var lánsfjárhæðin tilgreind „að jafnvirði“ ákveðinni fjárhæð í íslenskum krónum; lánsfjárhæðin var greidd út til lántakanda í erlendri mynt en lánið hafði verið endurgreitt í íslenskum krónum. Í rökstuðningi Hæstaréttar var tekið fram að samkvæmt lánasamningnum milli aðila var ætlað að lántaki myndi endurgreiða lánið í erlendri mynt, óháð því hvort hann hafi í raun gert það. Þar sem báðir aðilar uppfylltu eða ætluðu að uppfylla skyldur sínar með því að erlend mynt skipti um hendur taldi Hæstiréttur að lánið væri lögmætt erlent lán. Samstæðan telur að sambærilegir lánasamningar hjá lögaðilum og einstaklingum hjá samstæðunni falli undir það fordæmi sem báðir þessar dómar gefa. Það er því ljóst að niðurstaða hefur fengist hjá dómstólum um lögmæti eða, í sumum tilvikum, ólögmæti meirihluta erlendra lána samstæðunnar, bæði hvað varðar einstaklinga og lögaðila. Aftur á móti verður að benda á það að dómstólar hafa ekki dæmt um allar tegundar erlendra lána samstæðunnar, en fyrrnefndir dómar, sem og dómur Hæstaréttar nr. 524/2011, hafa sýnt að mikill meirihluti lána og krafna samstæðunnar í erlendri mynt, sem nema 139.573 m.kr., telst löglegur.

Í ljósi fyrrnefndra dóma hefur samstæðan ákveðið að auka varúðarniðurfærslu frá 13,8 ma. kr. í 19,6 ma. kr.

Samantekt

Þó lagalegt gildi gengistryggðra lána hafi skýrst með þeim dómum Hæstaréttar sem fallið hafa frá því að samstæðan birti síðasta ársreikning sinn, stendur samstæðan enn frammi fyrir allnokkurri óvissu varðandi gengistryggð lán að þrennu leyti:

Í fyrsta lagi er óvissan um áætlanina á grundvelli túlkunar samstæðunnar á áhrifum Hæstaréttardómanna frá 15. febrúar og 18. október 2012. Þar ber fyrst að nefna óvissu um hvaða lán þarf að endurreikna með hliðsjón af niðurstöðu dómanna, en í öðru lagi ríkir óvissa varðandi þær forsendur sem notaðar voru í aðferðarfræði endurreiknings lána til viðskiptavina sem taldir voru falla undir dóminn. Eins og getið er hér að framan dregur það heldur úr þessari óvissu að stuðst var við aðferðarfræði sem FME mælti fyrir um. Ef túlkun samstæðunnar á dómunum frá 15. febrúar og 18. október 2012 myndi breytast gæti tapið orðið meira eða minna en þeir 19,6 ma.kr. sem áætlanir gera nú ráð fyrir.

Í öðru lagi hafa verið gerðar kröfur um að gengistryggð lán til neytenda ættu, frá þeim degi sem þau voru endurreiknuð og þar til lánin eru endurgreidd, að bera samningsvexti en ekki óverðtryggða vexti útlána í íslenskum krónum samkvæmt ákvörðun Seðlabanka Íslands, eins og kveðið er á um í lögum nr. 151/2010. Þetta mun líklega ákvarðast af framtíðardómum, sem á þessum tíma er ekki hægt að spá fyrir um.

Í þriðja lagi ríkir lagaleg óvissa um niðurstöður framtíðarákvarðana og -löggjafar stjórnvalda sem getur krafist endurreiknings á öðrum flokkum erlendra lána sem samstæðan hefur ekki áður talið í hættu. Þetta verður ákveðið af framtíðardómum og aðgerðum stjórnvalda, sem á þessum tíma er ekki hægt að spá fyrir um. Nokkur óvissa ríkir enn um áhrif af framangreindum málum á bókfært virði lánasafns samstæðunnar í árslok að því er varðar gengistryggð lán.

Þrátt fyrir þetta telur samstæðan að varúðarfærsla vegna lána í erlendri mynt mæti að fullu líklegustu niðurstöðu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

SKÝRINGAR VIÐ YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI SAMSTÆÐUNNAR

97. Sjóðstreymi vegna vaxta og arðstekna	2012	2011
Greiddir vextir	(23.865)	(22.364)
Móttæknir vextir	49.012	39.653
Móttæknar arðstekjur	25	7

Meðal greiddra vaxta eru vextir sem greiddir voru inn á innlánsreikninga í árslok.

98. Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé:

Virðisaukning lána og krafna	(12.824)	(38.368)
Virðisrýrnun lána og krafna	17.514	27.424
Uppgjörssamningur við Kaupþing hf.	-	17.693
Afskriftir og niðurfærsla	1.436	957
Virðisrýrnun annarra eigna	-	60
Hlutdeild í tapi (hagnaði) hlutdeildarféлага og breytingar á gangvirði	(2.405)	(8)
Fjárfestingareignir, breytingar á gangvirði	(1.584)	(916)
Hreint gengistap (-hagnaður)	(1.434)	(1.837)
Hreint tap (hagnaður) af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði yfir rekstur	(561)	(1.463)
Hreint tap (hagnaður) af sölu eignarhluta í hlutdeildarfélögum		
Hreint tap (hagnaður) af sölu varanlegra rekstrarfjármuna	(8)	(16)
Hreint tap (hagnaður) af sölu fjárfestingareigna	(8)	-
Virðisrýrnun vegna endurmats á gangvirði eignarhluta í félögum til sölu	-	2.027
Tap (hagnaður) af sölu fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	-	(7.176)
	<u>126</u>	<u>(1.623)</u>

99. Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum sundurliðast sem hér segir:

Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	(177)	(791)
Lán og kröfur til lánastofnana	(9.729)	10.928
Lán og kröfur til viðskiptavina	(3.498)	16.280
Skuldabréf og skuldagerningar	22.387	(18.845)
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	(366)	(762)
Afleiðusamningar og fjárskuldir á gangvirði	7.514	3.302
Aðrar eignir	4.179	11.431
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	16.901	(33.282)
Innlán frá viðskiptavinum	(45.537)	4.993
Lántaka	5.451	(107)
Víkjandi skuldir	(19)	(1.181)
Aðrar skuldir	462	(5.409)
	<u>(2.432)</u>	<u>(13.443)</u>

100. Handbært fé og ígildi handbærs fjár í árslok:

Handbært fé og óbundin innlán	29.746	29.200
Kröfur á lánastofnanir	84.164	62.175
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	(8.737)	(8.560)
Handbært fé og ígildi handbærs fjár í árslok	105.173	82.815

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

ÁHÆTTUSTÝRING

Inngangur

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast viðskiptum hennar sem fjármálastofnun og stafa af daglegum rekstri. Áhættustýring er því grundvallarþáttur í starfi samstæðunnar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í að greina verulega áhættu, að gefa áhættuskuldbindingum töluleg gildi, að grípa til aðgerða til þess að takmarka áhættu og að vakta stöðugt áhættu. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til þess að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til þess að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka.

Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á áhættustýringarkerfi samstæðunnar og ber að tryggja að viðunandi áhættustýringarferli og stefnumið séu ákvörðuð til þess að fylgjast með áhættuskuldbindingum samstæðunnar. Stjórn bankans felur áhættustýringu dótturfélaga í hendur viðkomandi dótturfélaga. Fyrir móðurfélagið (bankann) ákvarðar bankastjórnin áhættustefnuna. Áhættustefnan kemur fram í takmörkunum á áhættuskuldbindingum og mörkum sem áhættustýringarsvið bankans fylgist með.

Bankastjórnin ber ábyrgð á að viðhalda skilvirku áhættustjórnunarkerfi, áhættustefnu og eftirliti, svo og að viðhalda vitund starfsfólks um áhættu þannig að áhætta komi öllum við.

Á vegum bankans starfa nokkrar nefndir sem stýra áhættu. Endurskoðunar- og áhættunefnd stjórnar bankans ber ábyrgð á eftirliti með áhættustjórnunarkerfi bankans, áhættustefnu og innramatsferli á eiginfjárbörf. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO), undir formennsku bankastjóra eða staðgengils hans, ber ábyrgð á umsjón með misvægi eigna og skulda, lausafjárahættu, markaðsáhættu, vaxtaáhættu og eiginfjárstýringu. Á vegum bankans starfa fjórar lánanefndir: Lánanefnd stjórnar, sem tekur ákvarðanir um allar meiriháttar áhættuskuldbindingar, lánanefnd Arion banka, sem starfar innan heimilda sem skilgreindar eru sem hlutfall af eigin fé bankans og svo fyrirtækjalánanefnd og útbúanefndir, sem hafa þrengri lánaheimildir.

Innri endurskoðun bankans annast sjálfstæðar úttektir á starfsemi bankans og nokkurra dótturfélaga, áhættustýringarkerfi, ferlum, stefnumiðum og mælingum. Innri endurskoðun ræðir niðurstöður sínar við stjórnendur og gefur skýrslu og tilmæli til endurskoðunar- og áhættunefndar stjórnar.

Áhættustýringarsvið bankans starfar undir stjórn framkvæmdastjóra áhættustýringar. Sviðið er sjálfstæð stjórnunareining og ber beina ábyrgð gagnvart bankastjóra. Áhættustýringarsvið skiptist í fimm einingar: Lánagreiningu, sem styður og vaktar lánveitingarferli; Útlánaeftirlit, sem fylgist með áhættuskuldbindingum gagnvart einstökum viðskiptavinum; Eiginfjárgreiningu sem ber ábyrgð á framkvæmd innra mats á eiginfjárbörf (ICAAP) bankans; Eignasafnsáhættu, sem fylgist með lausafjárahættu og áhættu gagnvart eignum og skuldum bankans á lánasafnsstigi, og Rekstraráhættu, sem fylgist með áhættu sem tengist daglegum rekstri bankans.

Helstu áhættur samstæðunnar eru útlánaáhætta þ.m.t. samþjöppunaráhætta, lausafjárahætta, gjaldeyrisáhætta, vaxtaáhætta og lagaleg áhætta. Þessar áhættur eru að mestu leyti innan móðurfélagsins. Dótturfélög bera áhættu af fasteignamarkaði og framtaksfjárfestingum, svo og af eignastýringar- og tryggingarstarfsemi.

Samstæðan ber að nokkru leyti áhættu vegna forsendna við mat á virði og árangri eigna í útlánabók sinni. Samstæðan hefur í einhverjum tilvikum fært niður lánasafn sitt til að mæta hugsanlegri virðisrýrnun. Samþjöppun lána hjá einstökum lántakendum í útlánabók samstæðunnar er enn mikil; samtala stórra áhættuskuldbindinga, að frádregnum þeim tryggingum sem heimilt er að taka tillit til, var 60% af eiginfjárgrunni í árslok 2012, en var 87% í árslok 2011.

Samstæðan stendur enn frammi fyrir gjaldeyrisáhættu þótt verulegur árangur hafi náðst í að koma böndum á misvægi á árinu. Bankinn uppfyllir lögboðnar takmarkanir um gjaldeyrisójöfnuð.

Starfsemi samstæðunnar verður fyrir vaxtaáhættu vegna misræmis milli vaxtaberandi eigna og skulda.

Lausafjárahætta er stór áhættuþáttur í rekstri samstæðunnar vegna misræmis í binditíma eigna og skulda. Binditími útlána er lengri en binditími innlána, sem eru að meirihluta óbundin.

Samstæðan stendur frammi fyrir lagalegri áhættu sem tengist undangegnum dómum um gengistryggð lán, sbr. skýringu 96.

Samkvæmt kröfum um upplýsingagjöf 3. stoðar Basel II, birtir bankinn upplýsingar um áhættu- og eiginfjárstýringu í sérstakri áhættuskýrslu á heimasíðu bankans í kjölfar aðalfundar. Skýrslan er óendurskoðuð.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Útlánaáhætta

101. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta er sú áhætta að samstæðan verði fyrir tjóni ef viðskiptavinir hennar eða gagnaðilar standa ekki við samningsskuldbindingar sínar.

Útlánaáhætta verður til í hvert skipti sem samstæðan ráðstafar fjármunum sínum með þeim hætti að eigið fé hennar eða tekjur velta á efndum gagnaðila, útgefenda eða lántakenda. Uppruni útlánaáhattu er lánasafn samstæðunnar, skuldbindingar og ábyrgðir og afleiðusamningar.

Samstæðan stýrir útlánaáhattu með því að setja hámarksheimildir fyrir þá áhættu sem hún sættir sig við vegna einstakra gagnaðila og tengdra viðskiptavina og með því að fylgjast með áhættuskuldbindingum í samhengi við þessar heimildir.

Helsta eign samstæðunnar er lánasafn hennar. Því er stjórnun og greining lánasafnsins afar mikilvæg. Áhersla er lögð á gæði lánasafnsins með öguðu lánveitingarferli sem felst í vönduðum lánsumsóknnum, yfirferð óháðra aðila á lánatillögum, greiningu á gæði lánasafns yfir líftíma lána og við hugsanlegum eða raunverulegum vanskilum sem og virkri stjórnun á endurskipulagningu virðisrýrnaðra lána.

Samstæðan leitast við að takmarka heildarútlánaáhattu sína með því að ná fram dreifingu í lánasafninu yfir atvinnugreinar og með því að takmarka áhættuskuldbindingar gagnvart hópum tengdra viðskiptavina. Sjá skýringu 109 fyrir viðbótarupplýsingar.

Verðlagning hvers nýs láns sem veitt er og lána sem koma til vegna endurskipulagningar virðisrýrnaðra lána á að endurspegla þá áhættu sem tekin er. Á öllum stigum ber að vernda hagsmuni viðskiptavina og miklar líkur verða að vera á að viðskiptavinur muni geta endurgreitt lán sem hann tekur. Einkum mega gæði veðs aldrei vera eina ástæðan fyrir ákvörðun um lánveitingu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

102. Hámarksútlánaáhætta og samþjöppun útlána eftir atvinnugreinum

Í eftirfarandi töflu er sýnd hámarksútlánaáhætta tengd liðum efnahagsreikningsins eftir atvinnugreinaflokkum í lok ársins áður en tekið hefur verið tillit til áhættumildunar t.d. trygginga. Samstæðan hefur breytt atvinnugreinaflokkun sinni frá síðasta ári. Samstæðan beitir innri atvinnugreinaflokkun sem byggir á ISAT 08 staðlinum. ISAT 08 er byggður á 2. útgáfu NACE flokkunarstaðalsins. Því eru tölur í samsvarandi skýringum í ársreikningi 2011 ekki samanburðarhæfar.

2012

Hámarksútlánaáhætta vegna eigna innan efnahagsreiknings:

	Einstaklingar	Fasteigna- viðskipti og bygginga- starfsemi	Fiskveiðar og -vinnsla	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Heildsala og smásala	Fjármála- og trygginga- starfsemi	Iðnaður, orku- iðnaður og framleiðsla	Samgöngur	Þjónusta	Opinberir aðilar	Landbúnaður og skógrækt	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá												
Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-	29.746	-	-	-	-	-	29.746
Lán og kröfur til lánastofnana	-	-	-	-	-	101.011	-	-	-	-	-	101.011
Lán og kröfur til viðskiptavina	242.775	68.834	67.752	28.754	55.621	24.693	22.794	21.692	18.745	9.952	4.998	566.610
Skuldabréf og skuldagerningar	-	25	-	28	-	73.865	1.210	7	1	42.594	-	117.730
Afleiðusamningar	-	-	-	-	-	765	-	-	23	-	-	788
Verðbréf vegna áhættuvarna	-	-	-	-	-	-	-	-	1.209	251	-	1.460
Aðrar eignir með útlánaáhattu	316	1.569	15	83	80	2.388	47	1	501	19	11	5.030
Hámarksútlánaáhætta vegna eigna innan efnahagsreiknings	243.091	70.428	67.767	28.865	55.701	232.468	24.051	21.700	20.479	52.816	5.009	822.375

Hámarksútlánaáhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings:

Ábyrgðir	388	919	348	592	1.879	1.510	2.294	466	677	95	17	9.185
Ónýttar yfirdráttarheimildir	21.499	1.143	295	463	3.548	1.666	1.555	305	1.606	2.209	256	34.545
Lánsloforð	118	2.214	5.298	215	10.300	5.634	11.375	837	-	-	10	36.001
Hámarksútlánaáhætta vegna eigna utan efnahags	22.005	4.276	5.941	1.270	15.727	8.810	15.224	1.608	2.283	2.304	283	79.731
Hámarksútlánaáhætta	265.096	74.704	73.708	30.135	71.428	241.278	39.275	23.308	22.762	55.120	5.292	902.106

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

102. frh.

2011

Hámarksútlánaáhætta vegna eigna innan efnahagsreiknings:

Einstaklingar	Fasteigna- viðskipti og bygginga- starfsemi		Fiskveiðar og -vinnsla	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Heildsala og smásala	Fjármála- og trygginga- starfsemi	Iðnaður, orku- iðnaður og framleiðsla	Samgöngur	Þjónusta	Landbúnaður		Samtals
	Opinberir aðilar	og skógrækt										
Handbært fé og innstæður hjá												
Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-	29.200	-	-	-	-	-	29.200
Lán og kröfur til lánastofnana	-	-	-	-	-	69.103	-	-	-	-	-	69.103
Lán og kröfur til viðskiptavina	239.289	71.579	76.673	26.753	50.582	19.853	26.969	20.384	17.197	7.613	4.658	561.550
Skuldabréf og skuldagerningar	-	10	-	54	-	70.953	7.501	8	-	62.042	-	140.568
Afleiðusamningar	8	92	-	-	39	87	7	-	3	438	-	674
Verðbréf vegna áhættuvarna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.922	-	1.922
Aðrar eignir með útlánaáhættu	283	4.192	5	139	82	1.860	65	2	1.323	52	1	8.004
Hámarksútlánaáhætta vegna eigna innan efnahagsreiknings	239.580	75.873	76.678	26.946	50.703	191.056	34.542	20.394	18.523	72.067	4.659	811.021

Hámarksútlánaáhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings:

Ábyrgðir	418	1.717	367	746	617	1.568	276	432	690	1.821	10	8.662
Ónýttar yfirdráttarheimildir	21.553	1.128	148	288	2.200	2.977	1.511	290	1.521	2.412	230	34.258
Lánsloforð	113	118	7.127	55	1.903	5.545	1.985	838	-	-	3	17.687
Hámarksútlánaáhætta vegna eigna utan efnahags	22.084	2.963	7.642	1.089	4.720	10.090	3.772	1.560	2.211	4.233	243	60.607
Hámarksútlánaáhætta	261.664	78.836	84.320	28.035	55.423	201.146	38.314	21.954	20.734	76.300	4.902	871.628

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

103. Lán og kröfur til viðskiptavina sundurliðaðar eftir atvinnugreinum sem hér segir:	2012	2011
Einstaklingar	42,8%	42,6%
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	12,1%	12,7%
Fiskveiðar og -vinnsla	12,0%	13,7%
Upplýsingatækni og fjarskipti	5,1%	4,8%
Heildsala og smásala	9,8%	9,0%
Fjármála- og tryggingastarfsemi	4,4%	3,5%
Iðnaður, orkuiðnaður og framleiðsla	4,0%	4,8%
Samgöngur	3,8%	3,6%
Þjónusta	3,3%	3,1%
Opinberir aðilar	1,8%	1,4%
Landbúnaður og skógrækt	0,9%	0,8%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Samstæðan hefur breytt atvinnugreinaflokkun frá fyrra ári. Samstæðan styðst við eigin atvinnugreinaflokkun sem byggir á ISAT 08 staðlinum. Samanburðartölum fyrir árið 2011 hefur verið breytt til samræmis.

104. Tryggingar og aðrar útlánavarnir

Fjárhæð og tegund trygginga sem krafist er byggir á mati á útlánaáhættu tengdri gagnaðilanum og tegund áhættuskuldbindingar. Helstu tegundir trygginga eru eftirfarandi:

- Einstaklingar: Veð í íbúðarhúsnæði vegna húsnæðislána;
- Fyrirtæki: Veð í fasteignum, fiskiskipum og öðrum rekstrarfjármunum, birgðum og viðskiptakröfum og reiðufé og verðbréfum; og
- Afleiður: Reiðufé og ríkisvixlar.

Fylgst er með virði trygginganna og kallað eftir viðbótartryggingum í samræmi við undirliggjandi samninga. Virði trygginga er endurmetið í samræmi við framlög vegna taps af virðisrýrnun.

Mat á helstu tegundum trygginga sem bankinn hefur hald í sundurliðast sem hér segir:

2012	Reiðufé og		Fiskiskip	Aðrar tryggingar	Samtals virði Ótryggður	
	verðbréf	Fasteignir			trygginga	hluti %
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-	100,0%
Lán og kröfur til lánastofnana	-	-	-	-	-	100,0%
Lán og kröfur til viðskiptavina:						
Einstaklingar	556	212.357	40	219	213.172	11,3%
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	675	49.416	6	702	50.799	25,9%
Fiskveiðar og -vinnsla	1.877	2.325	58.274	6.222	68.698	0,0%
Upplýsingatækni og fjarskipti	78	547	-	18.312	18.937	34,7%
Heildsala og smásala	1.909	12.705	-	8.550	23.164	58,2%
Fjármála- og tryggingastarfsemi	9.924	532	-	8.876	19.332	0,0%
Iðnaður, orkuiðnaður og framleiðsla	140	6.659	1	1.189	7.989	64,8%
Samgöngur	71	503	19	904	1.497	93,1%
Þjónusta	252	2.785	57	1.973	5.067	70,5%
Opinberir aðilar	29	3.261	-	91	3.381	62,1%
Landbúnaður og skógrækt	10	1.569	-	12	1.591	59,1%
Skuldabréf og skuldageringar	1.219	-	-	68.628	69.847	42,0%
Helstu tryggingar sem bankinn hefur hald í	16.740	292.659	58.397	115.678	483.474	40,1%

Taflan sýnir eingöngu upplýsingar fyrir Arion banka hf.

Sammanburðarupplýsingar fyrir árið 2011 liggja ekki fyrir.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

105. Útlánagæði fjáreigna

Útlánagæði lána og krafna sundurliðast sem hér segir:

	Hvorki í vanskilum né niðurfært	Í van- skilum en ekki niðurfært	Sértæk niður- færsla*	Samtals
2012				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	29.746	-	-	29.746
Lán og kröfur til lánastofnana	101.011	-	-	101.011
Lán og kröfur til viðskiptavina				
Lán til fyrirtækja	275.837	17.851	30.149	323.837
Lán til einstaklinga	200.080	22.845	19.848	242.773
Skuldabréf og skuldagerningar	117.730	-	-	117.730
Afleiðusamningar	788	-	-	788
Verðbréf vegna áhættuvarna	1.460	-	-	1.460
Aðrar eignir með útlánaáhættu	5.030	-	-	5.030
Útlánagæði lána og krafna	731.682	40.696	49.997	822.375
2011				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	29.200	-	-	29.200
Lán og kröfur til lánastofnana	69.103	-	-	69.103
Lán og kröfur til viðskiptavina				
Lán til fyrirtækja	274.604	17.758	46.252	338.614
Lán til einstaklinga	182.089	23.117	17.730	222.936
Skuldabréf og skuldagerningar	140.568	-	-	140.568
Afleiðusamningar	674	-	-	674
Verðbréf vegna áhættuvarna	1.922	-	-	1.922
Aðrar eignir með útlánaáhættu	8.004	-	-	8.004
Útlánagæði lána og krafna	706.164	40.875	63.982	811.021

*Sértæk niðurfærsla sýnir niðurfærslu vegna lagaóvissu gengistryggðra lána sem og niðurfærslu vegna rýrnunar á lánshæfi lántaka.

106. Lán og kröfur í vanskilum en ekki niðurfærð, eftir flokki lána og krafna:

2012	Allt			Meira	
	að 30 daga	31 til 60 dagar	61 til 90 dagar	en 90 dagar	Samtals
Lán og kröfur til fyrirtækja	6.285	951	322	10.293	17.851
Lán og kröfur til einstaklinga	8.719	3.558	287	10.281	22.845
Lán og kröfur í vanskilum en ekki niðurfærð	15.004	4.509	609	20.574	40.696
2011					
Lán og kröfur til fyrirtækja	5.649	824	834	10.451	17.758
Lán og kröfur til einstaklinga	2.950	3.422	2.512	14.233	23.117
Lán og kröfur í vanskilum en ekki niðurfærð	8.599	4.246	3.346	24.684	40.875

Þorri lána sem eru í vanskilum en hafa ekki verið niðurfærð voru yfirtekin með afslætti. Þessi lán teljast ekki virðisrýnuð nema hin sértæka niðurfærsla sé hærri en afslátturinn.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

107. Veð sem gengið hefur verið að

Á árinu yfirtók samstæðan fasteignir til fullnustu lána og krafna að bókfærðu virði 2.051 m.kr. og aðrar eignir að virði 0,7 m.kr. sem nú eru í söluferli, sjá skýringu 81.

108. Virðisrýrnuð lán og kröfur til viðskiptavina sundurliðast eftir atvinnugreinum sem hér segir:

	Virðisrýrnun vegna útlánaáhættu		Virðisrýrnun vegna óvissu um gengistryggð lán		Samtals	
	Fjárhæð virðisrýrnunar	Kröfuvirði lána	Fjárhæð virðisrýrnunar	Kröfuvirði lána	fjárhæð virðisrýrnunar	Samtals kröfuvirði lána
2012						
Einstaklingar	13.143	19.397	5.032	18.626	18.175	38.023
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	4.684	10.091	1.586	4.139	6.270	14.230
Fiskveiðar og -vinnsla	2.361	4.343	2.648	6.913	5.009	11.256
Upplýsingatækni og fjarskipti	7.561	11.192	187	307	7.748	11.499
Heildsala og smásala	5.295	8.399	2.639	5.638	7.934	14.037
Fjármála- og tryggingastarfsemi	6.405	8.363	1.142	1.492	7.547	9.855
Iðnaður, orkuiðnaður og framleiðsla	604	1.152	483	999	1.087	2.151
Samgöngur	35	40	36	120	71	160
Þjónusta	744	1.168	505	1.328	1.249	2.496
Opinberir aðilar	30	38	262	406	292	444
Landbúnaður og skógrækt	636	895	422	1.391	1.058	2.286
	41.498	65.078	14.942	41.359	56.440	106.437
2011						
Einstaklingar	6.901	7.114	5.761	23.278	12.662	30.392
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	6.171	12.836	1.407	3.980	7.578	16.816
Fiskveiðar og -vinnsla	2.218	10.073	2.339	3.318	4.557	13.391
Upplýsingatækni og fjarskipti	7.344	7.619	151	453	7.495	8.072
Heildsala og smásala	3.121	8.285	2.173	9.981	5.294	18.266
Fjármála- og tryggingastarfsemi	4.706	9.013	50	111	4.756	9.124
Iðnaður, orkuiðnaður og framleiðsla	636	3.356	359	2.919	995	6.275
Samgöngur	35	99	47	121	82	220
Þjónusta	906	3.194	488	1.001	1.394	4.195
Opinberir aðilar	154	876	610	970	764	1.846
Landbúnaður og skógrækt	761	673	438	1.488	1.199	2.161
	32.953	63.138	13.823	47.620	46.776	110.758

Taflan sýnir annars vegar virðisrýrnun vegna lagaóvissu gengistryggðra lána og hins vegar virðisrýrnun vegna versnandi lánshæfis lántaka. Varúðarniðurfærsla vegna lagalegrar óvissu er 19.567 m.kr. í lok árs 2012 og þar af er 14.942 m.kr. vegna lána með kröfuvirði 41.359 m.kr. sem eru enn á efnahagsreikningi samstæðunnar. Mismunurinn 4.625 m.kr. er vegna uppgreiddra lána og er gerð grein fyrir honum í efnahagsreikningi samstæðunnar undir liðnum aðrar skuldir. Þessi mismunur verður greiddur út í kjölfar endurútreiknings á lánunum.

Fram til þessa hafa lán sem eru með lægri niðurfærslu heldur en afslátturinn sem veittur var af lánunum ekki verið flokkuð sem virðisrýrnuð lán vegna þess að markmiðið var að veita upplýsingar um virðisrýrnun lána eftir að þau voru keypt. Þar sem endurskipulagning á lánunum, sem keypt voru árið 2008, er bráðum lokið hafa eftirstöðvar á veittum afslætti verið endurflokkaðar sem virðisrýrnun.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

109. Stórar áhættuskuldbindingar

Stór áhættuskuldbinding er skilgreind sem áhættuskuldbinding sem nemur 10% eða meira af eiginfjárgrunni samstæðunnar að frádregnum viðurkenndum tryggingum samkvæmt reglum FME nr. 216/2007.

Lögbundið hámark á áhættu vegna eins viðskiptavinar eða hóps tengdra viðskiptavina er 25% af eiginfjárgrunni og samtala fyrir stórar áhættuskuldbindingar má ekki fara yfir 400% af eiginfjárgrunni.

Stærsta áhættuskuldbinding gagnvart hópi tengdra viðskiptavina í árslok var 29 ma.kr. (2011: 33 ma.kr.) áður en tekið er tillit til viðurkenndra trygginga, að undanskilinni kröfu á hendur Dróma. Hjá samstæðunni voru fjórar stórar áhættuskuldbindingar í árslok (2011: fimm skuldbindingar) að frádregnum viðurkenndum tryggingum.

nr.	2012		2011	
	Brúttó	Nettó	Brúttó	Nettó
1. Drómi	43%	0%	49%	0%
2	18%	18%	20%	20%
3	18%	17%	23%	23%
4	14%	14%	19%	19%
5	11%	11%	14%	14%
6	<10%	<10%	11%	11%
Skuldbindingar > 10%	104%	60%	137%	87%

Engin áhættuskuldbinding er umfram lögbundin mörk, sem er 25% af eiginfjárgrunni samstæðunnar, í árslok. Fjármálaráðuneytið hefur skuldbindið sig gagnvart bankanum þannig að hann muni ekki bíða fjárhagslegan skaða af skuldabréfakröfu á hendur Dróma. FME hefur ákveðið að samstæðunni sé heimilt að nota skaðleysisfirlýsingu Fjármálaráðuneytisins sem útlánavörn gagnvart kröfunni á hendur Dróma. Af því leiðir að samstæðan lítur svo á að hrein áhættuskuldbindingin gagnvart Dróma sé núll.

Samtala stórra áhættuskuldbindinga er 104% af eiginfjárgrunni samstæðunnar áður en tekið er tillit til trygginga eða 60% að frádregnum tryggingum, sem er vel fyrir neðan 400% lögbundið hámark.

Markaðsáhætta

110. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á að verð- og vaxtabreytingar á fjármálamörkuðum hafi áhrif á virði og sjóðstreymi fjármálagerna bankans.

Markaðsáhætta er tilkomin vegna misvægis í efnahagsreikningi samstæðunnar, svo og stöðutöku í skuldabréfum, hlutabréfum, myntum, afleiðum og öðrum skuldbindingum sem eru metnar á markaðsvirði.

Samstæðan fylgist grannt með markaðsáhættu og skilur á milli markaðsáhættu í veltubók og markaðsáhættu í fjárfestingabók. Markaðsáhætta í veltubók er tilkomin vegna eigin viðskipta. Markaðsáhætta í fjárfestingabók myndast vegna ýmiss konar misvægis í eignum og skuldum, t.d. í myntum, gjalddögum og vöxtum. Markaðsáhættu í veltubók og fjárfestingabók er stýrt með aðskildum hætti af Fjárstýringu.

Takmörkun á markaðsáhættu er ákvörðuð af stjórn bankans og sett fram í áhættustefnu hans. Bankastjóri ákvarðar heimildarmörk á opnar stöður í veltubók og niður á eignasöfn. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd ber ábyrgð á stýringu heildarmarkaðsáhættu bankans. Áhættustýring ber ábyrgð á mælingu og eftirliti með markaðsáhættu, sem og að veita upplýsingar um áhættuskuldbindingar, heimildanotkun og brot á heimildum.

Stefna samstæðunnar er að takmarka markaðsáhættu vegna misvægis í efnahagsreikningi samstæðunnar en að taka takmarkaða áhættu í veltubók.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

111. Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta stafar af möguleikanum á því að vaxtabreytingar hafi áhrif á framtíðargreiðsluflæði eða sannvirði eigna og skulda. Vaxtaáhætta er til staðar í rekstri samstæðunnar vegna misvægis á milli vaxtaberandi eigna og skulda. Þetta misvægi helgast af miklum mun á vaxtaendurskoðunartímabili eigna og skulda, þar sem stór hluti skulda er óbundin innlán á meðan vextir eigna eru alla jafna fastir til langs tíma, sem leiðir til vaxtaferilsáhattu fyrir samstæðuna. Samstæðan stendur einnig frammi fyrir vaxtagrunnsáhattu á milli eigna og skulda vegna ólíks grunns fljótandi vaxta fyrir ólíkar myntir, þar sem sú stærsta er EUR.

Stefna samstæðunnar við stýringu á vaxtaáhattu er að leitast við að ná jafnvægi með tilliti til vaxta á milli eigna og skulda með því að laða að innlán og með miðaðri útlánastarfsemi.

112. Vaxtaáhætta í fjárfestingabók

Eftirfarandi tafla sýnir næmni núvirðis vaxtaberandi eigna og skulda hjá samstæðunni fyrir vaxtabreytingum, eftir gjaldmiðli og vaxtaendurskoðunartímabili, í milljónum króna. Áhættunni er lýst með hreinu punktvirði (BPV) vaxtaberandi eigna og skulda, þegar gert er ráð fyrir samtímis samhliða hliðrun allra vaxtaferla upp á við um 100 punkta. Vaxtanæmnin tekur ekki til breytinga á árlegum hreinum vaxtatekjum.

2012		0-1Y	1-5Y	5-10Y	10-20Y	>20Y
Verðtryggt	ISK	(35)	(603)	(282)	(1.980)	811
Óverðtryggt	ISK	(102)	(433)	57	-	(10)
	EUR	71	(3)	-	-	-
	Annað	(35)	(6)	(50)	-	-
2011						
Verðtryggt	ISK	(101)	(145)	(84)	107	(189)
Óverðtryggt	ISK	40	(102)	(268)	(622)	459
	EUR	11	(3)	-	-	-
	Annað	62	(177)	-	-	-

113. Vaxtaáhætta í veltubók

Greining vaxtaáhattu í veltubók byggist á sömu forsendum og í fjárfestingabók.

2012		0-1Y	1-5Y	5-10Y	10-20Y	>20Y
Verðtryggt	ISK	-	(19)	(80)	(5)	(270)
Óverðtryggt	ISK	(50)	(17)	(8)	(36)	-
	EUR	(5)	-	-	-	-
	Annað	(2)	-	-	-	-
2011						
Verðtryggt	ISK	-	(80)	(20)	(22)	5
Óverðtryggt	ISK	(66)	53	(42)	(85)	-
	EUR	1	-	-	-	-
	Annað	213	9	-	-	-

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

114. Í töflunni hér að neðan eru greindar eignir og skuldir samstæðunnar m.v. bókfært virði eftir gjalddaga.

2012	Bókfært	Á	Allt að	3-12		Meira	Án
Eignir	virði	gjalds	3 mán.	mán.	1-5 ár	en 5 ár	gjalds
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands ...	29.746	21.121	-	8.625	-	-	-
Lán og kröfur til lánastofnana	101.011	84.033	16.721	-	257	-	-
Lán og kröfur til viðskiptavina	566.610	3.000	47.511	92.258	208.232	215.609	-
Skuldabréf og skuldagerningar	117.730	7.034	-	25	69.087	41.584	-
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	16.844	-	-	-	-	-	16.844
Afleiðusamningar	788	-	693	23	72	-	-
<i>Eignaleggur</i>	18.737	-	16.739	444	1.554	-	-
<i>Skuldaleggur</i>	(17.949)	-	(16.046)	(421)	(1.482)	-	-
Verðbréf vegna áhættuvarna	2.438	1.460	-	-	-	-	978
Fjárfestingareignir	28.919	-	-	-	-	-	28.919
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	7.050	-	-	-	-	-	7.050
Varanlegir rekstrarfjármunir	6.311	-	-	-	-	-	6.311
Óefnislegar eignir	4.941	-	-	-	-	-	4.941
Skatteignir	463	-	-	17	446	-	-
Fastafjármunir til sölu	11.923	-	-	-	-	-	11.923
Aðrar eignir	5.901	64	2.500	2.047	401	18	871
Eignir 31.12.2012	900.675	116.712	67.425	102.995	278.495	257.211	77.837
Skuldir							
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	32.990	12.742	12.360	7.659	229	-	-
Innlán frá viðskiptavinum	448.683	268.016	118.584	34.890	24.947	2.246	-
Fjárskuldir á gangvirði	13.465	-	12.575	98	480	312	-
<i>Eignaleggur</i>	(25.677)	-	(6.037)	(4.533)	(9.646)	(5.461)	-
<i>Skuldaleggur</i>	26.652	-	6.122	4.631	10.126	5.773	-
<i>Skortstöðuskuldabréf</i>	12.490	-	12.490	-	-	-	-
Skattskuldir	3.237	-	474	1.425	1.338	-	-
Fastafjármunir til sölu	1.769	-	-	-	-	-	1.769
Aðrar skuldir	40.348	492	25.952	5.180	3.207	308	5.209
Lántaka	195.085	601	1.865	2.858	31.686	158.075	-
Víkjandi lán	34.220	-	-	-	-	34.220	-
Skuldir 31.12.2012	769.797	281.851	171.810	52.110	61.887	195.161	6.978
Liðir utan efnahagsreiknings							
Ábyrgðir	9.185	1.806	3.639	1.462	939	1.339	-
Ónýttar yfirdráttarheimildir	34.545	691	8.971	11.768	13.035	80	-
Lánsloforð	36.001	1.051	19.201	5.816	9.932	1	-
Liðir utan efnahagsreiknings	79.731	3.548	31.811	19.046	23.906	1.420	-
Hreint vaxtanæmisbil	51.147	(168.687)	(136.196)	31.839	192.702	60.630	70.859

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

114. frh.

2011	Bókfært	Á	Allt að	3-12		Meira en	Án
Eignir	virði	gjalddaga	3 mán.	mán.	1-5 ár	5 ár	gjaldaga
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands ...	29.200	20.640	-	8.560	-	-	-
Lán og kröfur til lánastofnana	69.103	62.155	6.703	-	245	-	-
Lán og kröfur til viðskiptavina	561.550	13.694	49.872	71.108	230.773	196.103	-
Skuldabréf og skuldagerningar	140.568	3.994	515	15.256	80.125	40.678	-
Hlutabréf og eiginfjárgæringar	14.045	-	-	-	-	-	14.045
Afleiðusamningar	674	-	188	3	483	-	-
<i>Eignaleggur</i>	9.589	-	5.603	299	3.687	-	-
<i>Skuldaleggur</i>	(8.915)	-	(5.415)	(296)	(3.204)	-	-
Verðbréf vegna áhættuvarna	2.372	1.922	-	-	-	-	450
Fjárfestingareignir	27.100	-	-	-	-	-	27.100
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	2.987	-	-	-	-	-	2.987
Varanlegir rekstrarfjármunir	6.271	-	-	-	-	-	6.271
Óefnislegar eignir	4.765	-	-	-	-	-	4.765
Skatteignir	724	-	-	-	-	-	724
Fastafjármunir til sölu	23.886	-	-	-	-	-	23.886
Aðrar eignir	8.876	598	5.446	492	843	68	1.429
Eignir 31.12.2011	892.121	103.003	62.724	95.419	312.469	236.849	81.657
Skuldir							
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	16.160	10.341	231	5.588	-	-	-
Innlán frá viðskiptavinum	489.995	377.063	58.708	24.371	27.117	2.736	-
Fjárskuldir á gangvirði	4.907	-	4.492	-	415	-	-
<i>Eignaleggur</i>	(35.374)	-	(34.697)	-	(677)	-	-
<i>Skuldaleggur</i>	36.571	-	35.479	-	1.092	-	-
<i>Skortstöðuskuldabréf</i>	3.710	-	3.710	-	-	-	-
Skattskuldir	3.421	-	-	2.284	-	-	1.137
Fastafjármunir til sölu	4.950	-	-	-	-	-	4.950
Aðrar skuldir	38.822	2.020	8.235	20.157	2.686	219	5.505
Lántaka	187.203	-	3.885	2.595	13.297	167.426	-
Víkjandi lán	32.105	-	-	-	-	32.105	-
Skuldir 31.12.2011	777.563	389.424	75.551	54.995	43.515	202.486	11.592
Liðir utan efnahagsreiknings							
Ábyrgðir	8.662	343	420	1.273	5.108	1.518	-
Ónýttar yfirdráttarheimildir	34.258	808	7.685	12.465	13.272	28	-
Lánsloforð	17.687	1	2.892	8.385	4.409	2.000	-
Liðir utan efnahagsreiknings	60.607	1.152	10.997	22.123	22.789	3.546	-
Hreint vaxtanæmisbil	53.951	(287.573)	(23.824)	18.301	246.165	30.817	70.065

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

115. Verðbólguáhætta

Samstæðan verður fyrir verðbólguáhættu þegar misvægi er milli verðtryggðra eigna og skulda. Heildarfjárhæð verðtryggðra eigna nam 262,0 ma.kr. (2011: 230,7 ma.kr.) og heildarfjárhæð verðtryggðra skulda nam 216,8 ma.kr. (2011: 218,5 ma.kr.)

2012	Upp að 1 ári	1-5 ár	Meira en 5 ár	Samtals
Eignir, verðtryggðar				
Lán og kröfur til viðskiptavina	583	55.601	197.506	253.690
Skuldabréf og skuldagerningar	-	482	2.253	2.735
Staða utan efnahagsreiknings	-	1.085	4.478	5.563
Eignir, verðtryggðar	583	57.168	204.237	261.988
Skuldir, verðtryggðar				
Innlán	59.738	26.041	5.815	91.594
Lántaka	1.077	12.806	111.371	125.254
Skuldir, verðtryggðar	60.815	38.847	117.186	216.848
Hrein staða efnahagsreiknings	(60.232)	17.236	82.573	39.577
Hrein staða utan efnahagsreiknings	-	1.085	4.478	5.563
Verðtryggt 31.12.2012	(60.232)	18.321	87.051	45.140
Verðtryggt 31.12.2011	(58.423)	(1.448)	72.027	12.156

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

116. Gjaldeyrissáhætta

Gjaldeyrissáhætta er hætta á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum. Gjaldeyrissáhætta samstæðunnar stafar fyrst og fremst af misvægi milli eigna og skulda í mismunandi myntum. Skuldir samstæðunnar eru aðallega innlán í íslenskum krónum en eignir hennar eru að verulegu leyti lán til viðskiptavina í erlendum gjaldmiðlum. Nettó stöður í hverri mynt eru vaktaðar miðlægt í bankanum.

Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun eigna og skulda eftir mynt í árslok.

Eignir	ISK	EUR	USD	CHF	GBP	JPY	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sí	24.874	3.353	729	155	403	4	228	29.746
Lán og kröfur til lánastofnana	26.176	21.098	17.521	2.538	15.462	1.794	16.422	101.011
Lán og kröfur til viðskiptavina	427.037	50.966	20.396	21.121	6.670	14.835	25.585	566.610
Skuldabréf og skuldageringar	117.058	-	672	-	-	-	-	117.730
Hlutabréf og eiginfjárgeringar	12.649	2.718	949	-	234	-	294	16.844
Afleiðusamningar	153	560	54	7	10	4	-	788
Verðbréf vegna áhættuvarna	2.438	-	-	-	-	-	-	2.438
Fjárfestingareignir	28.919	-	-	-	-	-	-	28.919
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	7.050	-	-	-	-	-	-	7.050
Varanlegir rekstrarfjármunir	6.311	-	-	-	-	-	-	6.311
Óefnislegar eignir	4.941	-	-	-	-	-	-	4.941
Skatteignir	463	-	-	-	-	-	-	463
Fastafjármunir til sölu	10.706	1.217	-	-	-	-	-	11.923
Aðrar eignir.	5.237	375	245	-	4	-	40	5.901
Eignir 31.12.2012	674.012	80.287	40.566	23.821	22.783	16.637	42.569	900.675
Skuldir								
Skuldir við lánastofnanir og Sí	31.060	1.486	201	-	24	218	1	32.990
Innlán frá viðskiptavinum	362.384	28.663	13.893	1.831	10.185	1.374	30.353	448.683
Fjárskuldir á gangvirði	12.665	791	-	-	-	-	9	13.465
Skattskuldir	3.237	-	-	-	-	-	-	3.237
Fastafjármunir til sölu	489	1.280	-	-	-	-	-	1.769
Aðrar skuldir	33.595	1.506	1.866	298	808	1.430	845	40.348
Lántaka	132.214	2.815	20.785	21.698	7.346	10.227	-	195.085
Víkjandi lán	-	27.511	2.563	-	4.146	-	-	34.220
Eigið fé	130.878	-	-	-	-	-	-	130.878
Skuldir 31.12.2012	706.522	64.052	39.308	23.827	22.509	13.249	31.208	900.675
Hrein staða innan efnahagsreiknings	(32.510)	16.235	1.258	(6)	274	3.388	11.361	
Hrein staða utan efnahagsreiknings	14.347	(8.624)	3.667	(1.239)	3.321	(3.672)	(7.800)	
Hrein staða 31.12.2012	<u>(18.163)</u>	<u>7.611</u>	<u>4.925</u>	<u>(1.245)</u>	<u>3.595</u>	<u>(284)</u>	<u>3.561</u>	

Innbyggðar varnir gegn gjaldeyrissáhættu hafa ekki lengur áhrif á uppgjör samstæðunnar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

116. frh.

2011

Eignir	ISK	EUR	USD	CHF	GBP	JPY	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sí	12.238	317	10.678	828	3.670	574	895	29.200
Lán og kröfur til lánastofnana	23.725	9.288	10.813	1.010	8.055	3.249	12.963	69.103
Lán og kröfur til viðskiptavina	393.093	48.344	20.998	34.298	10.957	27.824	26.036	561.550
Skuldabréf og skuldagerningar	128.853	352	11.363	-	-	-	-	140.568
Hlutabréf og eiginfjárgæringar	9.931	2.534	899	-	276	-	405	14.045
Afleiðusamningar	458	8	1	8	14	185	-	674
Verðbréf vegna áhættuvarna	2.372	-	-	-	-	-	-	2.372
Fjárfestingareignir	27.100	-	-	-	-	-	-	27.100
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	2.986	1	-	-	-	-	-	2.987
Varanlegir rekstrarfjármunir	6.271	-	-	-	-	-	-	6.271
Óefnislegar eignir	4.765	-	-	-	-	-	-	4.765
Skatteignir	724	-	-	-	-	-	-	724
Fastafjármunir til sölu	23.886	-	-	-	-	-	-	23.886
Aðrar eignir.	8.469	245	68	-	12	-	82	8.876
Eignir 31.12.2012	644.871	61.089	54.820	36.144	22.984	31.832	40.381	892.121
Skuldir								
Skuldir við lánastofnanir og Sí	15.188	261	69	-	304	11	327	16.160
Innlán frá viðskiptavinum	399.616	26.869	16.880	6.664	7.464	5.253	27.249	489.995
Fjárskuldir á gangvirði	3.856	23	430	2	113	378	105	4.907
Skattskuldir	3.421	-	-	-	-	-	-	3.421
Fastafjármunir til sölu	4.950	-	-	-	-	-	-	4.950
Aðrar skuldir	34.339	1.027	2.587	8	397	-	464	38.822
Lántaka	126.311	3.090	19.833	20.281	6.720	10.968	-	187.203
Víkjandi lán	-	25.869	2.446	-	3.790	-	-	32.105
Eigið fé	114.558	-	-	-	-	-	-	114.558
Skuldir 31.12.2012	702.239	57.139	42.245	26.955	18.788	16.610	28.145	892.121
Hrein staða innan efnahagsreiknings	(57.368)	3.950	12.575	9.189	4.196	15.222	12.236	
Hrein staða utan efnahagsreiknings	14.737	4.660	(3.075)	-	(1.312)	(9.437)	(5.573)	
Hrein staða 31.12.2011	(42.631)	8.610	9.500	9.189	2.884	5.785	6.663	
Lán til viðskiptavina með tekjur í íslenskum krónum	18.440	(2.822)	(1.224)	(8.164)	(91)	(5.907)	(232)	
Hrein raun staða 31.12.2011	(24.191)	5.788	8.276	1.025	2.793	(122)	6.431	

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

117. Næmni gagnvart gjaldeyrisáhættu

Taflan hér að neðan sýnir myntir sem samstæðan var með opnar stöður í 31. desember 2012. Reiknuð eru út áhrif veikingar eða styrkingar íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum á rekstrartekjur samstæðunnar, að því gefnu að aðrar breytur séu fastar. Neikvæð fjárhæð í töflunni gefur til kynna mögulegt tap vegna slíkra hreyfinga, en jákvæð fjárhæð gefur til kynna mögulegan hagnað. Samsvarandi lækkun í hverri mynt hér að neðan gagnvart krónu myndi leiða til samsvarandi en öfugra áhrifa (+10% merkir gengislækkun íslensku krónunnar).

Mynt	2012		2011	
	-10%	+10%	-10%	+10%
EUR	(761)	761	(579)	579
USD	(493)	493	(828)	828
CHF	125	(125)	(103)	103
GBP	(360)	360	(279)	279
JPY	28	(28)	12	(12)
Annað	(356)	356	(643)	643

118. Hlutfjáráhætta

Hlutfjáráhætta er sú áhætta að gangvirði hlutabréfa lækki vegna breytinga á gengisvísitölum hlutabréfa og einstökum hlutabréfum. Hlutfjáráhætta í fjárfestingabók stafar aðallega af endurskipulagningu á eignum samstæðunnar þ.e. endurskipulagningu félaga í fjárhagsvandræðum sem samstæðan hefur yfirtekið. Upplýsingar um eignir sem gengið hefur verið að og eru í söluferli má finna í skýringu 81. Hlutfjáráhætta í veltubók samstæðunnar er að mjög takmörkuðu leyti vegna skráðra hlutabréfa.

119. Afleiður

Notkun samstæðunnar á afleiðum er í gegnum markaðsviðskipti og veltubækur. Þær tegundir afleiða sem samstæðan býður eru vaxtaskiptasamningar og valréttarsamningar, svo og framvirkir samningar um ríkisskuldabréf og íbúðabréf. Samstæðan bar óverulega áhættu vegna afleiðusamninga í árslok 2012.

120. Uppgreiðsluáhætta

Uppgreiðsluáhætta er sú áhætta að samstæðan verði fyrir fjárhagslegu tapi vegna þess að viðskiptavinir hans og gagnaðilar endurgreiða eða fara fram á endurgreiðslu fyrir eða síðar en gert var ráð fyrir, svo sem vegna veðlána á föstum vöxtum þegar vextir lækka. Endurgreiðsluáhætta samstæðunnar í árslok 2012 var óveruleg.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Lausafjánhætta

121. Lausafjánhætta er skilgreind sem sú áhætta að samstæðan, þrátt fyrir að vera gjaldfær, lendi í erfiðleikum með að mæta skuldbindingum sínum sem tengjast fjárskuldum, sem gerðar eru upp með afhendingu reiðufjár eða annarra fjáreigna, eða sem aðeins er unnt að tryggja með óhóflegum kostnaði. Lausafjánhætta leiðir af vangetu til þess að stýra óráðgerðum lækkunum eða breytingum á fjármögnun.

Meginfjármögnunarleið samstæðunnar felst í innlánum einstaklinga, fyrirtækja og fjármálstofnana. Lausafjánhætta samstæðunnar stafar af því að binditími útlána er lengri en binditími innlána, sem eru að meirihluta óbundin.

Lausafjánhætta er einn af helstu áhættuþáttum samstæðunnar og er mikil áhersla lögð á stýringu hennar. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd ber ábyrgð á stýringu lausafjánhættu innan áhættustefnu bankans sem ákvörðuð er af stjórninni. Fjárstýring stýrir daglegri lausafjárstöðu bankans. Áhættustýring mælir, vaktar og greinir frá lausafjánhættu bankans.

Gjaldeyrishöft voru innleidd á Íslandi í lok ársins 2008. Stefna samstæðunnar er að viðhalda alltaf nægu lausafé, með háu hlutfalli lausafjáreigna og tiltækrar fjármögnunar af skammtímaskuldbindingum og mögulegum útgreiðslum. Óvíst er hvenær gjaldeyrishöftin verða felld úr gildi.

Takmörkun á lausafjánhættu er sett fram með lágmarks lausafjár- og reiðufjárhlutföllum ásamt álagsprófum á vel skilgreindar sviðsmyndir.

122. Lágmarks lausafjárhlutfall

Bankinn reiknar út lausafjárhlutfall út frá reiðufé og innstæðum hjá Seðlabanka Íslands, ríkisbréfum og íbúðabréf, sem er haldið sérstaklega sem lausafjárvarasjóðum, og öðrum eignum sem uppfylla skilyrði til endurhverfra viðskipta við Seðlabankann og bera saman við heildarfjárhæð innlána.

FME hefur gefið út leiðbeinandi tilmæli um lágmarks lausafjárhlutfall og lágmarks reiðufjárhlutfall. Samkvæmt tilmælunum er bankanum skylt að hafa til taks nægan varasjóð lausafjár til þess að standast skyndilegt útflæði inneigna allt að 20% (tryggt lausafjárhlutfall) og að reiðufé og ígildi þess skuli jafngilda a.m.k. 5% (reiðufjárhlutfall) af lausum innstæðum. Hlutföll ársins voru sem hér segir:

	Lausafjár- hlutfall	Reiðufjár- hlutfall
Í árslok	33%	31%
Hámark	37%	31%
Lágmark	28%	10%
Meðaltal	32%	17%

123. Kvikleiki innlána

Innlánagrunni samstæðunnar hefur verið skipt í sjö mismunandi flokka eftir kvikleika. Hugtakið kvikleiki vísar til fyrri stöðugleika innlána og áætlaða hegðun fram í tímann. Innlán teljast ekki vera kvik ef þau hafa reynst vera stöðug fjármögnun fyrir samstæðuna í fortíðinni og ætla má að þau verði áfram stöðug. Sérhver innstæðueigandi í tilteknum flokki deilir sameiginlegum einkennum sem nota má til þess að mæla kvikleika. Viðmiðin fyrir hin ýmsu stig eða flokka kvikleika eru m.a. hegðun innstæðueigenda yfir tiltekinn tíma, hegðun innstæðueigenda við álagsaðstæður, viðskiptatengsl innstæðueigenda við samstæðuna og binditíma innstæðunnar. Þessi viðmið byggja bæði á tölulegum og eiginlegum aðferðum.

– Gjaldeyrishöft: Innstæður viðskiptavina sem ætlað er að bíði eftir afnámi gjaldeyrishafta;

– Skilameðferð: Innstæður viðskiptavina í skilferli;

– Fjárfestar: Innlán fjárfesta sem kunna að taka út innstæður þegar önnur tækifæri gefast eða samkeppnisaðili býður hærrí innlánsvexti;

– Innstæður - lögaðilar: Innstæður lögaðila sem ekki eru í öðrum viðskiptum við samstæðuna og teljast ekki sem virkir fjárfestar;

– Innstæður - einstaklingar: Innstæður einstaklinga sem ekki eru í öðrum viðskiptum við samstæðuna og teljast ekki sem virkir fjárfestar;

– Innstæður - lögaðilar í viðskiptatengslum: Innstæður lögaðila sem eru í viðskiptatengslum við samstæðuna; og

– Innstæður - einstaklingar í viðskiptatengslum: Innstæður einstaklinga sem eru í viðskiptatengslum við samstæðuna.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

123. frh.

Í töflunni hér að neðan er sýnd skiptingin milli mismunandi kvikleikastiga innlána hjá samstæðunni í árslok skv. flokkun samstæðunnar. Einkunnin 7 merkir innlán með minnsta kvikleikann en einkunnin 1 með mesta kvikleikann.

% af innlánagrunni:

		2012		2011
Kvikleiki				
Skuld við Seðlabanka Íslands (undanþegin kvikleikaflokkun)		12.358		-
1 Gjaldeyrishöft	2%	8.746	9%	43.977
2 Skilameðferð	18%	82.338	11%	58.315
3 Fjárfestar	21%	101.827	25%	124.596
4 Innstæður - lögaðilar	14%	63.445	16%	80.494
5 Innstæður - einstaklingar	11%	53.239	11%	57.559
6 Innstæður - lögaðilar í viðskiptatengslum	16%	73.098	11%	57.664
7 Innstæður - einstaklingar í viðskiptatengslum	18%	86.622	17%	83.550
Samtals	100%	481.673	100%	506.155

Lækkun í flokknum Gjaldeyrishöft er fyrst og fremst vegna úttektar eins viðskiptavinar.

Rekstraráhætta

124. Rekstraráhætta er hættan á beinu eða óbeinu tapi vegna ófullnægjandi innri verkferla, mannglegra mistaka, kerfismistaka eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi, sem áhrif hafa á rekstur samstæðunnar. Orðsporsáhætta og lagaleg áhætta heyra undir rekstraráhættu. Rekstraráhætta er innbyggð í allri starfsemi samstæðunnar.

Sérhver rekstrareining samstæðunnar ber ábyrgð á stjórnun eigin rekstraráhættu. Áhættustýring ber ábyrgð á þróun og viðhaldi aðferða til greininga, mælinga, eftirlits og skýrslugjafar um rekstraráhættu samstæðunnar.

Samstæðan beitir grundvallaraðferð Basel II (e. basic indicator approach) við útreikning eiginfjárfkrafa vegna rekstraráhættu, en stýrir áhættunni í samræmi við staðalaðferð (e. standardised approach).

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Eiginfjárstýring

125. Eiginfjárgrunnur samstæðunnar 31. desember 2012 nam 159.694 m.kr. Eiginfjárlutfall samstæðunnar, reiknað skv. 84. gr. laga um fjármálafyrirtæki var 24,3% en lögbundið lágmark er 8%

Samstæðan beitir staðalaðferð (e. standardised approach) vegna útlánaáhættu og markaðsáhættu og grundvallaraðferð (e. basic indicator approach) vegna rekstraráhættu.

Bankinn metur eiginfjárbörf samkvæmt innramatsferli (ICAAP). Innramatsferlið er ferli sem miðar að því að tryggja að bankinn búi yfir fullnægjandi áhættustýringarferlum og kerfum til þess að greina, stýra og mæla heildaráhættu bankans. Matsferlið miðar að því að greina og mæla áhættu samstæðunnar út frá öllum áhættutegundum og tryggja að samstæðan ráði yfir eigin fé í samræmi við undirliggjandi áhættu. FME hefur eftirlit með samstæðunni, tekur við upplýsingum um innra mat samstæðunnar á eiginfjárbörf (ICAAP) og ákvarðar eiginfjákröfur fyrir samstæðuna í heild.

Samstæðan skal uppfylla eiginfjákröfu sem ákvörðuð er af FME í kjölfar könnunar og matsferlis (e. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP). Eiginfjárgrunnur samstæðunnar er hærri en krafa FME (2011: sama).

Rétt er að benda á að bankinn tekur ekki lengur tillit til áhættumildunar, sem stafar af lánum í erlendri mynt til lántakenda með tekjur í íslenskum krónum, þegar hann reiknar áhættuvegnar eignir (RWA) fyrir markaðsáhættu vegna gjaldeyrismisvægis. Í árslok 2011 var þessi mildun með þeim hætti að aðeins 37% af virku framlagi slíkra lána bættist við gjaldeyrismisvægisþátt í áhættuvegnum eignum. Áhrifin eru nú 100%.

Í árslok 2012 voru verðbréf í veltubók endurflokkuð sem verðbréf í fjárfestingabók í samræmi við Basel II staðalinn. Endurflokkunin leiðir til tilfærslu á áhættuvegnum eignum (RWA) upp á 23.350 m.kr. frá markaðsáhættu yfir í útlánaáhættu.

Í töflunni eru sýndir útreikningar samstæðunnar á áhættuvegnum eignum.

	2012	2011
Eiginfjárgrunnur		
Hlutfé	2.000	2.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár	73.861	73.861
Lögbundinn varasjóður	1.639	1.637
Óráðstafað eigið fé	49.572	32.950
Hlutdeild minnihluta	3.806	4.110
Eigið fé alls	130.878	114.558
Frádráttur frá eiginfjárbætti A	(5.404)	(5.489)
Eiginfjárbáttur A samtals	125.474	109.069
Eiginfjárbáttur B	34.220	32.105
Eiginfjárgrunnur alls	159.694	141.174
Áhættuvegnar eignir		
Útlánaáhætta	557.964	543.233
Markaðsáhætta vegna gjaldeyrismisvægis	20.063	31.990
Önnur markaðsáhætta	7.407	30.757
Rekstraráhætta	72.329	58.976
Samtals áhættuvegnar eignir	657.763	664.956
Hlutfall eiginfjárbáttar A	19,1%	16,4%
Eiginfjárlutfall	24,3%	21,2%

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

AÐRAR UPPLÝSINGAR

Tengdir aðilar

126. Aðilar sem skilgreindir eru sem tengdir aðilar samstæðunnar eru Kaupskil ehf., Kaupþing hf., hlutdeildarfélag samstæðunnar, stjórn Arion banka hf., lykilstjórnendur bankans og nánir fjölskyldumeðlimir framangreindra.

Bankasýsla ríkisins, sem er sjálfstæð ríkisstofnun og heyrir undir fjármálaráðuneytið, fer með 13% hlut í Arion banka hf. Bankasýsla ríkisins og aðilar tengdir henni teljast til tengdra aðila og eru viðskipti við þessa aðila talin með í töflunum hér að neðan undir liðnum hluthafar sem hafa veruleg áhrif á samstæðuna.

Engin óvenjuleg viðskipti áttu sér stað við tengda aðila á árinu. Viðskipti við tengda aðila hafa átt sér stað á grundvelli viðskipta milli óskyldra aðila. Engar frekari ábyrgðir hafa verið veittar tengdum aðilum vegna viðskiptaskulda eða viðskiptakrafna.

2012

Staða gagnvart tengdum aðilum:	Eignir	Skuldir	Staða
Hluthafar sem hafa veruleg áhrif á samstæðuna	-	(1.960)	(1.960)
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	704	(61.095)	(60.391)
Stjórn og helstu stjórnendur	129	(128)	1
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	53.737	(16.379)	37.358
	<u>54.570</u>	<u>(79.562)</u>	<u>(24.992)</u>

Viðskipti við tengda aðila:	Vaxta- tekjur	Vaxta- gjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Hluthafar sem hafa veruleg áhrif á samstæðuna	-	18	-	-
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	-	1.207	57	-
Stjórn og helstu stjórnendur	10	3	-	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	4.118	279	771	173
	<u>4.128</u>	<u>1.507</u>	<u>828</u>	<u>173</u>

2011

Staða gagnvart tengdum aðilum:	Eignir	Skuldir	Staða
Hluthafar sem hafa veruleg áhrif á samstæðuna	-	(1.730)	(1.730)
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	493	(41.376)	(40.883)
Stjórn og helstu stjórnendur	104	(367)	(263)
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	74.135	(29.088)	45.047
	<u>74.732</u>	<u>(72.561)</u>	<u>2.171</u>

Viðskipti við tengda aðila:	Vaxta- tekjur	Vaxta- gjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld	Breyting á uppgjörs- samningi
Hluthafar sem hafa veruleg áhrif á samstæðuna	-	28	-	-	-
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	322	887	47	-	18.015
Stjórn og helstu stjórnendur	6	12	31	-	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	3.273	352	1.359	25	-
	<u>3.601</u>	<u>1.279</u>	<u>1.437</u>	<u>25</u>	<u>18.015</u>

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

Atburðir eftir lok reikningskiladags

127. Atburðir eftir lok reikningskiladags

- a) Í janúar 2013 lauk Arion banki hf. þriðja útbóði bankans á sértryggðum skuldabréfum sem eru óverðtryggð. Alls voru seld skuldabréf að fjárhæð 1.820 m.kr. að nafnverði í skuldabréfaflokknum Arion CB 15. Skuldabréfin bera 6,5% óverðtryggða vexti og eru á lokagjaldþaga árið 2015.
- b) Í lok febrúar 2013 lauk Arion banki fyrsta alþjóðlega skuldabréfaútbóði sínu. Alls voru seld skuldabréf fyrir 500 milljónir norskra króna eða um 11,2 ma. kr. Stefnt er að því að skrá skuldabréfin í kauphöllinni í Osló. Skuldabréfin bera fljótandi vexti, 5,0% ofan á NIBOR og eru með lokagjaldþaga árið 2016.